

Aleg. 78.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego.

Wysoki Sejmie!

W myśl statutu komisji krajowej dla spraw przemysłowych wszystkie sprawy dotyczące się fachowej nauki przemysłowej w szkołach zakładnych i utrzymywanych kosztem kraju lub subwencyonowanych z funduszu krajowego, jak nie mniej wnioski co do udzielania zasiłków bezwrotnych i pożyczek na cele bezpośredniego poparcia przemysłu krajowego, wreszcie wnioski co do rozdawnictwa stypendyów przemysłowych na cele naukowe należy do zakresu komisji krajowej dla spraw przemysłowych.

Stosownie do postanowień statutu komisja krajowa dla spraw przemysłowych w swem sprawozdaniu z czynności, które za pośrednictwem Wydziału krajowego Wys. Sejmowi przedkłada obejmuje cały zakres szkolnictwa przemysłowego i podaje zupełny i wyczerpujący obraz czynności, jakie tak pod względem szkolnictwa fachowego przemysłowego, jako też pod względem bezpośredniego popierania przemysłu krajowego w wszystkich kierunkach podejmowała. Wydział krajowy to sprawozdanie komisji krajowej dla spraw przemysłowych w całości *pod 1.* Wys. Sejmowi do wiadomości przedkładając, ogranicza się obecnie do przedstawienia tych spraw, które sprawozdaniem komisji krajowej dla spraw przemysłowych objęte nie są i do umotywowania tych wniosków, które poniżej Wys. Sejmowi przedstawia.

I.

Uchwały Wys. Sejmu.

Przed przystąpieniem do przedłożenia i umotywowania swych wniosków uważa jednak Wydział krajowy za swój obowiązek złożenia Wys. Sejmowi szczegółowo sprawy z wykonania poleceń, które Wys. Sejm uchwałami roku poprzedniego Wydziałowi krajowemu przekazał.

W załatwieniu sprawozdania sejm. komisji przemysłowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego (Część I. komisja krajowa dla spraw przemysłowych, stypendya, zasiłki, fundusz przemysłowy) powziął Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 20. maja 1893 następującą uchwałę:

1. „Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego i dołączone do niego sprawozdanie z czynności kraj. komisji dla

spraw przemysłowych o ile ono dotyczy wewnętrznej organizacyi krajowej komisyi, rozdawnictwa stypendyów i zasiłków i udzielenia pożyczek z funduszu przemysłowego.“

W dalszem załatwieniu sprawozdania sejm. komisyi przemysłowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności w sprawach przemysłowych 1. o szkołach przemysłowych uzupełniających 2. o sprawach podatkowych powziął Wys. Sejm na posiedzeniu z 20. maja 1893 następujące uchwały:

- I. 1. Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego z działalności na polu szkół przemysłowych uzupełniających do wiadomości;
2. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wydał polecenia władzom politycznym pierwszych instancyj, iżby jako władze przemysłowe przynaglały majstrów do posyłania terminatorów na uzupełniającą naukę przemysłową.
3. Sejm poleca Wydziałowi kraj., ażeby tenże nie ustawał w usiłowaniach powołania do życia nowych szkół przemysłowych uzupełniających w miejscowościach, w których czynniki lokalne sprawą tą dostatecznie nie zajęły się.
4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby tenże prowadził dalej rokowania z gminą m. Lwowa, celem ujednostajnienia organizacyi szkół przemysłowych uzupełniających na zasadach normalnego statutu krajowego dla tychże szkół.
5. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby przy układaniu budżetów szkół przemysłowych uzupełniających uwzględniał także wynagrodzenie za udzielanie nauki religii.
- II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby tak jak dotąd nie ustawał w ezuwaniu nad przemysłem domowym i o każdym fakcie nienależytego opodatkowania wykonujących przemysł domowy bezzwłocznie donosił c. k. Dyrekeyi Skarbu.

Wreszcie w załatwieniu II-ej części sprawozdania sejm. komisyi przemysłowej o przedłożeniu Wydziału krajowego, z czynności w zakresie przemysłu krajowego (Część II. szkoły zawodowe i warsztaty wzorowe) powziął Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 20. maja następujące uchwały:

- III. Przyjmuje się do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego za rok 1892 z czynności w zakresie przemysłu krajowego.
- IV. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby do preliminarza wydatków budżetu krajowego wstawił kwotę 2.500 zł. jako ostatnią ratę na pokrycie kosztów założenia mechaniczno-technologicznej stacyi doświadczalnej przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie.
- V. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby przyspieszył rokowania z c. k. rządem oraz z radą gminną Tarnopola i radami powiatowemi powiatów przyległych Tarnopolowi o założenie w Tarnopolu instrukcyjnego warsztatu kowalskiego i ślusarstwa maszynowego, któryby miał być utrzymanym kosztem skarbu Państwa z pomocą zasiłków dawanych ze Skarbu krajowego i od innych czynników krajowych.
- VI. Wzywa się c. k. rząd, ażeby się przyczynił do pokrycia nadzwyczajnych wydatków na budowę gmachu szkoły tkackiej w Krośnie.

Zestawiwszy te wszystkie uchwały Wys. Sejmu okaże się, że trzy uchwały mianowicie uchwały 1. I. 1. i III. są czysto formalnej natury, uchwały co do przyjęcia do wiadomości sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego; dwie uchwały I. 2. i VI. są rezolucjami do c. k. rządu, a sześć innych uchwał mianowicie uchwały pod I. 3. 4. 5. tudzież pod II. IV. V. są poleceniami wprost do Wydziału krajowego wystosowanemi.

Co się tyczy uchwał formalnych pod I. I. 1. i III. wymienionych Wydział krajowy nie ma nic do nadmienienia.

Co do rezolucji do Rządu, to obie zostały zakomunikowane ek. Namiestnictwu, które tylko co do uchwały pod I. 2 wymienionej nadesłało odpowiedź, co do drugiej zaś uchwały pod VI. wymienionej do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania odpowiedź ze strony ek. Rządu nie nadeszła.

Ad I. 2. Odezwą z dnia 24. lipca 1893 nadesłało ek. Namiestnictwo odpis okólnika wydanego do władz przemysłowych I. instancyi, w którym e. k. Namiestnictwo wzywa ek. Starostów tudzież prezydentów miast Lwowa i Krakowa, aby przypomnieli przemysłowcom obowiązek ich, wysyłania młodzieży rękodzielniczej na naukę do szkół przemysłowych uzupełniających w myśl postanowień §§. 74 a) i §. 100 noweli do ustawy przemysłowej z 8. marca 1885 (dz. u. p. Nr. 22), ewentualnie zmusili przemysłowców do ścisłego wykonywania tych obowiązków pod groźbą kar przewidzianych w §. 133, ust. przemysłowej.

Co do uchwał odnoszących się do Wydziału krajowego a wymienionych pod I. 3. 4. 5. II. IV. V. Wydział krajowy ma zaszczyt niniejszem zdać sprawę z wykonania każdego z poszczególnych wyżej wymienionych poleceń.

Ad I. 3. W uchwale tej Wysoki Sejm poleca Wydziałowi Krajowemu „aby nie ustawał w usiłowniach powołania do życia nowych szkół przemysłowych uzupełniających, w miejscowościach, w których czynniki lokalne sprawą tą dostatecznie się nie zajął”.

Wydział krajowy uważa za swój obowiązek oświadczyć, że z tą samą gorliwością z jaką zajmuje się od lat 14 powołaniem do życia sieci szkół przemysłowych uzupełniających zajmował się tą sprawą w roku ubiegłym i w przyszłości otaczając ją będzie swą opieką. Wydział krajowy w rozszerzeniu oświaty na polu przemysłowem w szerokości młodzieży rękodzielniczej, tej przysługującej podwaliny rozwoju ekonomicznego w kraju, zwraca się głównej dźwigni ku podniesieniu naszego przemysłu krajowego. Dlatego zawsze zwracał uwagę na podnoszenie poziomu istniejących szkół przemysłowych i rokroczne tworzenie nowych szkół przemysłowych.

Tą drogą doprowadził Wydział krajowy przy pomocy komisji krajowej dla spraw przemysłowych do poważnego wzrostu szkół przemysłowych uzupełniających w kraju. I tak gdy w r. 1879 istniały tylko dwie szkoły przemysłowe uzupełniające w kraju, a mianowicie: we Lwowie miejska szkoła przem., założona i utrzymywana bez żadnej subwencji kraju przez gminę miasta Lwowa i jedna szkoła prywatna uzupełniająca, izraelska, fundacyi im. Bernsteina we Lwowie, od tego czasu liczba szkół przemysłowych uzupełniających wzrastała w następujący sposób;

W r. 1880 przybyło nowych szkół przemysłowych uzupełniających 1 (Przemysł)					
„	1881	„	„	„	3 (Jarosław, Rzeszów, Tarnów)
„	1882	„	„	„	1 (Drohobycz)
„	1883	„	„	„	1 (Stanisławów)
„	1884	„	„	„	5 (4 w Krakowie i 1 w Kołomyi)
„	1885	„	„	„	2 (Brzeżany i Nowy Sącz)
„	1887	„	„	„	1 (Żółkiew)
„	1889	„	„	„	2 (Stary Sącz, Wadowice)
„	1890	„	„	„	4 (Bochn., Gorl., Jasło, Samb.)
„	1891	„	„	„	4 (Biała, Podg., Tarnop. Wiel.)
„	1892	„	„	„	2 (Nowy Targ, Stryj)
„	1893	„	„	„	4 (Brody, Krosno, Krak. Sanok)

Widzimy tedy, iż w pierwszym pięcioleciu 1879 — 1883 przybyło 6 szkół, czyli rocznie przybywało w przecięciu 1:2 szkół;

w drugim pięcioleciu 1884 — 1888 przybyło 8 szkół, czyli rocznie przybywało w przecięciu 1:6 szkół;

w trzecim wreszcie pięcioleciu 1889 — 1893 przybyło szkół 16 czyli rocznie 3:2 szkół.

Dziś mamy w Galicyi 31 szkół przemysłowych uzupełniających z 76 oddziałami, 96 klasami, w których pobierało 4.517 uczni naukę od 266 nauczycieli. Na założenie dalszych szkół

przem. uzup. zgodziły się już zasadniczo i uchwałyły pewne prestacje gminy Sądowa Wisznia i Kałusz, nadto prowadzone są rokowania z gminami Radymnem, Trembowłą i Zaleszczykami co do założenia nowych szkół przem. uzup.

Dodawszy do tego 9 szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, jeszcze nie zorganizowanych na zasadach normalnego statutu kraj. dla szkół przem. uzup. okaże się, że mamy dziś w kraju 40 szkół przem. uzup.

Z tego się okazuje, że Wydział krajowy tak w ostatnim roku, z którego niniejsze sprawozdanie składa, jako też i w latach poprzednich „nie ustawał w usiłowaniach powołania do życia nowych szkół przemysłowych uzupełniających“, ale nie ustając w tem organizowaniu nowych przem. uzup. w kraju, utrzymywał i ulepszał istniejące szkoły przemysłowe i starał się o ścisłe wykonanie planów naukowych organizacyjnych.

Ad I. 4. W uchwale tej Wys. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu „aby tenże prowadził rokowania z gminą miasta Lwowa celem ujednostajnienia organizacyi szkół przemysłowych uzupełniających na zasadach normalnego statutu krajowego dla tychże szkół“. Czyniąc zadość temu poleceniu Wydział krajowy wszedł w rokowania z gminą m. Lwowa, a nadto udał się do ek. Ministerstwa oświaty z prośbą o przyznanie subwencyi na zorganizowanie szkół przem. uzup. we Lwowie po 400 na szkołę, co na 9 szkół czyni 3.600 fl.

Wydział krajowy żywi niepłonną nadzieję, że zabiegi te u ek. rządu zostaną skutecznie poparte i że po przyznaniu subwencyi ze skarbu państwa przy przyczynieniu się funduszu krajowego, szkoły te w myśl intencji Wysokiego Sejmu zorganizowane zostaną już w ciągu przyszłego roku szkolnego.

Ad I. 5. Poleceniu temu Wys. Sejmowi Wydział krajowy przy układaniu budżetu szkół przemysłowych uzupełniających w ten sposób zadość uczynił, iż uwzględnił także wynagrodzenia za udzielania nauki religii, w skutek czego rubryka XVI. preliminarza funduszu krajowego znacznie podwyższoną być musiała. Wypływające ztąd podwyższenia w rubr. XVI. preliminarza funduszu krajowego szczegółowo podane zostały.

Ad II. W uchwale ad II. przytoczonej poleca Wys. Sejm Wydziałowi kraj. „aby tak jak dotąd nie ustawał w czuwaniu nad przemysłem domowym i o każdym fakcie nienależytego opodatkowania wykonujących przemysł domowy bezzwłocznie doniósł ek. kraj. Dyrekcji skarbu“.

Sprawa ta ma swoją historję. Opodatkowanie przemysłu domowego z mocy ustawy od podatku zarobkowego uwolnionego, odbywa się z dwu przyczyn:

I. w skutek mylnego zastosowania ustawy o podatku zarobkowym przez niższe organa skarbowe, które niejednokrotnie zapoznając cechy znamienne przemysłu domowego pociągają wykonywujących ten przemysł włościan do opłacania podatku zarobkowego.

Podług obowiązujących przepisów i w myśl rozporządzenia ek. kraj. Dyrekcji skarbu z dnia 20. lipca 1887 l. 25.587 (dodatek do Dziennika rozp. Ministerstwa skarbu Nr. 23 ex. 1887) przyznane jest uwolnienie od podatku zarobkowego gospodarzom gruntowym, których główne zatrudnienie gospodarstwo rolne stanowi i którzy obok rolnictwa przemysłem, jako ubocznym zatrudnieniem nie stale lecz czasowo w swych lokalach bez przemysłowych pomocników i w tak małym rozmiarze się zajmują, że takie poboczne zarobkowanie samo, a nawet w połączeniu z innymi zarobkowaniami tego rodzaju, nie wystarcza do samoistnego bytu.

Definicja tego typu przemysłu domowego, która u nas jest rozgałęzioną między włościanami w różnych kraju okolicach bywa przez niższe organa skarbowe fałszywie interpretowaną i z jej niezrozumienia lub mylnego tłumaczenia wynika jedna kategoria niesłusznych aktów opodatkowania przemysłu domowego.

II. Druga kategoria niesłusznego opodatkowania przemysłu domowego czerpie swe źródło w zapoznawaniu postanowień noweli przemysłowej z dnia 15. marca 1883 (dz. u. pr. Nr. 39) w §§. 11 — 14 odnośnie do postanowień o kartach przemysłowych.

Do wykonywania przemysłu rękodzielniczego wymagane jest poprzednio uzyskanie karty przemysłowej.

Do wykonywania przemysłu domowego w znaczeniu definicyi powyżej według rozp. c. k. kraj. Drzekeyi skarbu z dnia 20. lipca 1887 podanej, nie potrzeba uzyskania karty przemysłowej.

Rozporządzenie to wyraźnie zaznacza „że osobom, które obok gospodarstwa rolnego takim ubocznem zatrudnieniem (przemysłem domowym) czasowo się zajmują, przysłuża uwolnienie od podatku zarobkowego także i wtedy, jeżeli z wyrobami swego przemysłu domowego targi sąsiednie tygodniowe lub jarmarki odwiedzają“.

Natomiast wymaga Dyrekcya Skarbu kart przemysłowych od osób trudniących się przemysłem domowym, których głównej gałęzi utrzymania nie stanowi gospodarstwo rolne, lub którzy w ogóle wcale nie są posiadaczami gruntowymi i w swych mieszkaniach z członkami swych rodzin lub domownikami wyłącznie produkcyjną przemysłową czynnością w tak znacznym rozmiarze się trudnią, że ze swymi wyrobami, własnymi lub najętymi wozami nawet odleglejsze targi odwiedzają.

Jest to typ przemysłu domowego w naszym kraju nie tak powszechny, nie mniej jednak istniejący.

Zdarza się jednak, że włościanie, trudniący się czasowo obok gospodarstwa rolnego przemysłem domowym, ze swymi wyrobami na targi i jarmarki przebywają i tam chcąc swe towary łatwiej i bez wszelkich sztykan ze strony władz skarbowych zbywać, starają się o uzyskanie karty przemysłowej nie przeczuwając w swej nieświadomości, że wtenczas chociażby udowodnili, że trudnią się przemysłem domowym, uwolnionym od podatku zarobkowego, z powodu uzyskania i posiadania karty przemysłowej bezwzględnie podpadają pod obowiązek opłacania podatku zarobkowego.

Granica pociągnięta w tem rozporządzeniu c. k. kraj. Dyrekcji Skarbu, między przemysłem domowym, uwolnionym od opłacenia podatku zarobkowego, a przemysłem domowym na podstawie kart przemysłowych pociąganiem do opłaty tegoż podatku jest tak zależną od oceny każdego poszczególnego wypadku przez odnośne władze skarbowe, że przy takim chwiejnym kryterium, rozmaitość praktycznego wykonywania tego rozporządzenia jest zgóry daną i umożliwioną.

W celu ochrony przemysłu domowego od ciężaru opodatkowania niesłusznego, Wydział krajowy ponownie odniósł się okólnikiem z dnia 9. czerwca 1893 do LW. 31.233 do wszystkich Wydziałów powiatowych do Dyrekcji towarzystw tkackich w Łoźnej, Komarnie, Korczyniu, Kossowie, Krośnie, Glinianach, Krościenku nad Dunajcem, Willamowicach, do towarzystw handlu skór w Podhajcach i Dobezycach, wyrobu obuwia w Rymanowie, do spółek magazynowych kowalskiej i szewskiej w Kołomyi, do spółki kuśnierzy w Starym Sączu, do towarzystw szewców w Dąbrowie i Próchniku, powroźników w Radymnie, kowali w Sułkowicach, garncarzy w Glinianach, do towarzystwa w Rychwałdzie, spółki ślusarskiej w Świątnikach górnych, do bazarów wyrobów przemysłu krajowego w Przemyśle i Krakowie, Spółki huculskiej w Kołomyi, towarzystwa handlowego i produkcyjnego w Łańcucie, tow. kuśnierzy w Tyśmienicy, garbarzy w Uhnowie, szewców w Witkowie Nowym, do Zarządu gal. okr. Tow. handlowego we Lwowie, do Wydziału Związku Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie, wreszcie do krajowych szkół przemysłowych fachowych i warsztatów naukowych.

W tych pismach Wydział krajowy zwrócił uwagę na rozporządzenie c. k. kraj. Dyrekcji Skarbu z 20. lipca 1887 l. 25.587, rozesłał je w odpisie i wezwał do rozpowszechnienia przepisów w niem zawartych w jak najszerszych kołach interesowanych, zwłaszcza w centrach przemysłu domowego, w gminach w których mieszkańcy trudnią się tym przemysłem oświadczając, „że gotów jest poprzeć każde słuszone żądanie Wydziałów powiatowych i towarzystw przemysłowych“

z wskazaniem, że od dokładności i wiarygodności szczegółów w podaniach zawartych zależy będzie pomyślnie załatwienie zażaleń.

Obok tego i niezależnie od tego Wydział krajowy jak dotychczas z własnej inicjatywy czuwał nad przemysłem domowym w każdym kierunku opiekując się jego rozwojem i stojąc na straży przed jego nieusprawiedliwionem opodatkowaniem tak i w roku ubiegłym starał się o każdym do jego wiadomości doszłym fackie nienależytego opodatkowania donosić c. k. Prezydium Namiestnictwa upraszając o zniesienie nieprawidłowych aktów wymiaru podatku co też w wielu wypadkach odniosło pożądany skutek.

Wszakże nie mały szereg pism w tej mierze w roku ubiegłym wystawianych, świadczy nie tylko o tem, że Wydział krajowy nie ustaje w czuwaniu nad przemysłem domowym, ale nadto i o tem, że pomimo tej opieki przemysł domowy na nienależyte opodatkowanie narażanym bywa w wskutek nieznamionności znamion takiego przemysłu u niższych organów wykonawczych.

ad IV. Zeszłoroczne sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie przemysłu krajowego z dnia 10. marca 1893 LW. 4390 (Nr. 176) wskazało na potrzebę zwiększenia przeznaczonej dotacji na urządzenie mechaniczno-technologicznej doświadczalnej stacyi przy c. k. szkole Politechnicznej we Lwowie.

Uchwałą z dnia 20. maja 1893 polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu aby „do preliminarza wydatków budżetu krajowego na r. 1894 wstawił kwotę 2.500 zł. jako ostatnią ratę na pokrycie kosztów założenia mechaniczno-technologicznej doświadczalnej stacyi przy c. k. Szkole Politechn. we Lwowie.

Wydział krajowy przy układaniu preliminarza Rubr. XVI. budżetu krajowego do tego upoważnienia się zastosował i kwotę wspomniana na powyższy cel do budżetu na r. 1894 wstawił.

Przy rokowaniach atoli w tej sprawie z c. k. Namiestnictwem i Rektorem c. k. szkoły Politechnicznej we Lwowie, okazało się, koszta utrzymania tej stacyi nie będą tak nieznaczne (około 300 zł.) jak to pierwotnie mniemano.

Wydział kraj. przedstawił więc c. k. Prezydium Namiestnictwa odezwą z dnia 20. listopada 1893 LW. 21.714 potrzebę przedstawienia c. k. Ministerstwu Wyznań i Oświaty, aby przy ewentualnem przeznaczeniu na ten cel funduszu ze Skarbu Państwa przyjął też c. k. Rząd na siebie i obowiązek utrzymywania tej stacyi, której kierownictwo winno spoczywać w ręku profesora państwowego zakładu, a której użyteczność dla postępów nauki jest powszechnie uznaną, a uprzyśtępnienie dla celów praktycznych i dla potrzeb przemysłu jest w naszym kraju tak bardzo pożądanem.

ad V. Co do rokowań z c. k. rządem i gminą m. Tarnopola tudzież Rad powiatowych o założenie w Tarnopolu instrukcyjnego warstata kowalstwa i ślusarstwa maszynowego, Wydział krajowy uważał za wskazane przeprowadzić naprzód rokowania z czynnikami miejscowymi zanim mógł wejść w rokowania z rządem.

Wydział krajowy prowadził te rokowania przy pośrednictwie komisji kraj. dla spraw przemysłu krajowego przez jej delegata p. Jana Franke. Rokowania doprowadziły w dwu kierunkach do skutku: raz, że zgodzono się na wspólnem posiedzeniu na określenie programu szkoły, który uchwalono przyjąć podobnym do typu szkoły kowalstwa i ślusarstwa maszynowego w Cielowcu; następnie, zapewnione zostały subwencye ze strony czynników miejscowych, Rada powiatowa tarnopolska oświadczyła gotowość opłacenia 150 zł., rada powiatowa skałeczka 200 zł. rocznie na utrzymanie tej szkoły. Po ukończeniu tych rokowań wejdzie Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. rządem celem najrychlejszego zorganizowania tej dla wschodniej części kraju tak bardzo potrzebnej szkoły.

Tym sposobem wywiązał się Wydział krajowy z obowiązku zdania sprawy o wykonaniu uchwał Wys. Sejmu i przystępuje do drugiej części swego sprawozdania.

II.

Petycyje przekazane Wydziałowi krajowemu.

A) W załatwieniu sprawozdania Sejmowej komisji przemysłowej powziął Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 12 maja 1893 następną uchwałę:

- Petycyje do l. 186 (Maryi Przesławskiej),
 l. 76 i 849 (Dawida Reicha),
 l. 354 (Józefa Niewiadomskiego),
 l. 654 (Rady szkolnej miejscowej w Duleczy wielkiej),
 l. 724 (Franciszka Wężowicza),
 l. 387 (Jana Semeniuka),
 l. 156 (Jana Rożańskiego),
 l. 602 (Walentego Końskiego)

przekazuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia po zasięgnięciu opinii krajowej komisji przemysłowej.

Po wysłuchaniu komisji krajowej dla spraw przemysłowych i zgodnie z jej wnioskiem Wydział krajowy załatwił o d n o w n i e

1. petycją l. 654 Rady szkolnej miejscowej w Duleczy wielkiej o nadanie stypendyum Kazimierzowi Siębałowi na kształcenie się w naukowym zakładzie kołodziej-skim i bednarskim w Kamionce Strumiłowej, gdyż tenże nie posiadał wieku i sił jakich się w tej szkole wymaga;
2. petycją l. 724 Franciszka Wężowicza, właściciela warsztatu mechanicznego we Lwo-wie o subwencję na rozszerzenie zakładu;
3. petycją l. 354 Józefa Niewiadomskiego, właściciela zakładu litograficznego we Lwo-wie o pożyczkę, z funduszu przemysłowego;
4. petycją l. 602 Walentego Kańskiego o subwencję;
5. petycją l. 186 Maryi Przesławskiej o stypendyum na dalsze kształcenie się w szkole koronkarskiej w Zakopanem;
6. petycją l. 75 i 849 Dawida Reicha, właściciela fabryki knotów i pasków we Lwo-wie o pożyczkę na rozszerzenie zakładu;
7. petycją l. 387 Jana Semeniuka i Ks. Jana Ługowego o sprawienie tokarni i narzędzi rzeźbiarskich.

Natomiast uchwałą z dnia 21. grudnia 1893 uwzględnił Wydział krajowy zgodnie z wnioskiem komisji krajowej dla spraw przemysłowych

8. petycją l. 156 Jana Rożańskiego, właściciela fabryki suszarni owoców i przyznał mu promesę pożyczki z funduszu przemysłowego w kwocie 2.500 zł.

B) W załatwieniu sprawozdania komisji budżetowej z petycji o zasiłki na kształcenie się w rozmaitych gałęziach rolnictwa i przemysłu powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 20. maja 1893 następującą uchwałę:

„Petycją l. 578/438 Władysława Bernadzikiewicza, ucznia wyższej szkoły przemysłowej w Krakowie o stypendyum na kształcenie się w przemyśle tkackim odseła się do Wydziału kraj.

Za zgodą i na wniosek komisji krajowej dla spraw przemysłowych, Wydział krajowy uchwałą z dnia 22 lipca 1893 do L. W.: 37332 udzielił panu Bernadzikiewiczowi stypendyum po 20 zł. miesięcznie celem umożliwienia mu kształcenia się zawodowego w krajowej szkole tkackiej w Krośnie pod specjalnem kierownictwem p. Henryka Gruszeckiego.

C) Na posiedzeniu z dnia 20 maja 1893 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Wszystkie petycje niezadowolone przez komisję, jakoteż zadowolone przez komisję, a do Wys. Sejmu nie wniesione, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia“.

W skutek tej uchwały Wys. Sejmu, Wydział krajowy pozwala sobie przedłożyć Wys. Sejmowi wnioski co do trzech petycji które w tymże dziale Wydziałowi krajowemu przekazane zostały.

1. Stowarzyszenie pracy kobiet w Kołomyi prosi o udzielenie stałego zasiłku.

Stowarzyszenie to otrzymało już w roku 1892 jednorazowy zasiłek w kwocie 250 zł.

Cel Stowarzyszenia pracy kobiet w Kołomyi jest ze wszech miar godny poparcia. Stowarzyszenie to działa w kierunku systematycznego kształcenia kobiet i przysposabiania do pracy zarobkowej. Stowarzyszenie pracy kobiet w Kołomyi utrzymuje stałą szkołę robót ręcznych, którą prowadzi fachowo uzdolniona nauczycielka. W szkole tej zamożniejsze uczennice za opłatą, uboższe bezpłatnie pobierają naukę. Nadto urządza kursa specjalne z rachunkowości i kupiectwa, rysunków i malarstwa. Wreszcie utrzymując szwalnię dostarcza ubogim dziewczętom zarobku. W ten sposób Stowarzyszenie pracy kobiet w Kołomyi w swej szczupłej sterze szerzy oświatę i działa z wielkiem pożytkiem dla miasta.

Wydział krajowy po zasięgnięciu opinii komisji krajowej dla spraw przemysłowych ma zaszczyt ze względu na przytoczone wyżej powody przedstawić Wys. Sejmowi wniosek na udzielenie „Stowarzyszeniu pracy kobiet w Kołomyi“ stałej rocznej subwencji w kwocie 250 zł. i taką sumę w preliminarzu Rubr. XVI budżetu kraj. wstawia.

2. Pani Teofila Czyrniańska, wdowa po Maksymilianie Czyrniańskim, kierowniku kraj. szkoły kołodziejstwa i bednarstwa w Kamionce Strumiłowej wniosła r. z. petycją do Wys. Sejmu o wyznaczenie jej, w drodze łaski stałego rocznego zaopatrzenia z funduszków krajowych.

Petycja ta, przydzielona komisji budżetowej jako nie zadowolona przez Wys. Sejm przekazaną została Wydziałowi kraj. do załatwienia.

Śp. Maksymilian Czyrniański był kierownikiem szkoły bednarstwa i kołodziejstwa w Kamionce Strumiłowej od r. 1884, w styczniu r. 1888 na tej posiadce został stabilizowany a w r. 1892 zeszedł ze świata, nie doczekawszy się prawa do pensji dla wdowy — Wydział krajowy przyznał w obec tego reskryptem z dnia 24. lutego 1893 wdowie jedynie odprawę w kwocie 500 zł.

Służba ś. p. Maksymiliana Czyrniańskiego trwała lat 8, miesięcy 9, zasługi jakie około szkoły bednarstwa i kołodziejstwa w Kamionce Strumiłowej położył znane są w powiecie, Wydział krajowy i komisya kraj. dla spraw przemysłu je stwierdza; wdowa została bez wszelkich środków do życia, w obec tego za opinią i zgodą komisji kraj. dla spraw przemysłowych Wydział krajowy wnosi, iżby Wys. Sejm raczył dla Teofili Czyrniańskiej, wdowy po kierowniku szkoły bednarsko-kołodz. w Kamionce Strumiłowej udzielić w drodze łaski stałe roczne zaopatrzenie dożywotne lub do powtórnego zamążpójścia w kwocie 400 zł. rocznie.

3. Uchwałą z dnia 20 maja 1893 przekazał Wys. Sejm między innymi w Sejmie niezadowolonymi petycjami także petycję Towarzystwa handlu skór i wyrobów tkackich w Łańcucie w likwidacyi o darowanie zaległych podatków krajowych i indemnizacyjnych.

Towarzystwo znajduje się obecnie w likwidacyi z powodu tego, iż członkowie wybrali na kredyt skór za 3897 zł. 45 ct. nieczłonkowie zaś za sumę 13.733 zł. 22 kr. Do niekorzystnego bilansu przyczyniały się także wysokie podatki.

C. k. kraj. Dyrekcya skarbu rozporządzeniem z dnia 3 sierpnia 1893 l. 7913 na mocy zezwolenia c. k. Ministerstwa Skarbu z 20 stycznia 1893 l. 47140 w drodze łaski zezwoliła na odpisanie połowy podatku zarobkowego i dochodowego zalegającego za lata 1887—1891 w kwocie 353 zł. 98½ ct.

Zaległy podatek krajowy i indemnizacyjny według wykazu c. k. urzędu podatkowego w Łańcucie wynosił:

w roku 1887	—	28 zł. 10 ct.
1888	—	27 „ 61 „
1889	—	22 „ 13 „
1890	—	55 „ 58 „
1891	—	46 „ 15 „
1892	—	12 zł. 14 ct.

Zestawienie bilansów wykazuje następujące cyfry zysku i straty:

	Zysk	Strata
rok 1884	— zł. — ct.	18 zł. 72 ct.
1885	— „ — „	122 „ 54 „
1886	296 „ 64 „	— „ — „
1887	267 „ 47 „	— „ — „
1888	290 „ 84 „	— „ — „
1889	199 „ 89 „	— „ — „
1890	201 „ 24 „	— „ — „
1891	— „ — „	708 „ 12 „
od 1/1 1891 — ^{15/7} 92 w likwidacyi	478 „ 95 „	
	<u>1856 zł. 08 ct.</u>	<u>1328 zł. 35 ct.</u>

okazuje się tedy przewyżka strat 72 zł. 27 ct.

Ze względu na to, że długi Towarzystwa wynoszą 15.614 zł. 41 ct., że Towarzystwo to padło nie wskutek nierzetelności kierownictwa i że obecnie ubodzy szewcy, którzy będąc członkami tego towarzystwa wpłacili udziały, dziś całkiem przepadłe są jedyną ofiarą tego upadku i ze względu dalej, iż towarzystwo to, gdyby dziś było istniało, musiałoby być uwolnionem od płacenia dodatków krajowych do podatku na podstawie ustawy z dnia 11. kwietnia 1893 o uwolnieniu zakładów i spółek przemysłowych, tudzież przemysłowych towarzystw akcyjnych od dodatków do podatków: Wydział krajowy ma zaszczyt upraszać: Wys. Sejm raczy zwolnić wspomniane towarzystwo od płacenia zaległych dodatków krajowych i indemnizacyjnych.

III.

Wejście w życie ustawy z dnia 11. kwietnia 1893 Dz. ust. kr. Nr. 21. o uwolnieniu zakładów i spółek przemysłowych, tudzież przemysłowych towarzystw akcyjnych od dodatków do podatków.

Najwyższem postanowieniem z dnia 1. kwietnia 1893 udzielił Najj. Pan sankcyi uchwalonemu przez Sejm krajowy projektowi ustawy o uwolnieniu zakładów i spółek przemysłowych, tudzież towarzystw akcyjnych od dodatków do podatków.

Jak doniosłą być może ta ustawa dla przyszłego rozwoju przemysłu krajowego dziś tego zmierzyć nie można.

Jeżeli jednak przykłady krajów innych mogą nam służyć za analogią, to skutki takiej ustawy nie powinny dać długo czekać na siebie. Pierwszym oczywiście obowiązkiem Wydziału krajowego było postarać się o jak najszersze rozpowszechnienie wiadomości o sakcyonowaniu tej ustawy i jej postanowieniach.

Możliwie najszersze rozpowszechnienie daje jedyną gwarancją, że te koła przemysłowe o których zainteresowanie w pierwszym rządzie idzie, zostaną rychło i sumiennie poinformowane o dobrodziejstwach tego w polityce ekonomicznej naszego kraju doniesłego kroku.

Z tą prośbą o informowanie interesowanych kół przemysłowych odniósł się Wydział kraj. do Prezydium Namiestnictwa i kraj. Dyrekcji Skarbu — ze swej strony obwieścił Wydział kraj. tę ustawę w sposób najszerszy we wszystkich dziennikach krajowych, rozesłał ją do Wydziałów powiatowych, Magistratów miast, dyrekcji szkół przemysłowych i warsztatów zawodowych, do Izb Handlowych w kraju i Monarchii, do towarzystw przemysłowych i Izb inżynierskich w kraju i Monarchii.

C. k. Prezydium Namiestnictwa oznajmiło nam odezwą z dnia 26. czerwca 1893 l. 7048, że odnośne egzemplarze dziennika ustaw krajowych (Nr. 21.) rozesłało do wszystkich c. k. Starostw z wezwaniem do pp. starostów, aby na tę ustawę zwrócili uwagę istniejących w powiecie stowarzyszeń przemysłowych.

W myśl §. 3. i 5. ustawy z 11. kwiet. 1893 (dz. u. kr. Nr. 21.) Wydział krajowy postanowił uwolnić od wszelkich niepaństwowych dodatków do podatków na okres lat 10.

- 1o Uchwałą z dnia 4. sierpn. 1893 do LW. 36.051,
Kraj. Towarzystwo tkaczów w Komarnie;
- 2o Uchwałą z dnia 29. września 1893 do LW. 44.900,
Towarzystwo tkaczów w Kossowie;
- 3o Uchwałą z dnia 6. września 1893 do LW. 47.063,
Towarzystwo powroźnicze w Radymnie.

Nadto zgłosiły się z prośbą o uwolnienie od podatków krajowych i indemnizacyjnych na podstawie powyższej ustawy:

1. Fabryka maszyn Bredta w Otyunii;
2. Mechaniczny zakład wyrobu nici i wstążek Süssi Spindel, M. Spindel i Scheind Locker;
3. Fabryka cukru Gumiński, Volter i Sp. w Tłumaczu;
4. Angielsko - austriacka parowa fabryka beczek Howden et Co.
(The Anglo-Austrian Steam Cosperage Syndicate Limited Howden et Co.).
5. Towarzystwo tkaczów w Olszaniczy i w Korczyźnie.

Wszystkie te zgłoszenia są obecnie przedmiotem badania na miejscu i będą w najkrótszym czasie prawdopodobnie korzystnie załatwione.

IV.

Fundacye stypendyjne przemysłowe.

Pięć fundacyi stypendyjnych przeznaczonych jest wyłącznie na kształcenie uczniów w zawodzie przemysłowym, z tych dwie dopiero fundacyi jest zupełnie zorganizowanych w życie wprowadzonych, inne pozostają jeszcze w toku rokowań z władzami kompetentnymi.

Fundusze te są następujące:

1. Fundacya „Wystawy krajowej rolniczej i przemysłowej we Lwowie w r. 1877“ o o dwu stypendyach po 400 zł. dla rzemieślników i przemysłowców, którzy zawodowo w kraju wykształceni wiedzę swą i naukę za granicą uzupełnić pragną.

2. Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła dla robotników chcących się kształcić w swym rzemiośle poza obrębem m. Jasła.

Uchwałą Wydziału krajowego z dnia 10. listopada 1893 LW. 50.694 stypendyum w kwocie 100 zł. nadane zostało Rymanowi Kundyckiemu, uczniowi warsztatu szewskiego w Uhnowie.

3. Fundacya ks. Wojciecha Michny, proboszcza w Chłopicach dla popierania przemysłu domowego we wsi Krościenko wyższe pod Krosnem. Na ten cel złożone jest 2.000 zł. w gotówce tudzież cesą odstąpiona wierzytelność hipotecznie ubezpieczona w kwocie 2.350 zł. na realności Lk. 590 w Nowym Sączu.

W roku ubiegłym w skutek śmierci fundatora przeprowadziło się zabezpieczenie majątku fundacyjnego.

Wygotowanie listu fundacyjnego jest w toku.

4. Fundacya stowarzyszenia oszczędności i kredytu urzędników i służby c. k. uprz. kolei Karola Ludwika we Lwowie, kwota 1100 zł. złożono w kasie kraj.

Spisanie aktu fundacyjnego natrafia na pewne trudności, z powodu że stowarzyszenie nie uczyniło zadość wymaganiom c. k. Namiestnictwa.

5. Dnia 24. maja 1882 złożyła w kasie Wydziału krajowego Pani Feliksa Marya z hr. Golejewskich Czarkowska kwotę 100.000 zł. w 5% listach zast. gal. Banku Hyp. przyznaczącą tę sumę — z zastrzeżeniem dla siebie prawa dożywotniego poboru odsetek — na cele podniesienia rękodzielnictwa i przemysłu krajowego.

Wskutek tego została fundacya ukonstytuowaną listem fundacyjnym zeznanym przez Wydział krajowy 11. kwietnia 1884 do LW. 16.546, a zatwierdzonym przez c. k. Namiestnictwo 30. kwietn. 1884 l. 24.131.

Pismem z dnia 8. listopada 1888 adwokat dr. Henryk Szydłowski jako pełnomocnik Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskiej oświadczył w jej imieniu gotowość złożenia kwoty 200.000 zł. na powiększenie majątku fundacyi imienia Czarkowskich dla przemysłowców i rękodzielników i zarazem przedłożył nowy projekt listu fundacyjnego.

Po śmierci fundatorki w listopadzie r. 1893 złożył gal. Bank kredytowy dnia 11. grudnia do kasy krajowej w listach zastaw. gal. Tow. kred. dalszych 140.000 zł. z polecenia uniwersalnego spadkobiercy śp. Feliksy hr. z Golejewskich Czarkowskiej, Ordynata Tadeusza Czarkowskiego, na rzecz fundacyi stypendyjnej imieniem Czarkowskich.

Obecnie oczekuje tedy Wydział kraj. uzupełnienia tej kwoty do sumy 200.000 zł. poczem przystąpi natychmiast do wprowadzenia w życie tej fundacyi.

Znana patryotyczna działalność spadkobiercy szlachetnej fundatorki pozwala przypuszczać, że skoro tylko formalności pertraktacyi spadkowej ukończone zostaną, przystąpi on do uzupełnienia fundacyi do wysokości w piśmie dr. Henryka Szydłowskiego w imieniu fundatorki wymienionej.

V.

Zarządzenia w sprawie szkolnictwa przemysłowego.

1. Sprawy osobiste.

W celu zatrzymania sił nauczycielskich w szkołach zawodowych dla których zostały przyjęte, uważa Wydział krajowy za konieczne upraszać Wys. Sejm o uchwalenie wniosków co do stabilizowania na stanowiskach instruktorów tkackich Józefa Lagosza w Krośnie i Jana Standejskiego w Korczyniu, a podniesienia płacy kierownikowi szkoły garncarskiej w Kołomyi p. Aleksandrowi Klimaszewskiemu do 15000 zł.

Wydział krajowy wnioski te stawia po wysłuchaniu zdania i na wniosek komisji kraj. dla spraw przemysłowych — w tem przekonaniu, że dla dobra szkół utrzymanie tych sił jest niezbędne, a dla ich utrzymania na stanowiskach zajmowanych stabilizowanie dwu pierwszych i podniesienie płacy ostatniego jest konieczne.

Gdy jednak Jan Standejski przekroczył przepisany przez ustanowę służby krajowej wiek lat 40 Wydział kraj. uprasza równocześnie o udzielenie mu veniam aetatis.

Wskazując na motywa zawarte w tej mierze w sprawozdaniu komisji kraj. dla spraw przemysłu, Wydział krajowy ze swej strony nic do nich więcej dodać nie może.

W rubryce XVI. poz. 306. preliminarzu budżetu krajowego na rok 1894 w stawia Wydział krajowy kwotę 960 zł. na płacę dla adjunkta kraj. ceramicznej stacyi doświadczalnej przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie.

Wydatek ten okazuje się z dwu powodów niezbędny. Nie tylko rozmiar prac i wymagania stawiane do ceramicznej stacyi doświadczalnej we Lwowie w ubiegłym roku tak znacznie wzrastają jak się o tem z dołączonego sprawozdania stacyi przekonać można (Alleg. VIII. spraw. kraj. komisji dla spraw przemysłu) że czynnościom tym jeden człowiek podołać nie może, ale nadto okazało się, że nie można działania stacyi czynić zależnem od czynności jednego urzędnika, dzisiejszego jej kierownika. Okazało się to w roku zeszłym dowodnie, kiedy słuchacze technologii chemicznej c. k. Szkoły politechnicznej nie mogli w stacyi na wiosnę roku zeszłego odbyć 6-tygodniowego kursu praktycznego z powodu choroby kierownika stacyi. Okazuje się tedy jego zastępstwo niezbędnem dla uniknięcia przerw w wykonywaniu przepisanych statutem czynności stacyi.

Z drugiej strony Wydział krajowy ma obowiązek dbać o przygotowanie młodych sił fachowych na przyszłość i wychowanie następcy dla kierownictwa stacyi, co tylko przez ustanowienie stałego zastępstwa jest możliwe.

2. Rzeczowe.

Gminy Komarno i Rychwałd posiadają pomimo szczupłych środków jakimi dysponować mogły szkoły tkackie.

Gmina Komarno przystępuje obecnie do wystawienia budynku dla szkoły tkackiej, ale ubóstwo jej, pomimo pomocy hr. Karola Lanckorońskiego nie dozwala jej dzieła tego własnymi dokonać siłami. Dlatego Wydział krajowy po zbadaniu stosunków tej gminy i po przekonaniu się o jej istotnej niemożności ponoszenia tak wielkich ciężarów a przeświadczony o potrzebie założenia szkoły tkackiej w tej gminie, gdzie z dawien dawna tyle jest krosien, przedstawia poniżej Wys. Sejmowi wniosek wstawienia na ten cel do preliminarza rubr. XVI. kwoty 2.000 zł. Inaczej ma się rzecz z gminą Rychwałd. Ta, pomimo swego ubóstwa wybudowała szkołę tkacką kosztem 4.240 zł. a przed trzema laty wybudowała szkołę ludową kosztem 4.000 zł. Sumy te czerpała z pożyczek, którym teraz podołać nie może. To też i co do tej gminy Wydział krajowy wnosi, aby na częściowe umorzenie kosztów budowy szkoły tkackiej, przyznać jej subwencję w kwocie 2.000 zł., płatną w czterech ratach po 500 zł. począwszy od r. 1895.

VI.

Powiększenie krajowego funduszu przemysłowego.

W rozprawie pod rubr. XV. wydatków preliminarza funduszy krajowych na rok 1891 Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 27. listopada 1890 powziął między innymi następujące uchwały:

1. W celu rychlejszego uzupełnienia funduszu przemysłowego do sumy 300.000 fl. będzie skarb krajowy wypłacać corocznie przez trzy lata począwszy od r. 1891 po 60.000 fl.
2. W budżecie w r. 1891 w XVI. rubryce wydatków należy zamieścić jako 5 i 6 ratę uposażenia funduszu przemysłowego kwotę 60.000 fl.⁴

Dziś fundusz ten urosł do bardzo poważnej kwoty.

Dotacya 7 rat funduszu krajowego za lata 1888 — 1893 wynosi 300.000 złr.

Stan poprzedni 111.410 „

Przyrost po 30. czerwca 1893 36.867 „

Razem 448.277 zł.

Od tego odpisy 17.160 „

Stan 30. czerwca 1893 431.117 zł.

Z tej prawie półmilionowej sumy udzielono 106 pożyczek w kwocie 349.770 zł.

Tych 109 pożyczek rozdzielono w ten sposób, że przypadło:

28 pożyczek dla przemysłu tkackiego,
 21 " " " skórnego,
 15 " " " drzewnego,
 14 " " " metalowego,
 6 " " " ceramicznego,
 22 " " innych gałęzi przemysłu.

Nadto w gal. akc. Towarzystwie handlowem posiada krajowy fundusz przemysłowy udziału w kwocie 50.000 zł.

Z tych 106 pożyczek z końcem czerwca 1893 już 30 było spłaconych tak, że w tym dniu jedynie 76 pożyczek było rozdanych z tych przypada na:

I. przemysł tkacki 10 pożyczek na kwotę 75.250 zł.
 II. na przemysł skórnym 14 pożyczek na kwotę 80.680 zł.
 III. na przemysł drzewny 14 pożyczek na kwotę 42.061 zł.
 IV. na przemysł metalowy 11 pożyczek na kwotę 52.155 zł.
 V. na przemysł ceramiczny 6 pożyczek na kwotę 42.645 zł.
 VI. na inne gałęzie przemysłu 21 pożyczek na kwotę 59.861 zł.

Pożyczki te przyznawane były w kwotach różnych. Powyżej 10.000 zł. miały z końcem czerwca 1893:

1. Związkowa garbarnia w Rzeszowie 40.550 zł.
2. Grono założycieli fabryki blichu i apretury w Krośnie 25.000 zł.
3. Towarzystwo dla przemysłu tkackiego w Krośnie 24.350 zł.
4. Fabryka maszyn i narzędzi rolniczych Chylewskiego w Tarnowie 15.000.
5. Fabryka dachówek Lewińskiego we Lwowie 17.000 zł.
6. Fabryka dachówek w Niepołomicach 17.000 zł.

Oprócz tych najwyższych pożyczek udzielono:

Pożyczek od 5.000 do 10.000 zł. udzielono w przemyśle tkackim 1 na kwotę	10.000 zł.
w przemyśle skórnym 3 na kwotę	20.068 "
" drzewnym 2 " "	15.350 "
" metalowym 2 " "	13.800 "
" ceramicznym — " "	—

W innych gałęziach przemysłu 3 na kwotę 27.000 "

Według stanu z 30. czerwca 1893 było zatem 6 pożyczek najwyższych

na sumę 123.900 "

10 pożyczek średnich na sumę 56.218 "

Razem 16 pożyczek na sumę 180.118 "

Reszta 60 pożyczek na sumy do 5.000 zł. wynosi razem 169.542 zł.

Jeżeli doliczymy udział kraj. funduszu przemysłowego w akcyjnym gal. Towarzystwie, handlowem w kwocie 50.000 zł. okaże się że w 17 wypadkach kraj. fundusz przemysłowy rozdzielony jest w sumie 230.118 zł., w 60 wypadkach w sumie 169.542 zł.

Popieranie rozwoju przemysłu fabrycznego jest w tej chwili jednym z najważniejszych zadań naszej polityki ekonomicznej. Że wspieranie przedsiębiorstw przemysłowych i wywoływanie nowych przedsiębiorstw przemysłowych, których w kraju nie ma, a które są niezbędne dla podniesienia naszej wytwórczości przy tych środkach, którymi w tej chwili Wydział krajowy może dysponować nie jest możliwe, to dla każdego, komu znane są warunki rozwoju przemysłu wielkiego jest niewątpliwem.

Krajowy fundusz przemysłowy stworzony hojnością Wys. Sejmu jest tak szczupły, że na rozbudzenie przemysłowości w szerszych rozmiarach w naszym kraju stanowczo nie wystarcza.

Skromne zasoby, którymi nasi przemysłowcy krajowi rozporządzają z pewnością nie mogą wystarczyć do rozwinięcia konkurencji z wyrobami fabrycznymi pozakrajowymi a jednym z zadań istniejącego kraj, funduszu przemysłowego jest przyjście z pomocą tym licznym a w zasoby ubogim kołom przemysłowym, które tylko zachęty i pomocy potrzebują, aby swe przedsiębiorstwa rozszerzyć i nowe zakładać mogły.

Wydział krajowy starał się w szczupłych granicach, zakreślonych cyfrą kraj. funduszu przemysłowego prowadzić rozpoczętą akcyę w kierunku wspierania przedsiębiorstw przemysłowych i Wydział kraj. mniema, że czynił to ostrożnie, jak dotychczas skutecznie i z wielkim dla kraju pożytkiem. Jeżeli ta praca ma jednak w przyszłości przynieść dobre rezultaty fundusz przemysłowy stale powiększony być **musi**. Wydział kraj. liczy się z danem położeniem finansowem kraju i nie zamierza przedstawiać Wys. Sejmowi wniosku nawet na taką dotacyę kraj. funduszu przemysłowego, jaką Wys. Sejm dnia 27 listopada 1890 uchwalił w kwocie 60.000 zł. rocznie, Wydział krajowy przedstawia jedynie wniosek o powiększenie kraj. funduszu przemysłowego o dalszych 200.000 zł. w latach ośmiu w rocznych ratach po 25.000 zł.

Dzisiejsze fundusze rozdane są przeważnie na lat 5, tak że przyjąć można, że jeżeliby raty pożyczek były zawsze spłacane regularnie, z funduszu istniejącego rocznie około 85.000 zł. byłoby do rozporządzania, dodawszy do tego około 12.000 zł. jako dochód z odsetek byłoby około 90-kilku tysięcy rocznie do rozdania. W obec nader licznych zgłoszeń kwota ta jest wprost niewystarczającą. Jako dowód przytaczamy, że Wydział krajowy musiał w ostatnim roku 1892|3 odnownie załatwić 88 proźb o pożyczki z kraj. funduszu przemysłowego dla braku funduszków, pomimo, że znaczna liczba tych proźb zasługiwała bezwarunkowo na uwzględnienie. Przyjąwszy tylko średnią cyfrę pożyczki na 3.500 zł. okazało by się, że dla zadośćuczynienia tym zgłoszeniom potrzeba było 308.000 zł.

Z tego się okazuje że wniosek o podwyższenie kraj. funduszu przemysłowego roczną dotacyą po 25.000 zł. przez lat 8 był nie tylko wyrazem odczutej nieuniknionej potrzeby, ale jest co do cyfry najskromniejszy, tembardziej, że w najbliższej przyszłości liczyć się będzie musiał kraj z potrzebą wytworzenia przemysłu przedzalnianego, który bez znacznej finansowej pomocy ze strony kraju powstać nie może.

Na podstawie powyższego wywodu i na podstawie dołączonego sprawozdania z czynności komisji kraj. dla spraw przemysłowych Wydział krajowy wnosi, Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego i dołączone do niego sprawozdanie z czynności komisji krajowej dla spraw przemysłowych.
- II. Sejm powiększa krajowy fundusz przemysłowy na cele popierania przemysłu o 200.000 zł. Kwota ta ma być wypłaconą w ośmiu równych ratach przez lat ośm począwszy od roku 1894 po 25.000 zł. rocznie.
W budżet na rok 1894 w Rubr. XVI wydatków wstawia się kwotę 25.000 zł. jako pierwszą ratę nowo uzupełnionego funduszu.
- III. 1. Sejm przeznaczają Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 2.000 zł. na cele bezwrotnego zasiłku dla gminy Rychwałd na częściowe umorzenie pożyczki zaciągniętej przez tęże gminę na budowę szkoły tkackiej w Rychwałdzie.
2. kwota ta ma być płaconą w 4 równych ratach po 500 zł. rocznie przez lat cztery od roku 1895 począwszy.
- IV. 1. Sejm przeznaczają Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 2.000 zł. na cele bezwrotnego zasiłku dla gminy Komarno na budowę szkoły tkackiej tamże.
2. W tym celu wstawia się w budżet krajowy do Rubr. XVI. wydatków jako pozycyę 292 a) kwotę 2.000 zł.
- V. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby podniósł roczną płacę kierownika kraj. szkoły garncarskiej w Kołomyi, Aleksandra Klimaszewskiego do 1.500 zł. rocznie.

2. W tym celu podwyższa się pozycę 275 rubr. XVI. budżetu kraj. na rok 1894 o 500 zł.

- VI. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby stabilizował Józefa Lagosza, instruktora szkoły tkackiej w Krośnie na posadzie instruktora kraj. szkoły zawodowej dla nauki tkactwa w Krośnie, nadanej mu dekretem z dnia 21. stycznia 1887 do Nr. 4.741., oraz aby mu przyznał prawo do emerytury na równi z innymi stabilizowanymi urzędnikami krajowymi wymienionymi w §. 12. ust. 2. lit. b. statutu emerytalnego, uchwalonego przez Wys. Sejm 21. stycznia 1889, tudzież z zastosowaniem uchwały Sejmowej z dnia 3. stycznia 1874 i pod warunkami tą uchwałą określonymi wymierzał p. Józefowi Logaszowi trzy pięciolecia po 80 zł, w miarę ukończenia 5, 10 i 15 lat służby, pełnionej na posadzie instruktora kraj. szkoły zawodowego dla nauki tkackiej w Krośnie. Służba policzalna do emerytury poczyna się liczyć od dnia 1. lutego 1887 r. do kwinkweniów zaś od 1-go kwietnia 1892 r.
- VII. 1. Sejm udziela Janowi Standejskiemu instruktorowi w krajowym naukowym warstacie tkackim w Korczynie veniam aetatis;
2. Sejm poleca Wydziałowi kraj., aby stabilizował Jana Standejskiego na posadzie instruktora szkoły zawodowej dla nauki tkactwa w Korczynie nadanej mu dekretem Wydziału krajowego z dnia 25. marca 1887., LW. 13.135/87. oraz aby mu przyznał prawo do emerytury na równi z innymi stabilizowanymi urzędnikami krajowymi wymienionymi w §. 12. ust. 2. lit. b. statutu emerytalnego, uchwalonego przez Wys. Sejm 21. stycznia 1889, tudzież z zastosowaniem uchwały Sejmowej z dnia 3. stycznia 1874 i pod warunkami tą uchwałą określonymi wymierzał p. Janowi Standejskiemu trzy pięciolecia po 80 zł, w miarę ukończenia 5. 10 i 15 lat służby, pełnionej na posadzie instruktora kraj. szkoły zawodowego dla nauki tkackiej w Korczynie. Służba policzalna do emerytury poczyna się liczyć od dnia 25. marca 1887 r. do kwinkweniów zaś od 1. stycznia 1889.
- VIII Sejm ustanawia w kraj. ceramicznej stacyi doświadczalnej przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie posadą adjunkta z płacą 960 zł. rocznie.
- IX. Sejm przyznaje Stowarzyszeniu pracy kobiet w Kołomyi stały roczny zasiłek w kwocie 250 zł. i w tym celu wstawia kwotę 250 zł. do Rubr. XVI. wydatków budżetu kraj. na r. 1894.
- X. Sejm przyznaje pani Teofili Czyrniańskiej wdowie po śp. Maksymilianie Czyrniańskim kierownikowi szkoły bednarsko-kołodziejskiej w Kamionce strum. dar z łaski o rocznych 400 zł. i w tym celu wstawia tę kwotę do budżetu kraj. w Rubr. XVI. wydatków.
- XI. Sejm zezwala na odpisanie Towarzystwu handlu skór i wyrobów tkackich w Łańcucie w likwidacyi, zaległych dodatków kraj. i indemnizacyjnych.

Z Rady Wydziału krajowego król. Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Lwów dnia 13. stycznia 1894.

Marszałek krajowy:

Sanguszko w. r.

Członek Wydziału krajowego

Romanowicz w. r.

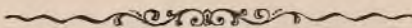
sprawozdawca.

SPRAWOZDANIE

z czynności

Komisji krajowej dla spraw przemysłowych

za czas od 1. września 1892 do końca listopada 1893.

L W Ó W,

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie.

1893.

Wysoki Wydziale krajowy!

Mając przed sobą cel, wskazany jasno statutem i uchwałami Wys. Sejmu, pracowała Komisya kraj. dla spraw przemysłowych i w roku ubiegłym nad sprawami wykształcenia przemysłowego, nad wspieraniem zdrowych przedsiębiorstw przemysłowych w kraju i nad wywoływaniem takich, które, pomimo sprzyjających warunków, nie są w kraju dotychczas reprezentowane.

W zakresie szkolnictwa nie zaniedbuje Komisya tworzenia nowych instytucyj, lecz kieruje się w tem pewną ostrożnością, stara się przedewszystkiem istniejące utrwalać i ulepszać, a nie narażać funduszy na bezpłodne wydatki tam, gdzie brak należyte przygotowanych sił nauczycielskich udaremniałby najpiękniejsze nawet plany organizacyjne. Jeżeli więc przytem nie postępuje Komisya w tempie tak pospieszmem, jakby to może z ponawianych przez Wys. Sejm uchwał co do zakładania nowych szkół wypływało, to usprawiedliwia powolność swą dążeniem do gruntowności i trwałości tego, co przy współdziałaniu jej dla wykształcenia przemysłowego w kraju ma być zdziałaniem.

Za niedostateczną możnaby również poczytać akcyę Komisji przemysłowej w kierunku wspierania przedsiębiorstw przemysłowych i wywoływania takich, które w kraju byłyby pożądanę. Tutaj nie ograniczała działania Komisji nadmierna oględność — bo oględność równająca się matematycznej pewności, byłaby błędem w sprawach przemysłowych — lecz granice ciasne dane są w samejże cyfrze funduszu przemysłowego, który, pomimo wotowanych hojnie przez Wys. Sejm zasiłków, nie dorósł jeszcze do tych rozmiarów, ażeby mógł być za potężny czynnik w rozwoju przemysłu krajowego poczytany. Ktokolwiek rozważy, jak znacznemi sumami rozporządza dziś przemysł zagraniczny, jakie miliony rzuca bez wahania w inwestycje fabryczne — ten musi uznać, że dążenie do wytworzenia zwycięskiej konkurencyi wyrobom zagranicznym, przy tych skromnych kapitałach, jakimi przemysłowcy krajowi rozporządzają i tej nieznacznej pomocy, jakiej im kraj dotychczas udzielał — należy uważać za ideał niedościgniony. Sam przemysł domowy, krzepiący się dziś bezwątpienia bardzo znacznie w różnych zakresach, nie sprostą tej walce konkurencyjnej — a że nietylko on jest przedmiotem starań Komisji, nie może Komisya spuszczać z oka, że w tym dziale jej zadań przedewszystkiem wzmocnienie funduszu przemysłowego jest wskazane i daje temu wyraz w końcowych swych wnioskach.

Niemalą wagę przywiązuje Komisya do wskazanego jej współdziałania w powszechnej Wystawie krajowej, która w r. 1894 ma przyjść we Lwowie do skutku. Zadaniem jej będzie przedstawić bez czezej chępliwości, lecz szczegółowo i sumiennie wszystko to, co za pomocą szkół przemysłowych i warsztatów naukowych w kraju dla przemysłu działo. Lecz zadania tego nie uważa Komisya za jedyne. Przyczynienie się wszelkiemi drogami do tego, aby dać krajowi na Wystawie poznać swoje własne zasoby i dotychczasowe usiłowania w dziedzinie przemysłu, aby przemysłowcom przedstawić najnowsze zdobycze w zakresie mechaniki, która

tak szybko i na tak odmienne tory wszelką produkcję przemysłową sprowadza — poczytuje Komisya także za swój obowiązek. Postanowiła też oprócz zajęcia się pawilonem szkół zawodowych, na który Wysoki Sejm już na ostatniej sesji fundusze uchwalił raczył, poprzez także usiłowania Dyrekcyi Wystawy, dążące do tego, ażeby przy pomocy c. k. Muzeum technologicznego w Wiedniu wystawić o ile możności jak najdokładniejszy komplet małych motorów i maszyn pomocniczych, dzieli bowiem to przekonanie, że maszyny tego rodzaju, zdwajając siły małego przemysłowca i zbrojąc go jeszcze najskuteczniej do walki z produkcją fabryczną, mają w naszych warunkach i pod względem socyalnym i pod względem ekonomicznym niepospolite znaczenie.

Zanim sprawozdanie to dotknie szczegółów, należy z głębokim żalem położyć ubytek niepowetowany, jaki Komisya w składzie swym poniosła. Zapisujemy tu mianowicie ustąpienie J. E. Włodzimierza hr. Dzieduszyckiego z Komisji kraj dla spraw przemysłowych. Na kilkakrotnie ponawiane pisma, domagające się uwolnienia od współdziałania w Komisji, przyjęła w końcu Komisya rezygnację J. E. hr. W. Dzieduszyckiego na posiedzeniu z dnia 23. lipca br. wysyłając następujące, przez wszystkich członków Komisji podpisane pismo:

„Ekscelencyo! Ulegając niezłomnemu postanowieniu Waszej Ekscelencyi, którego i najgorętsze próśby nasze zmienić nie zdołały, przyjmujemy z żalem do wiadomości, iż Wasza Ekscelencya z grona członków Komisji kraj. dla spraw przemysłowych ustępujesz i zastępstwo przewodniczącego jej składasz. Nie łudzimy się, ażebyśmy mogli ubytek ten kiedykolwiek zastąpić. Jeśli bowiem rozbudziło się w kraju żywe pragnienie odrodzenia ekonomicznego na podstawach narodowych — jeśli się krzewi szczerą miłość dla wszystkiego co swojskie, co z łona ludu w szeregu wieków wyłoniło się jako sztuka i przemysł — jeśli są wybitne usiłowania artystów, ażeby z tej skarbnicy rodzinnej, tak pełnej oryginalnych motywów, brać wątek do dalszego rozwoju sztuki i przemysłu — to głównie Tobie, Ekscelencyo, kierunek ten kraj ma do zawdzięczenia. Wywierałeś też Ekscelencyo tak przeważny wpływ na prace krajowej Komisji przemysłowej od początków jej istnienia, że jeśli są wybitne owoce jej pracy, to Tobie, Ekscelencyo, największa stąd część zasługi przypada. Stwierdzić to i uznać staje się dziś naszym obowiązkiem.

„A jeśli mamy wiarę, że i w dalszem działaniu swem zdoła Komisya kraj. dla spraw przemysłowych być krajowi pożyteczną, to dlatego, że trzymać się będzie tych pięknych tradycyj, któreś Ty, Ekscelencyo, wytworzył i którym musi być wierną, chcąc, aby praca nad wskrzeszeniem przemysłu na gruncie narodowym była i nadal skuteczną. Mamy jednak nadzieję, że chociaż zdala od Komisji, raczysz ją zawsze Ekscelencyo wspierać swą światłą radą i bogatym doświadczeniem, bo nie będziesz się mógł odłączyć od tego, co jest główną życia Twego zasługą i chwałą.

„Racz przyjąć Ekscelencyo wyrazy najgłębszego poważania“.

Przechodzimy obecnie do szczegółowych działów sprawozdania z czynności Komisji i do treściwego przedstawienia tych zakładów, które pod zarządem Komisji pozostają.

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

Podobnie jak w r. 1890, tak i na sesjach z d. 1. kwietnia 1892 i z d. 20. maja 1893 powziął był Wys. Sejm uchwałę, polecającą Wydziałowi krajowemu, ażeby „nie ustawał w usiłowaniach powołania do życia nowych szkół przemysłowych uzupełniających w miejscowościach, w których czynniki lokalne sprawą tą dostatecznie się nie zajęły“.

W obec tak stale objawianej woli Wys. Sejmu i wezwania Wydziału, iżby sprawy zakładania nowych szkół uzupełniających z oka nie spuszczano, czyniła Komisya dalsze w tej mierze kroki, a chociaż w miastach mniej ludnych i mniej zasobnych na większe natrafia trudności, przecież zdołała w kilku miejscowościach zawiązać rokowania, dające nadzieję osiągnięcia pożądanego celu, i w trzech miastach już w ciągu r. 1893 otworzyła nowe szkoły przemysłowe uzupełniające. Miejscowościami temi są: Kraków, gdzie przysła do skutku piąta szkoła przemysłowa uzupełniająca na Dajworze, na tych samych podstawach jak poprzednie, Sanok, o którym już w przeszłorocznem sprawozdaniu była mowa i Krośno. Liczymy zatem obecnie 31 szkół przemysłowych uzupełniających, t. j. o trzy więcej niż w r. 1892.

Jakie są koszta utrzymania tych szkół, ile z tego pokrywają fundusze lokalne, ile zaś fundusz krajowy i skarb państwa — jaka była liczba klas i uczniów i które zawody rękodzielnicze uczniów tych dostarczały, jakie siły nauczycielskie brały udział w nauce, wykazują dołączone tu 7. trzy tabele statystyczne. Brak dat szczegółowych co do szkół w Brodach i w Sanoku usprawiedliwa się tem, że szkoły te były już wprawdzie w roku szkolnym 1892/3 zorganizowane, lecz w skutek rozmaitych przeszkód zwlekło się w tych miastach otwarcie rzeczonych szkół aż do początku roku szkolnego 1893/4. Szkoły na Dajworze w Krakowie i w Krośnie zostały już w ciągu roku szkolnego 1892/3 otwarte, dotyczące daty szkół tych są zatem w wykazach zamieszczone.

Na założenie dalszych szkół przemysłowych uzupełniających zgodziły się już zasadniczo i uchwały pewne prestacje gminy: Sądowa Wisznia i Kałusz. Gdy w pierwszej z tych gmin wsparła usiłowania zarządu gminnego znakomita ofiarność rejenta miejscowego Wgo Włodzimierza Stronczka, a w obu gminach Wydziały powiatowe z funduszków swych gminom przysłały w pomoc, zatwierdziła Komisya kraj. dla spraw przemysłowych i Wydział krajowy dotyczące uchwały; organizacya szkół tych wszakże nie dojrzała jeszcze do tego stopnia ażeby nauka mogła się być w nich już z początkiem b. roku szkolnego rozpocząć.

Rokowania prowadzone z gminami w Radymnie, Trembowli i Zaleszczykach dają nadzieję doprowadzenia do pożądanego wyniku, co się zaś tyczy gmin Gródka, Doliny, Łańcuta, Śniatyna i Żywca musiały być dalsze rokowania dla niedostateczności ofiarowanych prestacyj na razie zaniechane.

Przeszkodą w szybszem zakładaniu szkół przemysłowych uzupełniających jest między innymi brak należyście ukwalifikowanych nauczycieli rysunku, t. j. przedmiotu nauki, któremu w planie szkół przemysłowych jak najślusniej pierwszorzędną ważność przyznano.

Brakowi temu zaradza c. k. Rząd przy pomocy zasiłków z funduszu krajowego w ten sposób, że urządza od czasu do czasu przy c. k. państwowych szkołach przemysłowych specjalne pięciomiesięczne kursa nauki rysunków dla wybitniejszych nauczycieli ludowych, którzy nietylko sami wprawdy w rysunku nabierają, lecz, co ważniejsza, obznajamiają się z tokiem i metodyką udzielania tego przedmiotu w szkołach przemysłowych, tak, aby po odbyciu kursu, jako nauczyciele w rzeczonych szkołach mogli być czynni. Otóż i w zimie r. z., a mianowicie od 1. października 1892 do końca lutego 1893, odbył się taki kurs pięciomiesięczny i 14 nauczycieli ludowych nabyło kwalifikacyi do nauczania rysunku w szkołach przemysłowych uzupełniających. Na zasiłki stypendyjne, umożliwiające im utrzymanie (po 25 zł. miesięcznie) w czasie nauki, koszta podróży i zakupno najpotrzebniejszych przyborów, wypłacił fundusz krajowy 2000 zł., wszelkie inne koszta nauki ponosił c. k. Rząd, który nadto udzielił rzeczonym nauczycielom po 19 zł. na przybory rysunkowe.

Do kosztów utrzymania wykazanych 31 szkół w ciągu b. r. przyczynił się skarb państwa nietylko subwencją 13.200 zł., o jaką się do niego Komisya i Wydział krajowy udały, i która do preliminarzów szkół tych była wstawioną, lecz nadto przyznał c. k. Rząd zasiłek 400 zł. w. a. szkole przemysłowej uzupełniającej w Krośnie, która już od drugiego kursu roku szkolnego 1892/3 była czynną, a prócz tego udzielił szkołom przemysłowym uzupełniającym w Białej i Tarnopolu po 200 zł. w. a. na uzupełnienie środków naukowych. Część zasiłku dla szkoły przem. uzupełniającej w Brodach, z powodu nieotwarcia tejże, został szkole przemysłowej uzupełniającej w Tarnopolu (200 zł.) na pokrycie wykazanych niedoborów przyznany.

Kwota subwencji rządowej na szkoły przemysłowe uzupełniające, o którą Komisya kraj. dla spraw przemysłowych memoryałem z d. 18 czerwca b. r. l. 282 do Wys. c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświecenia na r. 1894 się udała, wynosi 19.741 zł. w. a. jest przeto o 5.744 zł. w. a. wyższą od tej, którą Wys. c. k. Rząd w r. b. przyznał, mamy wszakże nieplonną nadzieję, że mimo tej nadwyżki, w uznaniu pożyteczności szkół przemysłowych uzupełniających, kwota powyższa bez wszelkiego okrawywania, podobnie jak lat poprzednich, będzie przez c. k. Rząd krajowi na ten cel przyznana.

Powód takiej podwyżki żądań, stawianych do c. k. Rządu, leży nie tyle w naturalnem wzmożeniu się wymagań szkół dawniej już założonych, ile w potrzebach, wykazanych na utrzymanie szkół nowych, a między temi na 9 szkół przemysłowych uzupełniających, które we Lwowie mają być zorganizowane.

Co do tej organizacyi szkół we Lwowie, a raczej przekształcenia istniejących obecnie i z miejskimi szkołami ludowymi połączonych kursów nauki dopełniającej na samoistne szkoły przemysłowe uzupełniające, działa Komisya na podstawie uchwał Wys. Sejmu z dnia 1. kwietnia 1892 i z d. 20. maja 1893, polecających Wydziałowi krajowemu, ażeby co do ujednostajnienia organizacyi szkół przemysłowych uzupełniających na zasadach normalnego statutu z gminą m. Lwowa rokowania prowadził. Otóż rokowania te są w toku i jest wszelka nadzieja, że w początkach roku 1894 nastąpi pożądane zorganizowanie dziewięciu szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, i to właśnie dało powód Komisyi, że o potrzebną na ten cel subwencyę ze skarbu państwa już w powołanym memoryale się upomniała.

Te same powody wpłynęły również na podwyżkę 5.721 zł. w rubr. XVI. preliminarza funduszu krajowego na r. 1894. Uzasadnieniem żądanej podwyżki są właśnie powołane powyżej uchwały Wysokiego Sejmu. Do tych uchwał należy dołączyć jeszcze i uchwałę z d. 20. maja 1893, którą polecono uwzględnić wynagradzanie za udzielanie nauki religi w szkołach przemysłowych uzupełniających, a która to uchwała w budżetach rzeczonych szkół uwzględnioną została.

Między uchwałami Wys. Sejmu z d. 20. maja 1893 mieściło się także wezwanie do c. k. Rządu, „ażeby wydał polecenie władzom politycznym pierwszej instancyi, iżby jako władze przemysłowe przynaglały majstrów do posyłania terminatorów na uzupełniającą naukę przemysłową“. Otrzymałszy wiadomość o tej uchwale, uczyniło jej c. k. Namiestnictwo zadość,

%. Aleg. IV. wydawszy pod d. 24. lipca b. r. L. 54378, załączony tu okólnik % do c. k. Starostów i Prezydentów miast Lwowa i Krakowa. Odpis okólnika tego przesłał Wydział krajowy zarządom szkół przemysłowych uzupełniających do wiadomości i zastosowania.

O ile z jednej strony pożądanem jest wzmożenie się frekwencji szkół przemysłowych uzupełniających, o tyle z drugiej strony czuła się Komisya kraj. dla spraw przemysłowych obowiązana czuwać, ażeby przez nadmierne przepełnianie klas uczniami, nie posiadającymi żadnego początkowego przygotowania, nie udaremniano skutków nauki i nie niżano jej do poziomu niewłaściwego, lub nie narażano funduszu krajowego na zbyt wygórowane wydatki przez tworzenie klas równorzędnych. Gdy się ta ostatnia tendencya, dążąca do wytworzenia osobnych oddziałów dla analfabetów w niektórych szkołach przemysłowych objawiła, ujrzała się Komisya zniewolona wydać do zarządów szkół przemysłowych pod d. 6. października 1893. L. 504 za-

%. Aleg. V. łączony tu % okólnik, który przyjmowanie analfabetów do szkół przemysłowych ogranicza i wskazuje ciążący na c. k. władzach szkolnych obowiązek udzielania im nauki dopełniającej, o ile się jeszcze w obowiązkowym wieku szkolnym znajdują.

Przechodząc do szczegółów organizacyi i działania szkół przemysłowych uzupełniających, które tabelami statycznymi objęte być nie mogły, przedstawia się rzecz jak następuje:

1. Biała. Szkoła przemysłowa uzupełniająca jest połączona ze szkołą etatową męską.

Wpisy uczniów na rok szkolny 1892/93. przeprowadzono w ostatnich dniach września, a rok szkolny rozpoczęto dnia 2. października. Nauka odbywała się w ubikacyach szkoły etatowej męskiej i żeńskiej w poniedziałki, czwartki i piątki od 6 $\frac{1}{2}$ do 8 $\frac{1}{2}$ godziny wieczór, we wtorki od 6 $\frac{1}{2}$ do 7 $\frac{1}{2}$ godziny (religia) i w niedziele od 10 do 12 godziny przedpołudniem. Ogółem udzielano w kursach przygotowawczych i w kursie przemysłowym po dziewięć godzin tygodniowo. Nauki rysunków udzielano w trzech oddzielnych grupach według zawodów uczniów i biegłości tychże w rysowaniu.

Kierownik odbył z gronem nauczycieli cztery konferencye, na których obradowano o postępie i frekwencji uczniów, oraz omawiano środki, prowadzące do utrzymania i zapewnienia karności szkolnej. Protokoły konferencyjne przedkładano w odpisie Wydziałowi szkolnemu i stanowiły one podstawę do zarządzeń, które tenże na swych posiedzeniach dla dobra szkoły uchwalił.

Rok szkolny zakończono dnia 28. maja 1893 uroczystością szkolną, połączoną z wystawą rysunków i piśmiennych prac uczniów pod przewodnictwem p. Franciszka Vogta, fabrykanta i radnego miasta Białej, w obecności c. k. starosty p. Jerzego Piwockiego, członków Wydziału szkolnego, radnych miasta i licznych uczestników ze sfer rzemieślniczych i przemysłowych. Wypracowania piśmienne i rysunki uczniów budziły żywe zainteresowanie i wywołały głośne pochwały tak ze strony przewodniczącego jak i obecnych przemysłowców. Po skończonej uroczystości, obejmującej przemówienia i deklamacye, rozdano uczniom, którzy w przedmiotach naukowych zrobili bardzo dobre postępy, uczęszczali do szkoły regularnie i zachowali się weale dobrze, nagrody w koronach. (1—5).

W skład Wydziału szkolnego wchodzi:

Dr. Jan Rosner, adwokat krajowy i burmistrz miasta, jako przewodniczący. Ks. Józef Hamerlak, proboszcz i wicemarszałek Rady powiatowej bialskiej, delegat Rady powiatowej. Dr. Herman Czecz de Lindenwald, poseł do Rady państwa, marszałek Rady powiatowej bialskiej, delegat Wydziału krajowego. Samuel Fränkel, fabrykant likierów, delegat Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie. Franciszek Vogt, fabrykant i radny miasta, delegat Kasy oszczędności miasta Białej. Dr. Maciej Kwieciński, lekarz praktyczny i radny miasta, delegat Rady gminnej. Karol Kunz, mydlarz i radny miasta, delegat Rady gminnej.

Henryk Kühn, fabrykant i radny miasta, delegat cechu sukienniczego. Józef Wiśniewski, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowili:

Józef Wiśniewski, kierownik szkoły etatowej męskiej i żeńskiej, prowadził kierownictwo zakładu. Jan Bieroński, nauczyciel starszy, uczył rachunków i rysunku zawodowego w kursie przemysłowym. Alojzy Schaschek, nauczyciel starszy, uczył rachunków i rysunku zawodowego w kursie przemysłowym. Jan Broszkiewicz, nauczyciel starszy, uczył języka polskiego i niemieckiego i pisania w kursie II. przygotowawczym. Franciszek Farny, nauczyciel młodszy, uczył rachunków w II. kursie i rysunku geometrycznego. Roman Dworzański, nauczyciel starszy, uczył języka polskiego i niemieckiego i pisania w I. kursie przygotowawczym. Jan Dudziński, nauczyciel starszy, uczył rachunków i rysunków w I. kursie przygotowawczym. Ks. Michał Góra, uczył religii rzymsko-kat. w oddziale polskim, a ks. Jan Migdał w oddziale niemieckim.

2. **Bochnia.** Nauka odbywa się w salach szkolnych siedmioklasowej szkoły żeńskiej. Frekwencja była ciągle nieregularną. Nauki udzielano codziennie od 7—9 wieczór z wyjątkiem soboty, w niedzielę od 9¹/₂—11¹/₂ rano. Na kursie przygotowawczym było 10 godzin tygodniowo (rysunki dwa razy w tygodniu po 2 godziny ze względu niedostatecznego uzdolnienia uczniów). Na kursach przemysłowych nauka rysunków również dwa razy w tygodniu po 2 godziny, a stąd liczba godzin na obu kursach po 12 godzin tygodniowo. Uczniowie nie płacili nie za naukę, ani za przybory naukowe, szkoła dawała uczniom: książki, pióra, atrament, ołówki, rysiki, tabliczki, papier, zeszyty, i t. d., a obowiązani byli tylko przynosić z sobą gumy na lekcje rysunków. Młodzież wszystkich trzech kursów przystępowała trzy razy w ubiegłym roku do św. Sakramentów. W ciągu roku otrzymało 14 najbiedniejszych uczniów wsparcie w odzieniu i bieliznie. Na ten cel złożyli Dr. Antoni Leonard Serafiński z funduszu ubogich 21 zł., z własnej kieszeni 5 zł., Kierownik prof. Henryk Machnicki 7 zł. 55 ct. Razem 33 zł. 55 ct.

Doroczny popis po nabożeństwie dziękczynnem odbył się uroczyście wobec licznych gości, a mianowicie: c. k. Starosty Michała Kerekjarto, c. k. Rady górniczego Antoniego Strzelbickiego, burmistrza dra A. L. Serafińskiego, radców miejskich pp. Antoniego Brandta, adw. dra Władysława Michnika i licznego zastępu inteligencji i rękodzielników. Celującym uczniom rozdano nagrody w książeczkach kasy oszczędności (po 5 zł.) przez kasę oszczędności ofiarowanych, w książkach do nabożeństwa i czytania.

W ciągu roku szkolnego wizytował szkołę c. k. krajowy inspektor szkół p. Jan Franke, nadto odbył kilka wizytacji także przewodniczący Wydziału szkolnego.

W skład Wydziału szkolnego wchodził:

Dr. Antoni Leonard Serafiński, adwokat i burmistrz miasta Bochni, jako przewodniczący. Dr. Władysław Michnik, adwokat i Marek Gatty, wiceburmistrz, delegaci Rady miejskiej. Henryk Machnicki, profesor gimnazjalny, członek Rady miejskiej, (z końcem roku: Jan Różański, nauczyciel szkół wydziałowych, zastępca kierownika), Jędrzej Pawulski, majster ślusarski, członek Rady miejskiej, delegat rękodzielników miejscowych.

Grono nauczycielskie stanowili:

Henryk Machnicki, profesor gimnazjalny, (z końcem roku Jan Różański) kierownik, Ks. Jan Wnękiewicz, katecheta szkół ludowych w Bochni, uczył religii we wszystkich trzech klasach. Michał Szklarz, profesor gimnazjalny w Bochni, uczył rachunków, stylistyki przemysłowej i buchalterii w obu klasach kursu przemysłowego. Wiktoryn Hostynek, nauczyciel szkół ludowych w Bochni, uczył języka polskiego na kursie przygotowawczym. Józef Kozłowski, nauczyciel szkół ludowych w Bochni, uczył języka polskiego na kursie przygot. Jan Łukowski, nauczyciel szkół ludowych w Bochni, uczył języka polskiego w obu klasach na

kursie przemysłowym. Jan Różański, nauczyciel szkół wydziałowych, uczył rysunków we wszystkich klasach obu kursów.

3. Brody. W skład Wydziału szkolnego weszli: M. Kulak, burmistrz jako przewodniczący, Oktaw Sala, prezes Rady powiatowej jako delegat tejże, Lazar Bloch i Józef Klotzek, delegaci Rady miejskiej, Hirsch Kapelus z i Izidor Katz, jako delegaci Izby handlowej, Stanisław Kapłański, kierownik szkoły ludowej pięcioklasowej.

Grono nauczycielskie stanowią: Stanisław Kapłański, kierownik, ks. Michał Lachiewicz, katecheta rz. kat., ks. Jan Dawidowicz, kat. gr. kat., Aron Friedman naucz. religii mojżesz., Leonard Moczarski, naucz. szkoły ludowej, dla języka polskiego, Józef Teuwin nauczyciel szkoły izraelskiej, dla nauki języka niemieckiego, Grzegorz Onufrów dla nauki rysunków, Włodzimierz Korczyński, nauczyciel szkoły ludowej dla nauki rachunków, Jan Gawlikowski, profesor gimnazjalny, dla stylistyki, Józef Klotzek, profesor gimnazjalny, dla nauki języka niemieckiego na kursie przemysłowym, Tadeusz Cwojdzński prof. gimnazjalny, dla nauki rachunków na kursie przemysłowym.

Nauka rozpoczęła się dopiero z początkiem roku szkolnego 1893/4.

4. Brzeźany. Nauka odbywała się w ubikacjach męskiej szkoły ludowej w niedziele od godziny 9. do 1 popołudniu, w poniedziałki zaś, wtorki i czwartki wieczorem od godziny 6. do 8., a począwszy od kwietnia od 7.—9. Uczniowie uczęszczali na naukę także w święta obu obrządków. W niedziele słuchali w kościele i cerkwi mszy św., odprawianej dla uczniów szkół gimnazjalnych i ludowych, przed godziną 9., a do spowiedzi i komunii św. przystępowali przed świętami Bożego Narodzenia i Zmartwychwstania Pańskiego. Zachowanie się młodzieży w szkole i poza szkołą było w całości odpowiednie.

Kierownik odbył z gronem nauczycieli pięć konferencyj, na których podawał do wiadomości grona rozporządzenia władz i uchwały Wydziału szkolnego, a gospodarze klas odczytywali sprawozdania z przerobionego materiału naukowego, postępu, zachowania się i frekwencji uczniów; nadto przeprowadzano klasyfikację uczniów, a kierownik dawał gronu nauczycielskiemu dydaktyczno-pedagogiczne wskazówki, oparte na spostrzeżeniach w czasie hospitacji klas.

Dzięki gorliwej opiece nad szkołą ze strony c. k. starostwa frekwencja w bieżącym roku polepszyła się. Członkowie Wydziału szkolnego zwiedzili szkołę trzy razy w ciągu roku. Wydział szkolny odbył w b. roku szkolnym sześć posiedzeń.

Rok szkolny zakończono dnia 14 maja b. r. uroczystem nabożeństwem. Po południu odbył się publiczny popis pod przewodnictwem delegata Wydziału krajowego dra Franciszka Grzegorzycy, c. k. dyrektora gimnazjalnego, przy udziale reprezentantów władz miejscowych, członków Wydziału szkolnego i rzemieślników różnych korporacyj. Delegat Wydziału zdając sprawę z popisu oświadcza, iż „gorliwe usiłowania nauczycieli uwieńczył pomyślny skutek, przewyższający oczekiwania“. Po odbytem popisie rozdano uczniom, którzy w przedmiotach naukowych zrobili bardzo dobre postępy, uczęszczali do szkoły regularnie i zachowali się wcale dobrze, nagrody w książeczkach brzeżańskiego Towarzystwa zaliczkowego.

W skład Wydziału szkolnego wchodził:

Gärtler Józef, burmistrz, przewodniczący. Dr. Zauderer Albert, prymaryusz szpitala, delegat Rady powiatowej (skarbnik), Radecki Stanisław, delegat Rady miejskiej, Baczyński Mikołaj, profesor gimnazjalny, kierownik, Merl Karol, zastępca burmistrza, przewodniczący Stowarzyszenia rękodzielni., delegat Rady miejskiej, Ogonowski Paweł, przewodniczący Stowarzyszenia szewców i krawców reprezentant rękodzielników.

Grono nauczycielskie stanowili: Baczyński Mikołaj, kierownik, ks. Malinowski Franciszek, katecheta rz. kat., ks. Ostap Niżankowski, katecheta gr. kat., Sanat Bazyli, prof. gimn., Kazienko Jan, starszy nauczyciel szkół ludowych. Wojciechowski Jan,

starszy nauczyciel szkół ludowych. Bazylewski Józef, starszy nauczyciel szkół ludowych. Błaszkie wicz Tomasz, nauczyciel szkół ludowych. Biela wski Józef, nauczyciel szkół ludowych. Lewandowski Kalikst, nauczyciel szkół ludowych.

5. Drohobycz. Rok szkolny — jedenasty z rzędu — rozpoczął się w dniu 2. października. Frekwencya nie była dość regularną. Po zamknięciu wpisów nie przyjęto zgłaszających się później uczniów, co do których nie było nadziei, że wezmą naukę na seryo i będą regularnie uczęszczali. Prowadzenie się młodzieży jest z każdym rokiem lepsze. Oprócz nauki udzielano też uczniom książek do czytania z utworzonej w tym celu biblioteki. W czasie wielkanocnym przystępowała młodzież do spowiedzi i komunii świętej. Grono odbywało co dwa miesiące klasyfikację uczniów a w połowie maja b. r. klasyfikację roczną. Zarząd szkolny odbył w ciągu roku 6 posiedzeń, na których omawiano i załatwiano sprawy administracyjne szkoły.

Po 8-miesięcznej nauce zakończono rok szkolny d. 28. maja nabożeństwem w cerkwi OO. Bazylianów i popisem z wystawą prac piśmiennych i rysunkowych uczniów. Na popis, który się odbył pod przewodnictwem delegata Wydziału krajowego Dra Wiktora Lecho wskiego, zaproszono reprezentacje miejscowe i korporacje rzemieślnicze.

Do Wydziału szkolnego należą: Ochrymowicz Ksenofont, burmistrz miasta Drohobycza, przewodniczący. Niewiadomski Jan, kasyer Towarzystwa zaliczkowego w Drohobyczu, delegat przemysłowców. Przybylski Józef, kierownik szkoły. Szufa Karol, kontrolor Tow. Zaliczkowego w Drohobyczu, jako delegat tegoż Towarzystwa. Buczyński Franciszek, c. k. adjunkt sądowy, jako drugi delegat Towarzystwa zaliczkowego. Bussek Jan, c. k. nadkomisarz urzędu górniczego, jako delegat Rady powiatowej w Drohobyczu. Hampel Władysławy, c. k. inspektor okręgowy i Harlender Rudolf, dyrektor szkoły miejskiej, jako delegaci oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Drohobyczu.

Grono nauczycielskie stanowią: Przybylski Józef, kierownik szkoły, profesor gimn. Arendt Adolf, prof. gimn., uczył rysunków w I. i II. klasie przem. po 3 godz. i 2 godz. rysunków zawodowych, razem tygodniowo godzin 8. Biela Jan, prof. gimn., uczył języka pol. i stylistyki przemysłowej w II. klasie przem. 3 godz. tyg. Blumenblatt Joachim, naucz. relig. moż. we wszystkich klasach 2 godz. tyg. Buczacki Włodzimierz, naucz. ludowy, uczył rachunków i pisania w I. kl. przygot. 2 godz. tyg. Harlender Rudolf, dyr. szkoły miejskiej uczył rachunków w II. kl. przygot. 2 godz. tyg. Kunaniec Mikołaj, naucz. lud., uczył języka pol. w II. kl. przygot. 3 godz. tyg. Ks. Lisiński Jan, wikaryusz miejscowy, uczył religii rzym. kat. we wszystkich klasach 2 godz. tyg. Łukasiewicz Leonard, naucz. lud., uczył języka pol. w I. kl. przygot. 3 godz. tyg. Moskwa Roman, prof. gimn., uczył matematyki w I. kl. przem. i w II. kl. przem. po 2 godz. tyg. i rysunków w II. kl. przygot. 2 godz. tyg. Ks. Ralko Justyn, katecheta o. gr. kat. uczył religii tegoż obrządku we wszystkich kl. 2 godz. tyg. Staromiejski Józef, prof. gimn., uczył jęz. pol. i stylist. przem. w I. kl. przem. 3 godz. tyg. Stojalowski Bazyl, naucz. lud., uczył języka ruskiego zbiorowo 1 godz. tyg.

6. Gorlice. Rok szkolny rozpoczęto 17. września. Frekwencya dzięki energicznemu poparciu ze strony c. k. Starosty była zadowalniająca. Karność nie pozostawiała nic do życzenia. W klasach był wzorowy spokój, szczególnie na kursach wyższych, — bójkki uliczne, krzyki, których się młodzież początkowo dopuszczała, prawie znikły, do czego przyczynił się w znacznej części zbawienny wpływ ks. katechety. Młodzież uczęszczała gremialnie w każdą niedzielę i święto do kościoła pod przewodnictwem nauczycieli, do spowiedzi i komunii św. przystępowała kilkakrotnie.

Kierownik odbył z gronem nauczycieli ośm konferencyj, na których odczytywano sprawozdania z przerobionego materiału, obradowano o postępie, pilności i frekwencyi uczniów,

omawiano środki prowadzące do utrzymania i zapewnienia karności szkolnej, zapoznawano się z rozporządzeniami władz i uchwałami Wydziału szkolnego, oraz zastanawiano się nad sposobem i tokiem nauczania, a równocześnie zestawiano plan z poszczególnych przedmiotów na każdy miesiąc i ten zaciągano w dziennikach lekcyjnych. Klasyfikację uczniów za każdy kwartał, przeprowadzano również na konferencyach i tę uroczystość w obec całego grona uczniów odczytywano — doświadczenie pouczyło bowiem, iż ten sposób odbywania klasyfikacji kwartalnej zbawienny wpływ wywierał na postępek w naukach.

Zakład zwiedzał w ostatnich dniach roku szkolnego prezes Wydziału szkolnego p. Wojciech Biechoński.

Rok szkolny zakończono 14. maja b. r. uroczystem nabożeństwem, któremu asystowały bractwa rzemieślnicze ze światłem i chorągwiami — dalej popisem pod przewodnictwem marszałka Rady powiatowej, Edwarda Miłkowskiego i przy współudziale licznych uczestników ze sfer rzemieślniczych i inteligencji. Po skończonym popisie i przemowie przewodniczącego do młodzieży, pracodawców i nauczycieli, rozdano uczniom ze stopniem celującym nagrody pieniężne w książeczkach Tow. zal., które reprezentowały kwotę 104 zł; nadto obdarzono uczniów z dobrym postępek za regularne uczęszczanie i przyzwoite zachowanie się, książkami do czytania w ozdobnej oprawie wartości 40 zł. Uczniom nadzwyczajnym, uczęszczającym wyłącznie na naukę rysunków, wyrażono piśmienne uznanie, które wręczył im przewodniczący egzaminu z życzeniem, by ten pierwszy dyplom był wstępem do podobnych nagród w ich zawodzie.

W skład Wydziału szkolnego wchodził: Biechoński Wojciech, prezes miasta Gorlic, przewodniczący. Dr. Józef Radomyski, delegat Towarzystwa zaliczkowego. Ks. kanonik Żabicki Marceł, proboszcz w Gorlicach, delegat Rady powiatowej. Płocki Władysław, właściciel dóbr ziemskich, delegat Towarzystwa zaliczkowego. Skwarczowski Karol, kierownik uzupełniającej szkoły przemysłowej. Jankiewicz Józef, obywatel, delegat Rady miejskiej miasta Gorlic. Stabach Henryk, obywatel, delegat Rady miejskiej miasta Gorlic.

Grono nauczycielskie stanowią: Skwarczowski Karol, kierownik szkoły. Ks. Kraus Gabryel, wikaryusz, udzielał religii we wszystkich klasach. Rakucki Józef, kierownik gorlickiej szkoły 4-klasowej ludowej, udzielał rysunków w I. i II. klasie kursu przygotowawczego i rachunkowości w II. klasie przemysłowej. Śmietana Jan, starszy nauczyciel szkoły męskiej w Gorlicach, uczył języka polskiego w II. klasie kursu przygotowawczego, w I. i II. klasie uzupełniającej, a stylistyki w I. i II. klasie uzupełniającej szkoły przemysłowej. Resiula Stanisław, starszy nauczyciel szkoły 4-klasowej męskiej w Gorlicach, uczył rachunków w I. kl. i rysunków w I. i II. klasie uzupełniającej szkoły przemysłowej. Weinberg Bertold, starszy nauczyciel szkoły 4-klasowej męskiej w Gorlicach, udzielał rachunków w I. i II. klasie kursu przygotowawczego — nadto religii mojżeszowej w całej szkole. Sroczyński Mieczysław, uczył języka polskiego i pisania w I. klasie kursu przygotowawczego a śpiewu w całej szkole.

7. Jarosław. Nauka rozpoczęła się dnia 22. września i udzielaną była w niedziele od 10. rano do 2. po południu, w poniedziałki i czwartki od 6. do 8, względnie od 7. do 9. wieczorem. Frekwencja nie była dość regularną, w skutek czego tok nauki cierpiał. Mimo to, dzięki gorliwej pracy nauczycieli, postępek w nauce był widoczny.

Doroczny popis odbył się dnia 14. maja pod przewodnictwem burmistrza Dr. Adolfa Dietziusa, w obecności wiceprezesa Rady powiatowej Dr. Władysława Jahla i kilku majstrów, a zakończony został rozdaniem nagród pilnym uczniom i zachęcającymi przemówieniami kierownika szkoły i przewodniczącego.

Do Wydziału szkolnego wchodzi: Dr. Adolf Dietzius, burmistrz, jako przewodniczący, Książę Jerzy Czartoryski, delegat Wydziału krajowego, Stanisław hr. Siemieński,

delegat Wydziału powiatowego. Ksiądz Franciszek Wojnar, kierownik szkoły. Ignacy Rychnik i Dr. Władysław Grabowski, delegaci Rady miejskiej.

Grono nauczycielskie stanowili: Ks. Franciszek Wojnar, kierownik. Józef Dzięwoński, profesor gimnazjalny, uczył rysunków odręcznych i fachowych. Walenty Głowiński, nauczyciel gimnazjalny, uczył rachunków, buchalteryi i rysunków geometrycznych. Antoni R. Uhma, nauczyciel gimnazjalny, uczył języka polskiego. Michał Mekler, kierownik szkoły ludowej, uczył stylistyki. Ks. Stanisław Fałęcki, zastępca katechety gimnazjalnego, uczył religii. Adolf Alszer, nauczyciel szkoły ludowej, uczył kaligrafii i języka polskiego. Tomasz Dutkiewicz, zastępca nauczyciela gimnazjalnego, uczył rysunków odręcznych. Stanisław Bar, nauczyciel ludowy, uczył rachunków. Ambroży Knobloch, nauczyciel ludowy, uczył języka polskiego.

8. **Jasło.** Rok szkolny rozpoczęto dnia 1. października. Nauka odbywała się w salach miejscowego gimnazjum w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki wieczorem od godziny 6—8, a w porze cieplejszej od godz. 7—9, w niedziele od godz. 10—11 przed poł. Na kursie przygotowawczym udzielano nauki w 7 godz., na kursie przemysłowym w 8 godzinach tygodniowo.

Naukę zakończono dnia 15. maja klasyfikacją i rozdaniem świadectw uczniom, którzy ukończyli drugą klasę przemysłową, oraz rozdaniem nagród w pieniądzu i książkach uczniom celującym, jak i tym, którzy uczęszczali na naukę chętnie i regularnie.

Frekwencja była w ogóle bardzo nieregularną, szkoła miała do walczenia z niechęcią majstrów, a nie doznawała pod tym względem dość pomocy u władz.

Do Wydziału szkolnego należeli: Metzger Alojzy, burmistrz miasta, przewodniczący. Sienkiewicz Klemens, c. k. dyrektor gimnazjalny i kierownik szkoły. Palch Romuald, poseł na Sejm krajowy, delegat Rady powiatowej. Sękwicz Józef, profesor gimnazjalny, delegat Kasy oszczędności. Zacharyasz Michał, emerytowany dyrektor szkoły ludowej i Wolski Antoni, delegaci rady gminnej. Olbrychtowicz Jan, delegat przemysłowców.

Grono nauczycielskie stanowili: Sienkiewicz Klemens, kierownik. Ks. Łystawka Franciszek, katecheta. Brzostowicz Kaspar, uczył rachunków przemysłowych. Maślak Włodzimierz, uczył języka polskiego i stylistyki przemysłowej. Ostrowski Józef, uczył języka polskiego, pisania i rachunków. Stopiński Jędrzej, uczył rysunków geometrycznych i zawodowych.

9. **Kołomyja.** Rok szkolny rozpoczął się dnia 2. października, a zakończono go w d. 11. czerwca 1893 publicznym popisem, na którym obecni byli członkowie Wydziału zarządzającego, oraz reprezentanci rękodzielników. Z popisem łączyła się wystawa piśmiennych i rysunkowych prac młodzieży. Frekwencja była nieregularną i nie starano się dość energicznie o podniesienie tejże. Kurs handlowy dla braku uczniów nie był otwarty.

W skład Wydziału szkolnego wchodził: Aslan Jakób, burmistrz jako przewodniczący. Ks. kan. Jan Kowblański, Dr. Maksymilian Trachtenberg, Dr. Euzebiusz Schuster, delegaci Rady miejskiej. Schädel, pastor ewangelicki. Euzebiusz Szajdzicki kierownik szkoły. Włodzimierz Korzeniewicz nauczyciel.

Grono nauczycielskie stanowili: E. Szajdzicki, profesor gimnazjalny, ks. Józef Jarosz i ks. Mikołaj Łepki, katecheci, Dawid Silberbusch, nauczyciel religii mojżeszowej, Józef Brajer, Jan Czerkawski, Arkadiusz Małecki i Ludwik Mikuła, nauczyciele gimnazjalni, Łucyan Baeker, budowniczy, Dyonizy Krzyczkowski, technik, Stanisław Daczyński, artysta-malarz, Michał Charęza, Erazm Czechowicz, Jerzy Kawalec i Jan Stetkiewicz, nauczyciele szkoły ludowej.

10. **Kraków.** Szkoła na Kleparzu. Zapisy do szkoły nie mogły być w dniach na to przepisanych zamknięte. Uczniowie zgłaszali się później, a wielu, mimo przedłożenia Magistratowi wykazu majstrów, którzy nie zapisali uczniów, nie zgłosiło się wcale. Frekwencja była

nieregularna, nie wywierano odpowiedniego nacisku na majstrów, aby przestrzegali uczęszczania młodzieży rękodzielniczej na naukę.

Młodzież przystępowała do spowiedzi i komunii świętej, a od połowy lutego uczęszczała co niedziela o godz. 9. na nabożeństwo do kościoła ks. Pijarów. Naukę posiłkowano wypożyczaniem książek do czytania. Grono nauczycielskie odbyło cztery konferencje, na których odczytywano sprawozdania o toku nauki. W lutym lustrował szkołę i inne szkoły przemysłowe uzupełniające w Krakowie c. k. Radca szkolny J. Franke i odbył z nauczycielami konferencję.

Popis doroczny, połączony z wystawą prac piśmiennych i rysunków odbył się d. 15. maja pod przewodnictwem Rady miejskiego p. T. Chęcińskiego i delegata biskupiego ks. kan. Józefa Krukowskiego. Uczestniczył przy popisie tylko jeden majster. Pilnym uczniom rozdano nagrody w książeczkach Kasy oszczędności (razem 38 zł. 75 ct.) pochodzące z fundacyi śp. Dietla i z krakowskiej Kasy oszczędności.

Zarząd tej szkoły, jak i wszystkich innych szkół przemysłowych uzupełniających w Krakowie, sprawuje komisya przemysłowa z łona Rady m. Krakowa wybrana, pod przewodnictwem Prezydenta miasta.

Grono nauczycielskie stanowią: Aleksander Pająk, kierownik szkoły, ks. Zygmunt Karaś, katecheta, Józef Balcarczyk, Wojciech Guzdek, Tomasz Klimonda, Jan Motak, Józef Parczyński, Paweł Paszcza, Ludwik Peszkowski, Roman Sworzeniowski, Jan Szpakowski, Stanisław Wajda i Franciszek Żmuda, nauczyciele szkoły ludowej.

11. Kraków. Szkoła w Ogrodzie angielskim. Frekwencja wzmogła się, powiększa się z każdym rokiem i jest dość regularną. Nauka odbywała się codziennie, oprócz soboty i świąt statutem objętych, od godz. 7 do 8½ wieczorem, a w niedziele od godz. 10 do 12 przed południem.

W dniu 15. maja odbył się popis doroczny pod przewodnictwem radców miejskich: Dra Franciszka Kasparka, Dra Stanisława Paszkowskiego, Józefa Jawornickiego, ks. kan. T. Midowicza, oraz ks. Piotra Strzelichowskiego, jako delegata biskupiego.

Grono nauczycielskie stanowią: Władysław Lachowicz, kierownik szkoły, ks. Dr. Wojciech Gac, katecheta, Jan Samborski, Jan Klimunt, Maryan Rudnicki, Julian Krókowski, Edward Hannytkiewicz, Józef Krzanowski, Henryk Wacięga, Walery Krzanowski, nauczyciele szkół ludowych.

12. Kraków. Szkoła na Smoleńsku. W czterech dniach (11. do 14. września), przeznaczonych na wpisy, mało uczniów się zgłosiło, dopiero w pierwszych miesiącach roku szkolnego napływali zwolna. Na ten powtarzający się zwyczaj zapisywania się do szkoły utyskuje kierownik tejże. „Zwyczaj ten — czytamy w jego sprawozdaniu — wprowadzony przez majstrów i uczniów, przeciw któremu dotychczas nie umiano czy nie chciano skutecznie wystąpić, utrudnia w najwyższym stopniu zadania szkoły i demoralizuje młodzież szkolną“.

Naukę zakończono w dniu 15. maja popisem, na którym obecny był c. k. delegat Namiestnictwa JW. Kazimierz Laskowski i delegat książęco-biskupi. Kierownik szkoły uzyskał wyrazy uznania od władz przełożonych za skuteczną działalność i energiczne kierownictwo.

Celującym uczniom przyznano nagrody pieniężne z funduszków miejskich po 2 i 3 zł. w ogólnej kwocie 31 zł. w. a.

Grono nauczycielskie stanowią: Julian Maciołowski, kierownik szkoły, ks. Ludwik Fonferko, katecheta, Leopold Miaskowski, Kaźmierz Brochocki, Tadeusz Woźny, Mieczysław Gotkiewicz, Franciszek Sembrat i Antoni Juszczyński, nauczyciele szkół ludowych.

13. Kraków. Szkoła na Kaźmierzu. Naukę rozpoczęto w d. 15. września; co do toku jej i karności uczniów odbyto w ciągu roku trzy konferencje, a zakończono rok szkolny popi-

sem publicznym pod przewodnictwem radców miejskich, wydelegowanych przez komisję przemysłową i delegatów c. k. Rady szkolnej okręg. miejskiej.

Celującym uczniom rozdane zostały nagrody pieniężne w łącznej kwocie 31 zł. w. a.

Grono nauczycielskie stanowią: Majer Munk, kierownik szkoły, Majer Schlesinger, Karol Drozdowski, Salomon Spitzer, Ignacy Neuger, Tadeusz Woźny, Szymon Zeitner, Mensase Metalman, Franciszek Sembrat, Stanisław Michalski, nauczyciele szkół ludowych.

14. Kraków. Szkoła na Dajworze. Nauka w tej szkole, otwartej wskutek przepełnienia szkoły na Kaźmierzu i konieczności tworzenia kilku klas równorzędnych, została z dniem 1. stycznia 1893 rozpoczęta i odbywała się przez 9½ godzin tygodniowo. Wszyscy uczniowie należeli do wyznania mojżeszowego. Na zakończenie roku szkolnego odbył się dnia 15. maja wieczorem popis publiczny pod przewodnictwem c. k. inspektora okręgowego p. Stanisława Twaroga.

Celującym uczniom rozdano nagrody pieniężne z funduszków miejskich w kwocie 23 zł. 25 ct. i 6 zł. ofiarowane przez p. Feldmana, oraz srebrny zegarek z odpowiednim napisem, ofiarowany dla najpilniejszego ucznia przez Radcę miejskiego p. H. Johna.

Grono nauczycielskie stanowią: Józef Balcarezyk, kierownik szkoły, Antoni Armhaus, Bernard Bieder, Edward Kacz, Adolf Lilienthal, Leon Silberstein, nauczyciele szkół ludowych, Jakób Mojżesz, Leon Selzer i Abraham Tłumak, nauczyciele religii.

15. Krosno. Szkoła, utworzona na mocy uchwały Komisji kraj. dla spraw przemysłowych z d. 10. grudnia 1892 l. 930 i rozporządzenia Wydz. kraj. z d. 23. grudnia 1893 L. 57.555, otwartą została już w dniu 15. stycznia 1893 z liczbą 129 uczniów. Stworzono od razu dwie klasy kursu przygotowawczego i 1 klasę kursu przemysłowego; II. klasa kursu przemysłowego wchodzi w życie w roku szkolnym 1893/4.

Do Wydziału szkolnego należą:

Dr. Feliks Czajkowski, burmistrz miasta Krosna, jako przewodniczący, Henryk Gruszecki, dyrektor krajowej szkoły tkackiej w Krośnie, delegat Wydziału krajowego, Dr. Aleksander Kocay, lekarz, delegat Rady miasta Krosna, Tomasz Kotula, kierownik uzupełniającej szkoły przemysłowej, Kazimierz Orpiszewski, właściciel dóbr ziemskich, delegat Wydziału Rady powiatowej, Dr. Jan Wain, emerytowany c. k. lekarz powiatowy, delegat rady miasta Krosna.

Grono nauczycielskie stanowią: Tomasz Kotula, kierownik, Biesiakiewicz Jan (udzielał języka polskiego w II. klasie kursu przygotowawczego, razem 3 godziny tygodniowo); Daniszewski Franciszek Ksawery (udzielał rysunków w I. i II. klasie kursu przygotowawczego, tudzież w I. klasie kursu przemysłowego, razem 6 godzin tygodniowo); Kisielewski Henryk (udzielał rachunków w I. i II. klasie kursu przygotowawczego, a języka polskiego i stylistyki przemysłowej w I. klasie kursu przemysłowego, razem 6 godzin tygodniowo); Kotłowski Piotr (udzielał rachunków w I. klasie kursu przemysłowego, razem 3 godziny tygodniowo); Wanat Jan (udzielał języka polskiego w I. klasie kursu przygotowawczego, razem 5 godzin tygodniowo); Ks. Wiśniewski Łukasz (udzielał nauki religii we wszystkich klasach, razem 2 godziny tygodniowo).

16. Lwów. Izraelska szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Marka Bernsteina. Wpisy uczniów rozpoczęły się w d. 1. września 1892. Na 112 zapisanych uczniów było 9 stypendystów fundacyi M. Bernsteina a 9 fundacyi bar. Hirscha, którzy kosztem fundacyi umieszczeni są u rozmaitych majstrów. Nauki udzielano, począwszy od 6. września, pięć razy tygodniowo w godzinach wieczornych z wyjątkiem świąt żydowskich i uroczystych świąt katolickich. Frekwencya była w ogóle dość dobrą. Sprawiono w roku ubiegłym biblioteczkę szkolną dla uczniów, za kwotę 70 zł. Rok szkolny zamknięto popisem publicznym w dniu 31. maja.

Szkoła odzyskała subwencję rządową, która jej była w r. 1891 z powodu niezadawalniającego stanu nauki odjęta. Stan naki znacznie się polepszył.

W skład zarządzającej komisji szkolnej wchodzi: Dr. Jecheskel Caro, rabin i kaznodzieja lwowski, jako przewodniczący, Samuel Klaerman, zast. przewodn., członek komitetu fundacyi br. Hirscha, Blumenfeld Henryk, aptekarz, radny m. Lwowa, Dr. Goldman Bernard, poseł na Sejm kraj. i radny m. Lwowa, Emil de Mieses, inżynier kolei państwowych, Schapira Jakób, malarz szyldów i lakiernik, Dr. Sternberg Bernard, emeryt. dyr. izr. szkoły głównej, Porjes Zygmunt, rękawicznik i bandażysta, Weich Szymon, ślusarz, delegaci Tow. „Jad Charuzim“, Mandel Salamon, kierownik szkoły.

Grono nauczycieli stanowią: Mandel Salamon, kierownik szkoły (uczył czytania w kl. I. i II.); Federbusch Herman, nauczyciel szkoły izr. męskiej (uczył języka niemieckiego i rachunków na kursie przygotowawczym); Głowacki Justyn, nauczyciel c. k. szkoły przemysłowej państw. (uczył rysunków odręcznych i geometr. w kl. I.); Kłapkowski Władysław, profesor c. k. szkoły przem. państw. (uczył rysunków zawodowych w kl. II.); Niemczykiewicz Konstanty, nauczyciel c. k. wyższej szkoły realnej (uczył rysunków na kursie przygotowawczym); Rein Edward, nauczyciel szkoły izr. męskiej (uczył religii na kursie przygotowawczym i w kl. I. i II.); Schlag Samuel, nauczyciel szkoły izr. męskiej (uczył rachunków w kl. I.); Teitelbaum Wolf, nauczyciel szkoły izr. męskiej (uczył języka polskiego na kursie przygotowawczym); Zbierchowski Władysław, profesor c. k. szkoły realnej (uczył stylistyki w kl. I. i II., rachunków przemysł. i buchalteryi w kl. II.)

17. Nowy Sącz. Nauka trwała od 18. września 1892 do 14. maja 1893 a odbywała się w niedzielę od godz. 10. do 12. w południe, a w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki od godz. 7. do 9. wieczór. Frekwencya była w niektórych miesiącach dosyć, w innych niezupełnie regularną, zależnie od tego, czy pracodawcy obarczeni byli mniej lub więcej pracą warsztatową, w którym to ostatnim razie, wyzyskując siły robocze terminatorów, niechętnie ich na naukę posyłali. Najregularniej stosunkowo uczęszczali do szkoły uczniowie z warsztatów kolei państwowej, których zarząd, wspierając z całą energią usiłowania dyrekcji szkoły, czuwał nad regularną frekwencją swych uczniów. W ścisłym związku ze stanem frekwencji pozostawał postęp młodzieży w naukach. Uczniowie, którzy z zamiłowaniem i chętnie garnęli się do nauki i regularnie uczęszczali do szkoły, zrobili postęp zadowalniający; postęp zaś uczniów, którym pracodawcy stawiali przeszkody w regularnem uczęszczaniu do szkoły, okazał się mniej wydatny; inni znowu uczniowie, którzy bardzo nieregularnie uczęszczali do szkoły, nie mogli być klasyfikowani. Zachowanie się młodzieży rzemieślniczej w salach wykładowych podczas nauki i w ogóle w budynku szkolnym, a także poza szkołą, było zupełnie odpowiednie; swawole uliczne i inne wybryki rubaszne, do których ta młodzież tak jest skora, ustały prawie zupełnie. Wogóle wpływ nauki, łagodzącej obyczaje niesforne, sumienna praca i takt grona nauczycielskiego, wystarczały zupełnie do prowadzenia uczniów. Obok nauki religii wielce dodatnim czynnikiem około umoralnienia tej młodzieży były egzorty, zaprowadzone z początkiem roku szkolnego wskutek rozporządzenia Komisji krajowej dla spraw przemysłowych z dnia 30. czerwca 1892 L. 464, która przesłała odpis instrukcyi, wydanej przez Ordynaryat biskupi w Tarnowie dla katechetów udzielających nauki religii w szkołach przemysłowych. Egzorty te, zastosowane do stopnia wykształcenia i potrzeb duchowych młodzieży rękodzielniczej, odbywały się co niedzielę po nabożeństwie, i przyczyniły się do tego, że uczniowie daleko liczniej, niż w poprzednich latach, uczęszczali do kościoła. Zachętą dla młodzieży do tej pomyślniejszej frekwencji na wspólne nabożeństwa była także nauka śpiewu, której jeden z p. p. nauczycieli bezinteresownie przez pół godziny, przed wyjściem do kościoła udzielał. W ciągu roku przystąpiła młodzież dwukrotnie do spowiedzi i komunii św.

Wydział szkolny odbył w ciągu roku cztery posiedzenia, załatwiając na nich sprawy administracyjne, lub przyjmując do wiadomości sprawozdania kierownika szkoły. Grono nauczy-

cielskie zgromadzało się co dwa miesiące na konferencye zwyczajne, na których obradowano nad tokiem nauki, karności uczniów i uregulowaniem ich frekwencyi.

Rok szkolny zakończono nabożeństwem w kościele parafialnym, a następnie publicznym popisem, który się odbył dnia 14. maja b. r. pod przewodnictwem prof. Michała Sękowskiego, delegata Wydziału krajowego, w obecności prezesa i członków komisji nadzorczej, grona nauczycielskiego, tudzież zaproszonych gości z inteligencyi i pracodawców.

Po skończonym popisie rozdano uczniom, odznaczającym się chwalebniemi obyczajami pilnem uczęszczaniem do szkoły i dobrym postępem, odpowiednie nagrody.

W skład Wydziału szkolnego wchodził: Dr. Karol Slavik, burmistrz, jako przewodniczący, Michał Sękowski, prof. gimn., delegat Wydziału kraj., Jan Szaflarski, emeryt. c. k. kapitan, delegat kasy oszczędności, Waleryan Kraszewski, kierownik szkoły przemysłowej, Dr. Berson Leon, adwokat kraj., delegat fundacyi bar. Hirscha. Dobrowolski Ludwik, urzędnik Kasy Oszcz., delegat Rady miasta., Kosman Jan, kierownik szkoły męskiej, delegat Tow. pedagog., Mieczysław Kazimierz, właściciel dóbr, delegat Rady powiatowej, Miler Karol, kupiec, delegat miasta, Smyczyński Ludwik, inżynier, deleg. c. k. Dyrekcji kolei państwowej.

Grono nauczycielskie stanowią: Kraszewski Waleryan, nauczyciel 6 klas. szkoły męskiej, kierownik zakładu; Barbacki Leon, nauczyciel szkoły 6-klasowej, (udzielał nauki rachunków przemysłowych i buchalteryi na kursie przemysłowym; razem 5 godzin tygodniowo); Bysiek Wojciech, nauczyciel nadetatowy szkoły 6-klasowej, (udzielał nauki języka polskiego w klasie II. kursu przygotowawczego, razem 2 godziny tygodniowo); Kowalski Antoni, nauczyciel szkoły 6-klasowej, (uczył stylistyki przemysłowej na kursie przemysłowym, razem 4 godziny tygodniowo); Launhardt Józef, nauczyciel gimnazjalny, (udzielał nauki języka niemieckiego na kursie przemysłowym, razem 2 godziny tygodniowo); Marek Jan, nauczyciel 6-klasowej szkoły męskiej, uczył rysunków w klasie I. kursu przygotowawczego i na kursie przemysłowym, razem 10 godzin tygodniowo); Misiewicz Ferdynand, nauczyciel szkoły 6-klasowej, (udzielał nauki języka polskiego i rachunków w klasie I., a nauk przyrodniczych kursu przygot. razem 7 godzin tygodniowo); Pawłowski Ludwik, nauczyciel nadet. szkoły 6-klas. męsk. (uczył rachunków i rysunków w II. kl. kursu przygot. razem 4 godz. tygodn.); Ks. Wątorrek Józef, katecheta szkoły 6-klasowej męskiej, udzielał nauki religii we wszystkich klasach, razem z egzortami 5 godz. tygodn.).

18. Nowy Targ. Szkoła założoną została w r. 1893 i przebyła dopiero pierwszy rok swego istnienia. Naukę rozpoczęto d. 16. września 1893 uroczystem nabożeństwem i przemowami objaśniającemi cel i korzyści szkoły na wspólnem zgromadzeniu uczniów, członków Wydziału szkolnego, nauczycieli i licznej publiczności.

Nauka odbywała się w ubikacyach 5-klasowej męskiej szkoły ludowej w niedziele od 1 do 4 po południu, w poniedziałki, wtorki i środy od godziny 6 do 8, począwszy od kwietnia w niedziele od godziny 2 do 5, a w inne dni od 7 do 9 wieczorem. Zachowanie się młodzieży w dwóch wyższych kursach było bardzo dobre, na I. kursie przygotowawczym mniej odpowiednio. Uczęszczanie do szkoły w miesiącach zimowych było bardzo dobre, ku końcu zaś kwietnia i w maju trochę nieregularne, zwłaszcza tych uczniów, którzy przy gospodarstwie są zatrudnieni. Grono nauczycielskie odbywało co drugą niedzielę konferencye, na których omawiano sprawy w zakres pedagogiczno-dydaktyczny wchodzące.

Rok szkolny zakończono 28-go maja b. r. uroczystem nabożeństwem, odprawionem w kościele parafialnym o godzinie 9 rano; po południu odbył się publiczny popis pod przewodnictwem delegata Wydziału krajowego, D-ra Marcina Kozłeckiego, adwokata kraj. przy udziale władz miejscowych, członków Wydziału szkolnego, przemysłowców i rodziców uczniów.

W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Potkanowicz Jakób, burmistrz, jako przewodniczący, Ks. Geissler Ernest, del. Rady miejskiej, Glosser Andrzej, del. Rady

powiat., Dr. Kozłocki Marcin, del. Wydz. kraj., Kwieciński Michał, del. Rady miejsk., Zaczek Szymon, kierownik szkoły.

Skład grona nauczycielskiego stanowią: Zaczek Szymon, kierownik 5-kl. szkoły męsk., Ks. Leśniak Andrzej, wikary rz. kat., Stefański Józef, Kolbiarz Bartłomiej, Góralik Jan, Rysiewicz Franciszek, Bilut Aleksander, nauczyciele szkoły ludowej.

19. Podgórze. Szkoła ukończyła drugi rok swego istnienia i po raz pierwszy otwartą w niej była II. klasa kursu przemysłowego. Wpisy rozpoczęto dnia 11. września 1892, lecz wskutek pojawienia się cholery zamkniętą była szkoła od d. 19. września do 6. listopada 1892. Uczęszczanie do szkoły nie było regularne, tak, że Wydział szkolny był zmuszonym pracodawców upominać. Zachowanie się uczniów w szkole i poza szkołą było odpowiednie. Młodzież przystępowała do spowiedzi wielkanocnej i Komunii św. Grono nauczycielskie odbyło 4 konferencye, a Wydział szkolny I. posiedzenie.

W dniu 16. lutego lustrował szkołę c. k. Radca J. Franke, a członkowie Wydziału szkolnego zwiedzali ją w ciągu roku. Dnia 28. maja zakończono rok szkolny popisem publicznym, przy współudziale członków Wydziału szkolnego, reprezentantów władz miejscowych, przemysłowców i rzemieślników. Celującym uczniom rozdano nagrody w książeczkach wkładowych po 5 i 3 zł. w. a.

Do Wydziału szkolnego należeli: Roman Klein, burmistrz miasta Podgórze jako przewodniczący, Emil Serkowski, c. k. inżynier starszy, delegat rady miejskiej, Dr. Aronson, delegat rady miejskiej, Gustaw Baruch, delegat Wydziału krajowego, Wojciech Bednarski, kierownik szkoły przemysłowej uzupełniającej.

Grono nauczycielskie stanowią: Wojciech Bednarski, dyrektor 5-cio kl szkoły męskiej, Ks. Józef Tomasiak, nauczyciel religii przy c. k. gimnazjum w Podgórzu, (uczył religii na kursie przygotowawczym i kursie przemysłowym dwie godzin tygodniowo), Salomon Spitzer, nauczyciel starszy przy XVI. szkole w Krakowie, (uczył religii moź. 1 godzina tygodniowo), Ferdynand Jasieński, nauczyciel starszy 5-cio kl. szkoły, (uczył czytania i stylistyki w szkole przem. 6 godzin tygodniowo), Antoni Domański, nauczyciel starszy 5-cio-kl. szkoły, (uczył języka polskiego na kursie przygotowawczym 2 godziny tygodniowo), Józef Stępień, nauczyciel starszy przy 5-cio kl. szkole, (uczył rachunków i buhalteryi w kl. II. 2 godzin tygodniowo), Józef Hahn, nauczyciel młodszy 5-cio kl. szkoły, (uczył rysunków w klasie I. i II. 7 godz. tygodniowo do dnia 1 marca 1893), Feliks Taroni, nauczyciel młodszy 5-cio kl. szkoły, (uczył rysunków w klasie I. i II. 7 godz. tygodniowo, od dnia 1 marca 1893 r.), Kazimierz Janusz, nauczyciel młodszy 5-cio klas. szkoły, (udzielał języka niemieckiego na kursie przygotowawczym 1 godzinę tygodniowo i rachunków w klasie I. 2 godziny tygodniowo), Stanisław Bierczyński, nauczyciel młodszy 5-cio klas. szkoły, (uczył na kursie przygotowawczym rysunków 2 godziny tygodniowo i rachunków 2 godziny tygodniowo)

20. Przemyśl. Rok szkolny rozpoczęto dnia 4. września 1892 uroczystem nabożeństwem w obu katedrach. Nauka odbywała się w ubikacyach sześcioklasowej szkoły ludowej męskiej w poniedziałki, wtorki i czwartki wieczorem po dwie godziny, w niedziele po trzy godziny, a w piątki po jednej godzinie na tydzień. Ogółem udzielano nauki w klasie pierwszej przygotowawczej po siedm godzin, w drugiej przygotowawczej po dziewięć, a w dwóch klasach przemysłowych po dziesięć godzin tygodniowo. Nauki rysunków udzielano uczniom pierwszej klasy przemysłowej w dwóch oddziałach, ponieważ sala rysunkowa dla wszystkich uczniów tej klasy nie wystarczała. Młodzież przystępowała w ciągu roku dwukrotnie do spowiedzi i komunii św. Uczniowie klas przemysłowych pilnie korzystali z biblioteczki szkolnej, zaopatrzonej

w dziełka treści pouczającej, pomnażanej z dobrowolnych datków, składanych na ten cel przez uczniów, którzy szkołę opuszczają.

Kierownik odbył z gronem nauczycieli cztery konferencye, na których obradowano o postępie i frekwencji uczniów, oraz omawiano środki prowadzące do utrzymania i zapewnienia karności szkolnej. Protokoły konferencyjne przedkładano Wydziałowi szkolnemu i stanowiły one podstawę do zarządzeń, które tenże na swych posiedzeniach dla dobra szkoły uchwalił.

Rok szkolny zakończono dnia 14. maja 1893 publicznym popisem pod przewodnictwem Dra Leona Ziemiańskiego w obecności licznych uczestników ze sfer rzemieślniczych w ogóle, a przewodniczących towarzystw przemysłowych w szczególności. Jak w poprzednich latach tak i w tym roku odpowiedzi uczniów, oraz wypracowania piśmienne i rysunki tychże budziły żywe zainteresowanie obecnych.

Do Wydziału szkolnego należą: Dworski Aleksander, naczelnik miasta, delegat Wydziału krajowego, przewodniczący. Ks. Łękawski Teofil, kanonik, delegat rady powiatowej. Majerski Ferdynand, przełożony Towarzystwa przemysłowców budownictwa, delegat rady miejskiej. Dr. Ziemiański Leon, lekarz, delegat rady miejskiej. Linde Stanisław, komisarz i delegat c. k. starostwa. Dr. Skórski Waclaw, prezes Izby adwokackiej, delegat Kasy oszczędności. Dornwald Michał, przełożony Towarzystwa przemysłowców wyrobów kruszcowych, delegat towarzystw przemysłowych. Harwot Jerzy, profesor gimnazyalny, kierownik szkoły.

Skład grona nauczycielskiego: Harwot Jerzy, profesor gimnazyalny; Goliński Stanisław, profesor gimnazyalny (uczył stylistyki fachowej i języka niemieckiego w klasie II. przemysłowej); Bobek Kazimierz, prof. gymn. (uczył nauk przyrodniczych w I. i II. klasie przem., oraz rachunków przemysłowych i buchhateryi w II. klasie przemysł.); Kossowicz Jan, zastępca nauczyciela gimnazyalnego (uczył stylistyki przemysłowej w I. klasie przemysł.); ks. Bieda Konstanty, uczył religii rzym. kat.; Ks. Mryc Michał, uczył religii gr. kat.; Krzanowski Wiktor, kierownik szkoły 6 klas. męsk. (udzielał rysunków w klasach drugiej przygotowawczej, I. a. i II. przemysł.); Czykiel Teofil, nauczyciel ludowy (uczył rysunków w klasie I. b. przemysł.); Patryn Tomasz, nauczyciel ludowy (udzielał języka niemieckiego i rachunków w klasie I przemysł., oraz języka niemieckiego w II. przygotowawczej); Piotrowski Grzegorz, nauczyciel ludowy (uczył rysunków w klasie I., historii i geografii w klasie II. przygotowawczej); Koczyrkiewicz Szymon, nauczyciel ludowy (uczył języka polskiego i pisania w I. klasie przygotowawczej, a języka niemieckiego w II. klasie przygotowawczej).

21. Rzeszów. Rok szkolny rozpoczął się uroczystem nabożeństwem d. 15. września. Frekwencya była nieco lepszą niż w latach poprzednich, chociaż majstrowie przytrzymują nieraz uczniów przy pracy po godzinie 7. wieczorem, o której się nauka rozpoczyna. Zachowanie uczniów było odpowiednie; dwa razy w ciągu roku przystępowali do spowiedzi i komunii św. Naukę zakończono d. 14. maja popisem publicznym, któremu przewodniczył delegat Wydziału krajowego p. Leon Schott. Obecni byli c. k. starosta, radca namiestnictwa, Dr. Adam Fedorowicz, ks. proboszcz Gryziecki, c. k. inspektor szkolny okręgowy Steczkowski, wybitniejsi przemysłowcy i majstrowie. Delegat Wydziału krajowego wyraża się pochlebnie o postępie uczniów w nauce, o wypracowaniach pisemnych, rachunkowych i o rysunkach, przedstawionych na popisie; podnosi też gorliwą pracę nauczycieli. Na zakończenie popisu przemówił do terminatorów p. radca namiestnictwa Dr. Fedorowicz, upominając, aby korzystali z dobrodziejstw szkoły i kształcili się, bo rzemieślnikom naszym więcej nauki potrzeba, ks. proboszcz zaś zachęcał młodzież do życia cnotliwego i naśladowania pobożnych przodków. Między najgodniejszych uczniów rozdzielono nagrody w książeczkach kasy oszczędności, w ogólnej wysokości 65 zł., do której to kwoty oprócz funduszu szkoły, przyczynił się p. starosta kwotą 25 zł., ks. proboszcz kwotą 10 zł. i Kasa zaliczkowa kwotą 10 zł. w. a.

W klasyfikacyi uderza, iż na kursie przygotowawczym, liczącym 45 uczniów, 22 uczniów nie wykazało postępu. Tłumaczy się to okolicznością, że owi 22 byli analfabetami. Postanowiono też analfabetów nie przyjmować.

W skład Wydziału szkolnego wchodził: Leon Schott, burmistrz, jako przewodniczący, Wojciech Kalinowski i Ludwik Proczkowski, delegaci gminy, Andrzej Pelar, delegat kasy oszczędności w Rzeszowie, Władysław Towarnicki imieniem fundacyi Towarnickiego, Franciszek Gotwald, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Franciszek Gotwald, dyrektor szkoły wydziałowej żeńskiej, ks. Stanisław Stankiewicz, katecheta, Stanisław Piotrowski, naucz. rysunków, Leon Cholewkiewicz, inżynier, Leon Urbański, Jan Krawecki i Leon Kublin, nauczyciele szkół ludowych.

22. Sambor. Nauka odbywała się prawidłowo przez przeciąg ośmiu miesięcy od 15. września 1892 do 15. maja 1893. Frekwencya była wogóle dość dobra, choć zawsze jest jeszcze do walczenia z obojętnością i niechęcią majstrów. Wykształceńsi rękodzielnicy szli w pomoc zarządowi szkoły. Rada miejska okazała swą troskliwość o szkołę, przeznaczając w nowowybudowanym gmachu gimnazyalnym trzy zupełnie odrębne, wielkie ($70 m^2$) sale na pomieszczenie tejże. Dopiero teraz swobodnie i całkiem odpowiednio traktowaną być może nauka rysunków. C. k. starosta nie odmawia nigdy szkole swej pomocy, a kasa oszczędności przeznaczyła 50 zł. na nagrody dla najpilniejszych uczniów.

Dnia 15. maja odbyło się w auli gimnazyalnej uroczyste zamknięcie roku szkolnego, połączone z wystawą prac uczniów. Uroczystość tę zaszczytli swą obecnością c. k. starosta, duchowieństwo obu obrządków, burmistrz miasta, obecnym był też liczny zastęp radnych, nauczycieli i około 20 majstrów. Dziesięciu celującym uczniom dano nagrody w książeczkach kasy oszczędności, a najlepszemu, który przez wszystkie trzy lata żadnej lekcyi nie opuścił i w rysunkach bardzo dobre postępy czynił, ofiarował kierownik szkoły srebrny zegarek.

W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Dr. Ignacy Budzynowski, burmistrz, jako przewodniczący; Bronisław Bukietyński, Dr. Józef Steuermań, Ludwik Słotwiński, delegaci gminy, ks. Herman Kulisch, deleg. Rady powiatowej, Franciszek Neuheimer, deleg. korpor. przemysłowców, dr. I. Petelenz, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Dr. Ignacy Petelenz, dyrektor c. k. gimnazjum, ks. Aleksy Watulewicz, katecheta, Teofil Zosel, Mikołaj Łaszkiewicz, Władysław Śluzar i Emil Petzold, nauczyciele gimnazyalni i Stanisław Głogowski, nauczyciel sem. naucz. męskiego.

23. Sanok. Szkoła zorganizowana dopiero na podstawie uchwały Komisji kraj. dla spraw przemysłowych z d. 24. maja 1893 L. 117 rozporządzeniem Wydziału kraj. z d. 24. czerwca L. 9685. Nauka rozpoczęła się dnia 9 października 1893. Zapisało się na kurs przygotowawczy 32, do I. klasy kursu przemysłowego 22. uczniów.

W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Cyryl Ładyżyński, burmistrz, jako przewodniczący, Dr. Jan Gaweł i ks. Bazyl Czerniak, delegaci gminy, Dr. Tytus Lemer, delegat Wydziału krajowego, Tomasz Tokarski, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Tomasz Tokarski, dyrektor gimnazyalny, jako kierownik, ks. Józef Sidor, katecheta rz. kat., ks. Józef Moskalik, katecheta gr. kat., Jan Strojek, Antoni Kwiatkowski, Leon Lemoch, profesorowie gimnazyalni, Leopold Biega, kierownik szkoły ludowej, Jędrzej Olszański, nauczyciel szkoły ludowej.

24. Stanisławów. Rok szkolny rozpoczął się dopiero 5. października 1892 i trwał do 18. maja 1893. Nauka odbywała się cztery razy w tygodniu od godz. 7. do 9. wieczór, w niedziele zaś od godz. 2. do 3. popołudniu (religia). Porannej nauki w niedziele nie było wcale. W grudniu 1892 lustrował szkołę c. k. Radca szkolny J. Franke. Stosownie do jego wskazó-

wek zwinięto istniejący przedtem kurs analfabetów, a utworzono natomiast niższy kurs rysunkowy dla słabiej przysposobionych uczniów.

Frekwencja była dobra, bo c. k. starostwo popierało energicznie szkołę i przynaglało majstrów do posyłania terminatorów na naukę. Spostrzeżono, że wogóle najchętniej uczyszozają na nankę ci uczniowie, którzy już dłużej są w szkole, poznali bowiem wartość nauki, a liczą się i z tem, że świadectwo szkoły przemysłowej jest im do bliskiego już wyzwolenia potrzebne. Zachowanie uczniów nie dawało powodu do zażaleń w szkole, zdarzały się tylko wybryki przy opuszczaniu budynku szkolnego, ale i te coraz rzadziej. Około Wiekiejnocy przystępowała młodzież do spowiedzi i komunii św.

D. 28. maja odbyło się uroczyste zamknięcie roku szkolnego, połączone z wystawą rysunków i piśmiennych wypracowań uczniów. Członkowie Wydziału szkolnego i przełożeni stowarzyszeń rzemieślniczych uczestniczyli w tej uroczystości. Uroczystość zakończyła się rozdaniem nagród i gorącym przemówieniem miejscowego kaznodziei i katechety ks. dr. Bandurskiego, który od siebie także książkami i obrazkami pamiątkowymi młodzież poobdarzał.

W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Dr. Walery Szydłowski, burmistrz, jako przewodniczący, Hersch Halpern i Stanisław Maksymowicz, delegaci gminy, Grzegorz Nowicki, deleg. Tow. pedagogicznego, Edmund Bączalski, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Edmund Bączalski, profesor szkoły realnej, ks. dr. Władysław Bandurski i ks. Włodzimierz Dymnicki, katecheci, Józef Bittner, Emil Bernhardt, Franciszek Miazga, nauczyciele szkoły realnej, Hilary Hołubowicz, naucz. gimn., Włodzimierz Baranowski, Kazimierz Hollender i Michał Nadachowski, nauczyciele szkół ludowych.

25. Stary Sącz. Począwszy od 15. września 1892 odbywała się nauka w salach miejscowej szkoły ludowej męskiej w poniedziałki, wtorki i piątki wieczorem od godz. 7. do 9. w porze cieplejszej, a od 6. do 8. w zimie, tudzież w niedzielę przed południem. Ogółem udzielano tygodniowo w klasach przygotowawczych po 8, w przemysłowych po 9 godzin nauki. Nauka rysunków w II. klasie kursu przemysłowego, z powodu znaczniejszej frekwencji, odbywała się w dwóch oddziałach. Frekwencja podniosła się.

W ciągu roku przystępowała młodzież dwukrotnie do spowiedzi i komunii św. a ogólne zachowanie teje było zadowalniające. Utworzona z uczniów orkiestra szkolna pod kierunkiem p. Naturskiego rozwija się statecznie. Należy tu podnieść ofiarność reprezentacji miasta Starego Sącza, która na sprawienie lepszych instrumentów muzycznych przeznaczyła z własnych funduszków kwotę 80 zł. w. a.

Na zakończenie roku szkolnego odbył się dnia 15. maja popis publiczny, który oprócz młodzieży i nauczycieli zgromadził znacznie liczniej niż w latach poprzednich, przemysłowców miejscowych z przełożonymi korporacyj, oraz reprezentantów duchowieństwa, rady powiatowej, Rady miejskiej i Rady szkolnej miejscowej. Przewodniczący popisowi delegat Wydziału krajowego wyraża się w sprawozdaniu swem pochlebnie o wyniku popisu; odpowiedzi uczniów były jasne i zadowalniające, karność młodzieży i postawa ich bardzo dobra. Po odczytaniu klasyfikacji rozdano celującym uczniom nagrody w książkach do nabożeństwa, oraz treści historycznej i przemysłowej, poczem produkowała się orkiestra uczniów, co się przyczyniło do podniesienia uroczystości popisu. Połączona z popisem wystawa rysunków i prac piśmiennych uczniów, zwróciła na siebie powszechną uwagę. „Z wystawy tej — pisze delegat Wydziału krajowego — odnieśli zwiedzający sami pożytek i przekonali się namacalnie o doniosłych usługach szkoły dla miejscowego przemysłu, skoro młodzież, zaledwie po kilku latach nauki do takich doprowadziła rezultatów“. Na zakończenie popisu przemawiali: przewodniczący popisowi delegat, kierownik szkoły i duchowni, dziękując nauczycielom i zachęcając uczniów do dalszej pracy, a majstrów do popierania szkoły.

W skład miejscowego Wydziału szkolnego wchodzi: Wojciech Pawlikowski, burmistrz miasta jako przewodniczący, Adolf Przybylski i Wojciech Tokarczyk, delegaci miasta, Stanisław Rosół, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Stanisław Rosół, kierownik miejscowej szkoły ludowej, (uczył rysunków wolnoręcznych, geometrycznych i zawodowych); ksiądz Antoni Kurasiewicz, katecheta, (uczył religii rz. kat. we wszystkich klasach); Jan Godłowski, naucz., (prowadził całkowicie I. oddział przygotowawczy); Franciszek Japoł, nauczyciel, (prowadził całkowicie II. oddział uzupełniający); Jan Kamiński, naucz., (prowadził całkowicie I. oddział uzupełniający); Karol Kmieciński, nauczyciel, (prowadził całkowicie II. oddział przygotowawczy).

26. Stryj. Szkoła ukończyła dopiero pierwszy rok swego istnienia. Naukę rozpoczęto po uroczystym nabożeństwie dnia 15. października 1892. Rezultat wpisów przeszedł wszelkie oczekiwania. Mimo pozornej obojętności majstrów w toku rokowań o założenie szkoły, zapisało się do niej odrazu 226 uczniów, tak, że trzeba było urządzić oddziały równorzędne. Pomędzy zapisanymi było 24 z ukończoną klasą II. szkoły ludowej, 68 z ukończoną klasą III. szkoły ludowej, 129 z ukończoną klasą IV. szkoły ludowej, 3 z I. klasą gimnazjalną, a dwóch z II. i III. klasą gimnazjalną. Otworzono też odrazu obie klasy kursu przygotowawczego.

Dla braku dostatecznych środków naukowych i przepelnienia, nie szła nauka w pierwszych tygodniach dość raźnie, ale nauczyciele zapobiegliwością swą i gorliwością starali się braki te wynagradzać. Frekwencya w różnych okresach była rozmaita; najlepsza w miesiącach zimowych, pogorszyła się z nadejściem wiosny, kiedy w warsztatach prywatnych i kolejowych praca się zwiększyła. Wielu uczniów wyjeżdżało z majstrami i czeladnikami w okolice do roboty. W ogólności wszakże można uważać frekwencyę za dostateczną, a ocenieniu temu odpowiada wcale dobry wynik klasyfikacji, bardzo ściśle przeprowadzonej.

Zachowanie się młodzieży w oddziale starszym było wzorowe — oddział młodszy wiele zrazu dawał do czynienia, a szczególną niesfornością odznaczała się młodzież szewska i kilku żydków, skorych do zaczepki. Dało się jednak niesforność ułagodzić i w ciągu kilku miesięcy doprowadzić całą młodzież do porządku. „W ogólności można powiedzieć — pisze dyrektor szkoły — że chociaż materiał pod niejednym względem wskutek zupełnego zaniedbania przykry i trudny do prowadzenia, przecież nie jest on zupełnie pozbawiony poczucia tego, co lepsze i przyzwoite, z czasem przeto, gdy szkoła przemysłowa bardziej się wżyje w tutejszy organizm społeczny, można się spodziewać lepszych rezultatów, jeżeli postronne wpływy ujemne nie wezmą góry nad wpływem dodatnim szkoły. Nie należy to do niej, ona bowiem stara się przez rzetelne rozświecanie umysłów i ogrzewanie serc zaszczipać odporność przeciw ujemnemu oddziaływaniu, ale ona ani go zgnieść, ani dróg jego śledzić nie może. Tu inne organa powinny spełnić sumiennie swój obowiązek, a natenczas i szkoła łatwiej do celu dotrze“.

Rok szkolny zakończono dnia 4. czerwca uroczystem nabożeństwem i publicznym popisem w sali magistratu przy współdziałaniu reprezentanta c. k. starostwa, burmistrza, przedstawicieli gminy, majstrów i reprezentantów władz i korporacji, przyczyniających się do utrzymania szkoły. Zgromadzeni przeglądali z zajęciem piśmienne wypracowania i rysunki uczniów. Wielu z majstrów stwierdziło, że czeladź, odkąd chodzi do szkoły, chętniej i korniej w warsztatach pracuje. Po odczytaniu klasyfikacji rozdano między najlepszych uczniów nagrody w książeczkach kasy oszczędności po 2 do 5 zł. w. a., a na zakończenie zagrała muzyka kolejowa, złożona po części i z uczniów szkoły przemysłowej.

Ciepłymi słowy przemawiał na popisie do młodzieży delegat gminy p. Zygmunt Zwartnicki, którego staraniom i żarliwości szkoła bardzo wiele zawdzięcza. Wiele poparcia używał szkole również p. Władysław Majewski, naczelnik warsztatów kolejowych i delegat Wydziału krajowego.

W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Ludwik Göttinger, burmistrz, jako przewodniczący, Zygmunt Zatrwarnicki, delegat gminy i zastępca przewodniczącego, Dr. Filip Fruchtmann, delegat gminy, Stanisław Majewski, delegat Wydziału krajowego, Jan Cieślowski, delegat kolei państwowej, ks. Julian Fedusiewicz, delegat Towarzystwa zaliczkowego, Dr. Karol Petelenz, kierownik szkoły.

W skład grona nauczycielskiego wchodzi: Dr. Karol Petelenz, dyrektor gimnazjalny, Feliks Blauth, inżynier kolejowy (uczył rysunków w obu oddziałach II. klasy), Jan Dutkiewicz, katecheta rz. kat., Eugeniusz Gromnicki, katecheta gr. kat., Julian Kosteki, profesor gimnazjalny (uczył języka ruskiego), Michał Kurek, profesor gimnazjalny (uczył języka polskiego w II. kl. b), Andrzej Niebieszczański, profesor gimnazjalny (uczył języka polskiego w I. a), Antoni Pabijan, profesor gimnazjalny (uczył języka polskiego w I. b), Bolesław Wasylewski, inżynier kolejowy (uczył rysunków w I. a i b), Teodor Wasylewski, profesor gimnazjalny (uczył języka polskiego w II. a), Jan Wachnianin, profesor gimnazjalny (uczył rachunków w I. a i b), Stanisław Ziobrowski, profesor gimnazjalny (uczył rachunków w II. a i b).

27. Tarnopol. Szkoła istnieje od 15. września 1891 i została w r. 1892/3 drugą klasą kursu przemysłowego uzupełniona. Nauka odbywa się w salach Seminarium nauczycielskiego w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki od godziny 6 do 8 wieczorem, w niedzielę od godziny 10 do 12 przed południem. Rok szkolny 1892/3 rozpoczęto w dniu 15. września.

Uczęszczanie uczniów było dość regularne a zachowanie się pod względem religijno-moralnym tak w szkole jak i poza szkołą odpowiednie. Młodzież przystępowała w ciągu roku do spowiedzi i komunii św. Grono nauczycielskie odbyło w ciągu roku 5 konferencji, na których obradowano o postępie i frekwencji uczniów, a nadto ułożono szczegółowy plan lekcyjny.

W ciągu roku szkolnego hospitował szkołę przemysłową c. k. krajowy inspektor szkół i członek Komisji krajowej dla spraw przemysłowych, Jan Franke, również zwiedzał w ciągu roku szkołę prezes Wydziału B. Studziński.

Rok szkolny zamknięto d. 14 maja publicznym popisem pod przewodnictwem wice-marszałka Rady powiatowej Dr. Stanisława Głogiera w obecności prezesa Wydziału Bolesława Studzińskiego i licznych uczestników ze sfer rzemieślniczych w ogóle, a przewodniczących tutejszych Towarzystw przemysłowych w szczególności.

Wypracowania piśmienne i rysunki uczniów budziły żywe zainteresowanie między uczestnikami popisu.

W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Bolesław Studziński, komisarz rządowy jako prezes miasta, przewodniczący, Dr. Jonasz Mantel, adwokat krajowy, Pohorecki Szczęśny emeryt. profesor gimnazjalny, delegaci miasta; Schütz Bernard, delegat brodzkiej Izby przemysłowej i handlowej, Michałowski Emil, kierownik szkoły przemysłowej.

Grono nauczycielskie stanowią: Michałowski Emil, dyrektor c. k. Seminarium nauczycielskiego, Ks. Librewski Władysław rzym. kat. katecheta c. k. Seminarium nauczycielskiego uczył religii, Ks. Markowski Adam gr. kat. katecheta c. k. Seminarium nauczycielskiego uczył religii, Dr. S. Taubeles kierownik 4 kl. szkoły wyznaniowej uczył religii mojżeszowej, Strutyński Edward profesor gimnazjalny (uczył języka polskiego i stylistyki przemysłowej w klasie II, przemysłowej), Ochnicz Sylwester nauczyciel c. k. Seminarium nauczycielskiego (uczył rysunków na kursie przygotowawczym i w klasie I. przemysłowej), Turecki Zygmunt nauczyciel c. k. Seminarium nauczycielskiego (uczył języka polskiego, stylistyki przemysłowej i rachunków w klasie I. przemysłowej).

28. Tarnów. Nauka odbywała się w budynku szkoły 7-klasowej męskiej w niedzielę od 9¹/₂ do 11¹/₂, w poniedziałki, wtorki, środy, czwartki, piątki i soboty od 7 do 9 wieczorem.

Liczba uczniów zmniejszyła się w skutek zaprowadzenia kursów przemysłowych w izraelskiej szkole fundacji barona Hirscha, gdzie się terminatorowie izraelscy zapisują. Zachowanie młodzieży było dobre; szkoła zdołała usunąć lub przynajmniej złagodzić objawy zdziczenia młodzieży rzemieślniczej.

W każdą niedzielę, po wysłuchaniu egzorty, udawała się młodzież zakładu do kościoła na mszę świętą. Do spowiedzi i komunii św. przystępowała młodzież w bieżącym roku szkolnym dwa razy. W niedziele i święta po południu gromadziła się młodzież w zakładzie, gdzie jej WW. ks. ks. Dutkiewicz, Gadowski, Łączewski, prałat Łukowski i Muchowicz odczytywali lub opowiadali powiastki, ustępy z historii, żywoty świętych itd.

Uchwałą Komisji kraj. dla spraw przemysłowych z dnia 23. lipca, zatwierdzono otwarcie dwuklasowego kursu handlowego przy szkole przemysłowej uzupełniającej.

Publiczny popis odbył się dnia 14. maja pod przewodnictwem p. A. Rucińskiego, profesora seminarium jako delegata Wydziału kraj., w obecności reprezentantów gminy, zakładów przemysłowych i pokaźnego grona majstrów, szczególnie młodej generacji. „Prace uczniów z zakresu stylistyki, rysunków i rachunków — pisze delegat Wydziału krajowego — starannie i porządnie wykonane, a w ilości znacznej, dawały wierny obraz rozwoju szkoły w minionym roku a one, jak i odpowiedzi ustne, świadczyły o sumiennej pracy nauczycieli“.

Przy końcu popisu rozdano celującym uczniom nagrody w książkach do czytania i książeczkach kasy oszczędności.

W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Rogoyski Witold, burmistrz miasta Tarnowa, przewodniczący, Dr. Karol Benoni, dyrektor c. k. gimnazjum, delegat Wydziału krajowego, zastępca przewodniczącego, Kowalski Ludwik, delegat Kasy oszczędności, Nowicki Franciszek, emeryt. dyrektor c. k. semin. naucz., delegat Rady miejskiej, Szancer Artur, delegat Rady powiatowej, Szeligiewicz Stanisław, reprezentant przemysłowców, Parasiewicz Hipolit, kierownik szkoły.

Skład grona nauczycielskiego stanowili: Parasiewicz Hipolit, profesor c. k. seminarium nauczycielskiego, kierownik szkoły, Albrecht Karol, nauczyciel 7-klasowej szkoły, (uczył stylistyki przemysłowej w kl. I. i II. przemysłowej, tygodniowo godzin 6), Ciejka Jan, c. k. inspektor okręgowy (uczył rachunków geometrycznych i buchalterii w klasie I. i II. przemysłowej, tygodniowo godzin 5), Ks. Łączewski Tomasz, wikary katedralny, (uczył religii w oddziale a i b klasy przygotow., w klasie I. i II. przem. tygodniowo godzin 2), Małeta Józef, nauczyciel 7-klasowej szkoły (uczył rysunków w oddziale a i b klasy przygotow. i rysunków geometrycznych w kl. I. przemysłowej tygodniowo godzin 6), Mazurkiewicz Aleksander, nauczyciel 4-klasowej szkoły, (uczył języka polskiego w oddziale b klasy przygotowawczej, tygodniowo godzin 3), Mendocha Henryk, dyrektor 7-klasowej szkoły, (uczył rachunków w oddziale a i b klasy przygotow., tygodniowo godzin 4), Migdał Franciszek, nauczyciel 7-klasowej szkoły, (uczył rysunków wolnoręcznych w kl. I. i II. przemysłowej, tygodniowo godzin 6), Nieszczyński Stanisław, technik, (uczył rysunków mechanicznych tygodniowo godzin 4), Rypuszyński Janusz, inżynier cywilny, (uczył rysunków budowniczych, tygodniowo godzin 4), Szypuła Teodor, nauczyciel 7-klasowej szkoły, (uczył języka polskiego w oddziale a klasy przygotowawczej, tygodniowo godzin 3).

29. Wadowice. Po otwarciu roku szkolnego w dniu 11. września uroczystem nabożeństwem, rozpoczęto naukę w dniu 15. września i udzielano jej w niedzielę i święta od godziny 9½ do 11½, przed południem, zaś w poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki od godziny 7-mej do 9-tej wieczór. Podstawą nauki był plan przepisany, a obejmował on po 8 godzin tygodniowo w obu klasach oddziału przygotowawczego, po 9 godzin tygodniowo w obu klasach kursu przemysłowego. Uczniowie przystępowali w ciągu roku dwa razy do spowiedzi i komunii św.

Rok szkolny zakończono dnia 21. maja uroczystem nabożeństwem i popisem publicznym w przytomności członków Wydziału szkolnego i gości. Przy końcu popisu odczytano klasyfikację uczniów i rozdano nagrody, składające się z książeczek powiatowej kasy oszczędności (w łącznej kwocie 44 zł.) pomiędzy najpilniejszych uczniów, którzy oraz uczynili największy postęp w nauce.

W skład Wydziału szkolnego wchodził: Dr. Jan Iwański burmistrz, jako przewodniczący, Seweryn Arzt, kierownik szkoły, Aleksander Gostkowski, właśc. dóbr i Juliusz Israel, przemysł. z Andrychowa, delegaci rady powiatowej, Tomasz Figler malarz i Franciszek Foltyn, księgarz i właśc. drukarni, delegaci rady miejskiej.

Grono nauczycielskie stanowili: Seweryn Arzt, c. k. dyrektor gimnazjalny, Michał Frąckiewicz, c. k. profesor gimnazjalny, (uczył języka polskiego i stylistyki w II. klasie przemysłowej, 3 godziny tygodniowo), Ks. Fr. Gołba, katecheta szkół ludowych, (uczył religii we wszystkich klasach, 3 godziny tygodniowo), Ignacy Hoszowski, c. k. profesor gimnazjalny (udzielał nauki języka polskiego w II. oddziale przygotowawczym i rachunków w I. i II. klasie przemysłowej, 7 godzin tygodniowo), Tadeusz Kołomłocki, nauczyciel rysunków w c. k. gimnazjum, (udzielał rysunków w I. i II. klasie przemysłowej, 6 godzin tygodniowo), Józef Kurowski, nauczyciel c. k. gimnazjum, (udzielał nauki stylistyki i języka polskiego w I. klasie przemysłowej, w 3 godz. tygodniowo), Teodor Prus, nauczyciel szkoły ludowej, (uczył rysunków w I. i II. oddziale przygotowawczym, 3 godz. tygodniowo), Franciszek Prezentkiewicz, kierownik szkoły ludowej, (uczył rachunków w I. i II. oddziale przygotowawczym, 4 godz. tyg.), Franciszek Zajęc, nauczyciel szkoły ludowej, (uczył pisania i czytania w I. oddziale przygotowawczym, w 4 godz. tygodniowo).

30. Wieliczka. Szkoła istnieje od 1 stycznia 1891 i liczy obecnie kurs przygotowawczy i dwie klasy kursu przemysłowego. Nauka odbywa się w lokalu 5-klasowej szkoły ludowej męskiej w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki od godziny 6-tej do 8-mej wieczorem a w niedziele od godziny 10-tej do 12-tej przed południem. Frekwencja polepsza się z każdym rokiem.

Młodzież rzemieślnicza chętnie uczęszcza do szkoły, ale majstrowie nie czują dotąd jej potrzeby, wskutek czego swych terminatorów mimo upomnień nieregularnie do szkoły posyłają. Coroczne jednak wzmaganie się frekwencji daje otuchę, że chlebobdawcy uznają potrzebę i pożyteczność szkoły i liczba uczęszczających znacznie się podniesie. Karność była prawie zupełnie zadowalniająca. Nie słyhać było po ulicach krzyków, do których młodzież rzemieślnicza jest skłonna. Do podniesienia karności przyczyniło się obok sumiennej wychowawczej działalności grona, także staranie ks. katechety, który troskliwą opieką, jaką nad młodzieżą rzemieślniczą roztaczał, przyczyniał się do jej umoralnienia.

Uczniowie przystępowali w wielki tydzień do spowiedzi i komunii św.

Popis publiczny odbył się dnia 25. maja, w obecności reprezentantów miasta i korporacji rzemieślniczych.

W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Wilhelm Koch, burmistrz miasta, przewodniczący, Sylwery Miszke, c. k. starszy radca górniczy, Stanisław Oksza Strzelecki, c. k. radca górniczy, Antoni Mazurkiewicz, kupiec, przełożony cechu zbiorowego, Stanisław Mrowec, c. k. radca górniczy, Franciszek Groele, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Groele Franciszek, kierownik szkoły 5-klasowej męskiej, Ablewicz Aleksander, nauczyciel 5-klasowej szkoły ludowej, (uczył języka polskiego i pisania w kursie przygotowawczym 2 godziny tygodniowo), Adamus Antoni, nauczyciel 5-klasowej szkoły męskiej, (uczył stylistyki w I. i II. klasie przemysłowej 3 godziny tygodn.), X. Frączek Karol, katecheta w szkołach 5-kl. i 3-kl. męskich, (uczył religii we wszystkich klasach 2 godziny tygodniowo), Kowalczyk Jan, nauczyciel w 5-kl. szkole męskiej, (uczył

rachunków w kursie przygotowawczym i języka polskiego w klasie I. przemysłowej 4 godziny tygodniowo), Michalski Henryk, nauczyciel w szkole 5-kl. męskiej, egzaminowany nauczyciel rysunków, (uczył rysunków na kursie przygotowawczym i w obu klasach przemysłowych 8 godzin tygodniowo), Olkusznic Wojciech, naucz. w 5-kl. szkole męskiej, (uczył języka polskiego i rachunków w II. klasie przemysłowej 3 godziny tygodniowo), Rink Antoni, nauczyciel w 5-kl. szkole męskiej, (uczył języka niemieckiego na kursie przygotowawczym i rachunków w klasie I. przemysłowej 3 godziny tygodniowo).

31. Żółkiew. Po ośmiomiesięcznej nauce na podstawie przepisane go planu nauki, zakończono rok szkolny nabożeństwem w kościele OO. Dominikanów a popołudniu publicznym popisem w obecności członków Wydziału szkolnego i licznie zebranych przemysłowców i rękodzielników. Przy końcu popisu, po odczytaniu klasyfikacji, przemówił do młodzieży szkolnej, rodziców jej i chlebodawców kierownik szkoły, poczem przewodniczący Wydziału szkolnego wyraził gronu szkolnemu uznanie za skuteczną pracę.

W skład Wydziału szkolnego wchodzi: Eugeniusz Rozwadowski, burmistrz, jako przewodniczący, Ignacy Cukier i ks. Karol Bauch, delegaci gminy, Leopold Hauser, delegat wys. c. k. Ministerstwa, Józef Hejda, delegat Wydziału kraj., Tadeusz Starzyński, delegat Rady pow., Filip Siarkiewicz, kierownik szkoły.

Grono nauczycielskie stanowią: Filip Siarkiewicz, kierownik szkoły ludowej, ks. Mikołaj Kulczycki, rz. kat. i ks. Omelian Kozaniewicz gr. kat, katecheci, Herz Ehrlich, naucz. rel. mojż. Feliks Daniłowicz, budowniczy miejski, Jan Mayer, Teodozy Laurecki, Józef Welk i Jan Daczyszyn, nauczyciele szkoły ludowej.

Stósownie do uchwały Wys. Sejmu z dnia 1. kwietnia 1892 dążyła Komisya już w roku ubiegłym do uregulowania stosunku swojego i całego zarządu szkół przemysłowych do c. k. władz rządowych. Usiłowano mianowicie określić wzajemne współdziałanie w tej mierze na podstawie §. 3. statutu Komisji Dało to powód do utworzenia nowego organu, t. z. delegacji Komisji krajowej dla spraw przemysłowych i załączonego tu regulaminu dla tejże, który na posiedzeniu Komisji pełnej z dnia 6. listopada 1892 został uchwalony. W myśl regulaminu powołano tedy stałą sekcję administracyjną z dodaniem dwóch członków Komisji, Dr. Józefa Wereszczyńskiego i Jana Rottera, wybranych z pełnej Komisji do szczegółowego traktowania spraw wykształcenia przemysłowego z dotyczącymi przedstawicielami c. k. Rządu. Nastąpiło też d. 6. stycznia 1893 wspólne posiedzenie pod przewodnictwem JE. hr. Namieśtnika. Gdy jednakże co do przedłożonego równocześnie projektu statutu normalnego dla szkół przem. uzupełn. wyloniły się pewne wątpliwości, przeto rozpoczęto obecnie rokowania względem ustawodawczego uregulowania tej sprawy w duchu uchwały sejmowej z d. 11. stycznia 1888.

W ścisłym związku z tym przedmiotem stoi także żądanie Wys. Sejmu, ażeby Komisya opracowała projekt stałej organizacyi krajowego nadzoru nad szkołami przemysłowem i uzupełniającemi. Dopóki stosunek władz do siebie zasadniczo nie zostanie określony, trudno już dziś wyaleść i określić z całą ścisłością prawa i zakres nadzoru dla dotyczących organów krajowych. Nie pozostają jednak już i dziś szkoły przemysłowe uzupełniające bez fachowego nadzoru, gdy bowiem w ciągu zeszłego roku członek Komisji krajowej dla spraw przemysłowych, p. Jan Franke, objął urząd c. k. krajowego inspektora szkół, do którego specjalnie lustrowanie szkół realnych i przemysłowych należy, i czynności te obecnie w daleko szerszym spełnia zakresie, niż poprzednio, gdy tylko z ramienia Komisji szkoły przemysłowe zwiedzał — uzyskało szkolnictwo w osobie jego bardzo pożądaną łącznik pomiędzy działaniem c. k. Rządu a władz autonomicznych w sprawach wykształcenia przemysłowego i na równi z c. k. Rządem korzysta z cennych jego spostrzeżeń, czynionych przy sposobności lustracyi szkół przemysłowych.

II. Szkoły przemysłowe zawodowe.

Wykaz istniejących w r. 1893 przemysłowych szkół zawodowych, podział ich na lata nauki i liczbę uczniów, mieści w sobie załączona tu ./. tabela. Wymaga ona objaśnień szczegółowych co do szkół i warsztatów, których organizacya w roku szkolnym 1892/3 została dokonana.

./. Aleg.
VII.

Postępując porządkiem, zachowanym w tabeli i preliminarzu, wskazujemy najprzód na nowo utworzoną szkołkę koszykarską w Dzurowie. Mając na uwadze potrzebę równomiernego rozszerzania szkół zawodowych w całym kraju, a w szczególności uwzględnianie wschodnich powiatów, gdzie dotąd mniej w tym względzie zdziałano, podjęła Komisya kraj. dla spraw przemysłowych myśl poruszoną przez Wydział powiatowy śniatyński co do utworzenia w powiecie tamtejszym szkoły koszykarskiej. Wskazana przez Wydział powiat. miejscowość Dzurów, okazała się po bliższem zbadaniu miejscem stosownem na szkołkę tego rodzaju, już to z powodu, że domowy przemysł grubszych wyrobów koszykarskich w okolicy tamtejszej istnieje, jużto to, że obszar dworski Dzurowa, uprawia kilka gatunków łozy koszykarskiej i obowiązał się dostarczać jej szkole (w pierwszym roku bezpłatnie), a Wydział powiatowy przyjął na siebie zobowiązanie przeznaczać rocznie 100 do 150 zł. na pokrycie kosztów umieszczenia szkoły opał, oświetlenie, obsługę i pomieszkanie dla nauczyciela.

Z uwagi, iż warsztat koszykarski kosztownych inwestycyj nie wymaga i może małemi zasobami być utrzymany, postanowiono w granicach powyższych przystąpić do założenia szkółki. Na instruktora wybrano Jerzego Dziaducha, wychowanka szkoły koszykarskiej w Jarosławiu (Czerwonej Woli) za wynagrodzeniem 432 zł. rocznie, a zakupiwszy potrzebne narzędzia, wysłano go wraz z tym inwentarzem na miejsce w celu rozpoczęcia nauki koszykarskiej i oddano naukę tę pod nadzór właściciela Dzurowa, Wgo Włodzimierza Zagórskiego i śniatyńskiego Wydziału powiatowego. Zarządzenia te, zatwierdzone uchwałą Komisji z dnia 30. kwietnia r. b., nie były płonne, znaleźli się uczniowie, szkółka weszła w życie, a zaopatrzona następnie znacznieszą ilością wybornych modeli, zakupionych w szkole koszykarskiej w Czerwonej Woli, uczy wiejską młodzież wyrobu koszów, kufków, mebli ogrodowych, żardynierek i wogóle grubszych wyrobów łożynowych.

Wydział powiatowy, zdając nam sprawę o tej szkółce, wspomina, że na razie były trudności w zaprowadzeniu nauki koszykarstwa, bo włościanie miejscowi patrzyli z niedowierzaniem na rzecz dla nich nową, lecz pierwsze te trudności zostały przez ludzi dobrej a niezłomnej woli wkrótce pokonane. „W szczególności—pisze Wydział—jest to zasługą p. Włodzimierza Zagórskiego, który otaczając szkołę ojcowską opieką, nie szczędzi trudu i ofiar z ideą dla dobra ludu. Tym szczerym i wytrwałym zabiegiem zawdzięczyć należy, że do szkółki uczęszcza obecnie 18 uczniów miejscowych i zamiejscowych. Nauczyciel p. Dziaduch bardzo chętny, pracowity i zręczny, pilnością swoją i przystępną nauką niemało przyczynia się do rozwoju szkółki, a dodając otuchy uczniom, pobudza ich chęci do pracy. Postęp w naukach widoczny. Już i ludek wiejski podziwia gotowe, ładne wyroby rąk swej dziatwy, a bardziej, że w przyszłości może być korzyść z tej pracy, inaczej zaczyna pojmować i cenić wartość takiej nauki. Niepomrotnie przyczynia się także i Wydział powiatowy do rozwoju szkółki koszykarskiej, gdyż udziela 8 jej uczniom stypendyum po 20 zł. na 10 miesięczny kurs nauki. Uczniowie pobierają naukę i pracują w szkole 10 godzin dziennie“.

Uważając tedy byt szkółki koszykarskiej w Dzurowie za zapewniony i potrzebę jej przynajmniej na pewien szereg lat za uzasadnioną, wprowadza ją Komisya, jako stałą, do preliminarza na rok 1894.

Szkoła koszykarska w Jaśle, jak to już w zeszłorocznym sprawozdaniu zapowiedziano, weszła w związek z założonym tam właśnie „Krajowym towarzystwem dla wyrobów koszykarskich“, które zamierza na szerszą skalę koszykarstwo jako przemysł lokalny rozwinąć. Skutkiem tego zmieniono także instruktora i jest nadzieja, że rozszerzy się zakres szkoły dotychczas dość ograniczony.

Wzorowy warsztat kołodziejski, który do końca roku szkolnego 1891/2 znajdował się w Toustem, został już stanowczo do Grzymałowa przeniesiony i pod opiekę skałackiego Wydziału powiatowego oddany. Zakład ten przechodzi tak gruntowne przeobrażenie, że należy go obecnie za zupełnie nową szkołę kołodziejską poczytać. Po przeniesieniu szkoły z dniem 1. września, umieścił ją Wydział powiatowy prowizorycznie w budynku na cel ten przez hr. L. Pinińskiego odstąpionym, i przystąpił natychmiast do budowy szopy, kuźni i budynku na warsztat kołodziejski i mieszkanie kierownika na gruncie własnym, na cel ten zakupionym. Budynki te, do których powiat kwotą 4.800 złr. się przyczynia, wymagają pomocy i z funduszków krajowych, szczególnie co do wewnętrznego ich wyposażenia; wprowadzono też odnośne pozycje i do preliminarza na rok 1894 w tem przeświadczeniu, że postawienie wzorowego warsztatu kołodziejskiego, jedyne na całe Podole, na lepszej stopie, niż istniejący poprzednio warsztat w Toustem, jest zamiarem, który ze wszech stron znaleźć powinien poparcie. Ułożenie statutu i instrukcyi i w ogóle nowa organizacja tego zakładu są w toku; na razie prowadzoną jest w niem nauka warsztatowa dawnymi siłami i wedle dotychczasowego programu, z dodaniem godzin, obejmujących teoretyczne wiadomości uzupełniające.

W krajowym warsztacie dla stolarstwa i tokarstwa w Stanisławowie, który przed dwoma laty został zreorganizowanym, pełni od czasu tej reorganizacji obowiązki kierownika p. Stanisław Merunowicz, a skuteczną działalność jego ocenia pochlebnie kuratora zakładu. P. Merunowicz zamianowany został z płacą roczną 800 zł. w. a. Gdy płaca ta nie odpowiada wynagrodzeniu kierowników w zakładach równorzędnych i w mieście stosunkowo tak drogiem jak Stanisławów nie może być uważana za dostateczną, uchwaliła Komisya na posiedzeniu z dnia 23. lipca b. r., ażeby w uwzględnieniu podania p. Merunowicza płacę jego roczną do 960 zł. w. a. podnieść i podwyżkę tę wstawiła do preliminarza na r. 1894.

Dla nowego warsztatu garncarskiego w Toustem, który został zreorganizowanym i rozszerzonym, zamianowano na wniosek Komisyi z dnia 28. kwietnia b. r. kierownika, będącego oraz nauczycielem rysunków, w osobie p. Antoniego Goligowskiego, który dotychczas wzorowy warsztat garncarski w Porembie Żegocie prowadził. Na miejsce tegoż mianowanym został od 15. lipca b. r. kierownikiem warsztatu w Porembie p. Władysław Szczytnioki b. asystent techniki lwowskiej, technolog z zakresem ceramiki znakomicie obznajomiony.

Co do kierownika kraj. szkoły garncarskiej w Kołomyi, p. Aleksandra Klimaszewskiego, który od 15. sierpnia r. 1890 z energią człowieka, przejętego gorąco swoim powołaniem i ze znakomitą znanostwem zawodowem szkołę tę prowadzi, przedstawia Komisya przy końcu wniosku o podniesienie płacy temuż na 1500 zł. rocznie. Dopełnia tem jedynie obowiązku sprawiedliwości, gdyż płaca dotychczasowa p. Klimaszewskiego jest niższą niż płace tych kierowników szkół zawodowych, którzy podobnie jak on ukończone studia techniczne posiadają, i przy niższem wynagrodzeniu za swą żmudną pracę nie daliby się na tych stanowiskach utrzymać.

W zakresie przemysłu skór nego mamy do zapisania nową szkołę szewską w Witkowie Nowym w powiecie kamioneckim.

Znakomite podniesienie przemysłu szewskiego, jakie osiągnięto przez założenie szkoły szewskiej w Uhnowie, zachęciło i inne, domowym przemysłem szewskim trudniące się miasteczka, do ubiegania się o podobne szkoły.

Korzystne warunki do zorganizowania naukowego warsztatu szewskiego nastęrczyły się przydewszystkiem w Witkowie Nowym. Ludność tego miasteczka trudni się oddawna wyrobem obuwia i sprzedają tegoż po jarmarkach, zarobek wszakże, jakiego jej ten przemysł domowy dostarcza, zmniejszył się wskutek niekorzystnych warunków zakupu materiału i konkurencyi z obuwem zgrabniej wyrabianem a taniem. Uczuto więc potrzebę ulepszenia wyrobu i warunków zaopatrywania się w materiał, i skutkiem tego, przy pomocy prezesa Wydziału powiatowego w Kamionce i właściciela obszaru dworskiego w Witkowie, hr. Stanisława Badieniego, zawiązało się tamże stowarzyszenie zarobkowe szewców, a Wydział powiatowy kamioncki zobowiązał się dostarczyć bezpłatnie, na razie na przeciąg lat pięciu, lokalu na umieszczenie szkoły szewskiej i drzewa na opał tejże. Skorzystała z tych prestacyj Komisya, a znalazłszy odpowiednią siłę na kierownika warsztatu szewskiego w osobie nauczyciela miejscowego, pana Władysława Lewickiego, który obznajmił się z zakresem wyrobu obuwia w Uhnowie i w szkole szewskiej w Wiedniu, oraz przysposobionego w Uhnowskiej szkole instruktora, Piotra Kollera — przystąpiła do zorganizowania szkoły. Przy pomocy zasiłków z funduszu krajowego sprawiono potrzebne przybory i narzędzia, nadano szkole statut, wzorowany na statucie szkoły szewskiej w Uhnowie, a zatwierdzony rozporządzeniem Wydziału krajowego z dnia 7. lutego br. l. 5.495, i obecnie jest już szkoła w ruchu.

Celem szkoły — jak opiewa statut — jest „kształcić praktycznie przez wyuczanie wykonywania robót szewskich, głównie zaś wyrabianie butów i trzewików dla ludności okolicznej, przy użyciu ulepszonych przyborów i narzędzi, tudzież teoretycznie przez udzielanie nauki rysunków i innych przedmiotów pomocniczych“. Uczniowie winni mieć przynajmniej 14 lat ukończonych i wiadomości, jakie daje ukończona szkoła ludowa; dopuszczani są także uczniowie nadzwyczajni, tj. praktykujący już starsi szewcy. Rok szkolny trwa od 1. września do 15. lipca, a praca warsztatowa stanowi podstawę wykształcenia uczniów. Szkoła została dnia 1. maja br. otwartą i liczy 27. uczniów. Jako zakład zupełnie już uregulowany wprowadzamy ją do preliminarza na rok 1894.

Już w poprzednich sprawozdaniach Komisji była mowa o krokach przygotowawczych, mających na celu urządzenie szkoły sukienniczej w Rakszawie. Prace te przygotowawcze zostały w rb. zakończone. Na zakupionym przez fundusz krajowy gruncie, z częściowym użyciem budynków dawniejszych, stoją dziś gotowe budynki szkolne, obejmujące tkalnię, sale szkolne, przedziałnię i farbiarnię, wyposażone już w przeważną część przyrządów, potrzebnych do pracy i nauki. Kierownikiem zakładu został zamianowany p. Stanisław Anczyc, ukończony technik, który specjalnemi studjami w naukowych i fabrycznych zakładach sukienicznych i farbiarskich do objęcia tych czynności starannie się przysposobił. Instruktorami dla tkactwa i farbierstwa są mianowani dwaj byli stypendyści, pp. Jan Trojnar i Józef Wiech, którzy odbyli teoretyczną i praktyczną naukę w Bielsku i Biale. Przepisy organizacyjne, określające cel, zakres, i szczegółowy ustrój krajowej szkoły sukienniczej w Rakszawie, zostały na podstawie wniosków Komisji rozporządzeniem Wydziału krajowego z dnia 25. sierpnia br. l. 43.709 wydane, i szkoła weszła już z początkiem listopada w życie.

Główne postanowienia statutu określają cel zakładu jak następuje:

„§. 1. Krajowa szkoła sukiennicza ma na celu podniesienie przemysłu sukienniczego w Rakszawie i jej okolicy przez teoretyczne i praktyczne kształcenie uczniów w tkactwie sukieniczem i farbierstwie, tudzież obznajmianie ich z innymi czynnościami, odnoszącemi się do wyrobu sukna, jak przedziałnictwo, apretura i t. d. Oprócz tego jest zadaniem szkoły danie wychowawcom szkoły takiego wykształcenia ogólnego, jakie dla samoistnego sukiennika jest potrzebne.

§. 2. Zakład obejmuje:

1. Oddział dla uczniów zwyczajnych z nauką całodzienną, na którym nauka trwa dwa, a w razie potrzeby trzy lata.

2. Oddział dla starszych, urządzony czasowo według uznania Wydziału krajowego.

Nauki udziela się bezpłatnie na podstawie planu, ustanowionego przez Wydział krajowy na wniosek Komisji krajowej dla spraw przemysłowych.

§. 3. Oddział I przeznaczony jest dla uczniów zwyczajnych zakładu, którzy mają się uczyć sukiennictwa metodą szkolną.

Uczniem zwyczajnym może być chłopiec, który ma przynajmniej 14 lat ukończonych, jest fizycznie uzdolniony do pracy przy krosnach tkackich i ukończył z dobrym postępem szkołę ludową lub w inny sposób nabył dostatecznej biegłości w przedmiotach przepisanych dla szkół ludowych.

Pierwszeństwo do przyjęcia mają chłopcy pochodzący z Rakszawy, z zamiejscowych zaś ci, którzy otrzymali stypendyum z funduszy publicznych z wyraźnym poleceniem pobierania nanki w szkole sukienniczej w Rakszawie.

Uczniowie posiadający początki tkactwa praktycznego otrzymają pierwszeństwo przed innymi.

Przyjęcie uczniów zwyczajnych odbywa się tylko z początkiem roku szkolnego.

Uczniów nadzwyczajnych w regule na oddział I. przyjmować nie można. Wyjątkowo, w uznaniu godnych wypadkach, może być uczeń nadzwyczajny przyjęty, jednak tylko za zezwoleniem Wydziału krajowego.

§. 4. Na oddział II. przyjmowani będą sukiennicy w celu obznajomienia ich z ulepszonymi sposobami wyrobu sukna. Kursa na oddziale II. będą urządzone w miarę potrzeby i miejsca tylko czasowo. O ich otwarciu i zakresie stanowi każdorazowo Wydział krajowy w porozumieniu z Komisją krajową dla spraw przemysłowych na wniosek Zarządu szkoły“.

Co do materiałów potrzebnych warsztatowi szkoły i handlu wyrobionemi przez warsztat tkaninami, opiera się szkoła o istniejące w Łańcucie Towarzystwo produkcyjne i handlowe. Dotyczący paragraf statutu brzmi jak następuje:

„§. 8. Wszelkich materiałów dla wyrobu tkanin na warsztatach szkoły, w szczególności odpowiedniej przędzy i materiałów farbiarskich, wyjąwszy te materiały, które dla prób naukowych przez samą szkołę z przeznaczonego na ten cel kredytu zakupione zostaną, dostarcza szkole bezpłatnie Towarzystwo produkcyjne i handlowe w Łańcucie, a to w ilości i jakości stosownie do potrzeby, wykazanej przez kierownika szkoły; natomiast otrzymuje Towarzystwo gotowe wyroby, wyprodukowane z dostarczonych przez nie bezpłatnie materiałów surowych, wszelako za zwrotem wykazanych przez szkołę, względnie jej kierownika, wynagrodzeń, przypadających za te wyroby uczniom zakładu. Na Towarzystwie ciąży także obowiązek postąpienia się o apreturę wykonanych przez szkołę wyrobów“.

W dziale tkactwa mamy jeszcze jeden nowy zakład do zanotowania t. j. w zorowy warsztat tkacki w Gorlicach. Z inicjatywy gminy miasta Gorlic, która się zobowiązała dać potrzebne pomieszczenie, opał, światło i usługę dla wzorowego warsztatu tkackiego, oraz 150 zł. rocznie na pomieszczenie dla nauczyciela, zarządziła Komisja zbadanie lokalnych stosunków, a uznawszy je za wielce sprzyjające rozwojowi przemysłu tkackiego i uzyskawszy dalszą prestację 200 zł. rocznie z funduszy powiatowych na utrzymanie rzezonego warsztatu, przystąpiła Komisja do dalszych czynności organizacyjnych. Statut i przepisy organizacyjne, zgodne w głównych szczegółach ze statutem i przepisami szkoły tkackiej w Rychwałdzie i innych szkół tego rozmiaru, zostały wzorowemu warsztatowi w Gorlicach na mocy uchwał Komisji z dnia 5. lipca i 16 października br. nadane, kuratorem szkoły zamianowano zasłużonego i niezmordowanego burmistrza Gorlic p. Wojciecha Biechońskiego, zarządzono dostarczenie krosien tkackich i innych przyrządów niezbędnych do wyposażenia warsztatu naukowego, zatwierdzono układ, zawarty z Towarzystwem tkackim w Krośnie, które dostarczać ma szkole

tkackiej w Gorlicach przedzy i zająć się sprzedażą jej wyrobów — i pozostaje tylko zamianowanie instruktora, aby szkoła mogła być otwartą.

Ubikacja, którą na sale warsztatowe i naukowe szkoły tkackiej przeznaczono, jest obszerną, jasną, ze wszech miar dogodną i mieści się w dużym, nowo wybudowanym budynku szkolnym, obok którego i szkoła przemysłowa uzupełniająca ma swe pomieszczenie. Uczniowie szkoły tkackiej będą też dodatkowo z nauki w szkole przemysłowej uzupełniającej korzystali. Gdy jest nadzieja, że sprzęty, krosna i wszelkie przybory będą już niebawem gotowe i nominacja sił nauczycielskich będzie mogła być zaraz z początkiem r. 1894 przedsięwzięta, wprowadzono już szkołę tkacką w Gorlicach, jako zakład zupełnie uregulowany, do preliminarza na rok 1894.

Nie tak łatwo idą prace przygotowawcze, dotyczące się szkoły tkackiej w Horodence. W sprawozdaniu zeszłorocznem, budując na okoliczności, że dzięki darowi prywatnemu realność dla przyszłej szkoły tkackiej w tem mieście została zapewnioną, wyrażaliśmy nadzieję, że jeszcze w ciągu r. 1893 organizacja tej szkoły będzie mogła przyjść do skutku. Gdy się jednakże okazało, że ofiarowany szkole budynek w takim jest stanie, iż nie wytrzymałby niezbędnej adaptacji, i że trzebaby raczej od fundamentów nową budowę wyprowadzić chcąc celowi odpowiednie pomieszczenie dla szkoły uzyskać — poszła rzecz w odwłokę i jest jeszcze w pertraktacjach, dążących do tego, ażeby nie obciążać funduszu krajowego zbyt wielkimi wydatkami, gdyby wypadło przyczynić się do kosztów wystawienia nowego budynku.

Od dłuższego już czasu czynione są także usiłowania, ażeby w Komarnie, gdzie Towarzystwo tkaczy od kilku lat już istnieje i gdzie przemysł tkacki wiele rąk i krosien zatrudnia, szkołę tkacką zorganizować. Wszelkie usiłowania rozbijały się wszakże o ubóstwo gminy i niemożność dostarczenia budynku, gdzieby szkoła bezpłatnie mogła być umieszczoną. W ostatnich czasach oświadczył hr. Karol Lanckoroński gotowość przyjścia w pomoc gminie materyałami na potrzebną budowę. Z drugiej strony udała się gmina Komarno i tamtejsze Towarzystwo tkackie do Komisji kraj. dla spraw przemysł o pomoc z funduszy krajowych. Komisya uznaje, że w tym wypadku, uwzględnwszy silny rozwój tkactwa w Komarnie, należałoby wyjątkowo przyczynić się z funduszu krajowego do zabezpieczenia lokalu szkole, i dlatego wstawiła do projektu preliminarza, w dziale wymogów nadzwyczajnych, kwotę 2.000 zł. w. a. na postawienie budynku szkolnego dla szkoły tkackiej w Komarnie.

Pomiędzy końcowymi wnioskami zamieszczono także wniosek o subwencję bezwrotną 2000 zł. dla gminy Rychwałd na częściowe umorzenie kosztów, które gmina ta poniosła na wystawienie budynku dla tamtejszej szkoły tkackiej. Jestto wypadek wyjątkowy, gdyż wedle dotychczasowych zasad działania, domaga się Komisya wszędzie zupełnego ponoszenia wydatków przez gminy na umieszczenie szkoły. Za wyjątkiem tym przemawia ubóstwo gminy, która, rzuciwszy się na dzieło, przechodzące jej siły finansowe, nie może się dziś wydobyć z zaciągniętych na ten cel długów.

Gmina Rychwałd składa się zaledwo ze 160 numerów i liczy około 1015 ludności, przeważnie ubogiej, której górskie grunta nie wystarczają na utrzymanie i gdzie właśnie rozwinięty przemysł domowy podnosić ma dochód z pracy. Gmina ta poniosła już przed trzema laty wydatek około 4000 zł. na budowę szkoły ludowej pospolitej, miała większe wydatki na reparację kościoła i budynków parafialnych, a nareszcie wystawiła w r. 1889 budynek dla szkoły tkackiej kosztem 4240 zł. Pieniądze na to potrzebne uzyskała z pożyczki, której dotychczas spłacić nie zdołała i mała jest nadzieja, ażeby to mogła wkrótce uskutecznić. Gdy zaś szkoła ta dobrze się rozwija i powinna być podtrzymana, przemawia Komisya najgoręcej za tem, ażeby Wys. Sejm, przychodząc gminie w pomoc, dał jej zasiłek 2000 zł. na częściowe umorzenie długu, zaciągniętego na wystawienie szkoły tkackiej.

Bliższą uwagę zwróciła Komisya na przemysł powroźniczy w Radymnie. Istniejącemu tam od kilkunastu lat Towarzystwu powroźniczemu, któremu Wydział krajowy pożyczkami z funduszu przemysłowego przychodził w pomoc, powiodło się uprawiany z dawien dawna przemysł powroźniczy w Radymnie ożywić i rozwinąć. Na wyroby radymniańskie, tak potrzebne w gospodarstwie rolnem, w handlu i przemyśle, zwrócono uwagę w całym kraju i poczęto się w nie zaopatrywać. Lecz w miarę rozszerzania produkcji i coraz większego popytu, okazała się potrzeba ulepszenia wyrobu i zaopatrzenia robotników w ulepszone przyrządy. Zajęła się tedy Komisya przemysłem powroźniczym w Radymnie z zamiarem ulepszenia i ułatwienia produkcji. Członek Komisji c. k. inspektor przemysłowy A. Nawratil zbadał urządzenia i najnowsze przyrządy powroźnicze za granicą, i najniezbędniejsze z nich sprowadzono na koszt funduszu krajowego. Nadto, zgodnie z powziętym już dawniej zamiarem, sprowadzono i ugodzono należycie wykształconego powroźnika, Alberta Wegnera, i ustanowiono go na koszt funduszu krajowego instruktorem powroźnictwa przy Towarzystwie powroźniczym. Zarządzenia te pobudziły Towarzystwo powroźnicze w Radymnie do tem energiczniejszego działania. Wyteżyło ono wszystkie swe siły, aby wystawić budynek na warsztat związkowy, rozszerza produkcję swą przy pomocy dalszych maszyn, których mu Komisya dostarcza, szuka odbiorców w instytucjach i władzach, którym wyroby powroźnicze w większych ilościach są potrzebne — jednym słowem organizuje ten przemysł domowy w takich rozmiarach, ażeby istotnie dać w nim środek utrzymania znacznej części mieszkańców w Radymnie.

W obec takiej żywotności Towarzystwa, uważa Komisya dłuższe utrzymanie instruktora i warsztatu instrukcyjnego dla powroźnictwa w Radymnie za wskazane i uzasadnione, i wprowadza też koszta na ten cel, jako wydatek regularny, do preliminarza na rok 1893, a zajmie się w dalszym ciągu wydaniem przepisów, które stosunek instruktora do Towarzystwa i tok nauki bliżej uregulują.

W analogiczny sposób, nie idąc na tworzenie szkoły, lecz przychodząc tylko częściowo w pomoc rozwiniętemu przemysłowi domowemu, zajęła się Komisya dalszem popieraniem przemysłu hafciarskiego w Makowie. Wiadomo z poprzednich sprawozdań, że już od jesieni r. 1890 była tam wysłaną na koszt funduszu krajowego hafciarka, panna Anna Szczepankówna, celem pouczenia i doskonalenia dziewcząt w hafcie, którym znaczna część kobiet i dziewcząt w Makowie się zajmuje. Zarządzenie to nie wydało jednak spodziewanych owoców. Okazała się wkrótce potrzeba bardziej pobudzającego, inteligentnego oddziaływania na hafciarki makowskie, ażeby je do przyjęcia nowych technik i wzorów, jednym słowem do postępu w zacofanym przemyśle domowym zachęcić. Korzystając tedy z pomocy dyrektora szkoły wydziałowej im. św. Scholastyki w Krakowie, p. Antoniego Gettlicha, wyszukała Komisya bardziej samodzielną i wszechstronnie w hafciarskiej sztuce wykształconą siłę w osobie nauczycielki kwalifikowanej panny Józefy Płacheckiej, a przepisawszy jej plan nauki, na dwa lata rozłożony, i dodawszy do pomocy pannę A. Szczepankównę, powierzyła jej kierownictwo nauki haftów w Makowie.

Zarządzeniem tem nie jest jeszcze wszystko osiągnięte, Komisya czyni bowiem w dalszym ciągu usiłowania, ażeby naukę haftu oprzeć o Towarzystwo zarobkowe hafciarek, któreby roztropną organizacją dostarczania materyałów i zamówień oraz zajęciem się handlową stroną przemysłu, wpływało na podniesienie zarobku hafciarek, dotychczas nadzwyczaj niskiego. Starania o powołanie do życia takiego Towarzystwa zarobkowego są w toku, obecnie zaś zyskało się choć tyle, że gmina, dla starań Komisji dotychczas obojętna, zgadza się już przyjąć na siebie pewien udział w dostarczeniu lokalu, na naukę haftu potrzebnego, i hafciarki zwracać poczynają baczniejszą uwagę na reformę swego przemysłu.

Wedle sprawozdania z końcem roku szkolnego 1892/3. uczęszczało na naukę haftu 45 uczennic, będących także uczennicami szkoły ludowej. Pracowały one po 4 do 5 godzin dziennie

i pobierały naukę w dwóch oddziałach, niższym i wyższym, w ubikacjach miejscowej szkoły ludowej. Z końcem roku szkolnego, w dniu 26. czerwca, urządziła kierowniczką wystawę robot dziewcząt, którą z ciekawością zwiedzano.

Pozostaje nam jeszcze zdanie sprawy z kroków przedwstępnych, które Komisya poczyniła, w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 5. kwietnia 1892, celem założenia instrukcyjnego warsztatu kowalstwa i ślusarstwa maszynowego w Tarnopolu. Delegat Komisji krajowej p. Jan Franke przeprowadził w tej sprawie z reprezentantami miasta Tarnopola i powiatów Tarnopol, Trembowla i Skalał na wspólnem posiedzeniu rokowania, na podstawie określonego ogólnikowo programu szkoły, który najbardziej zbliża się do urządzenia szkoły takiej w Celowcu, i w skutek tej konferencyi wezwane zostały dotyczące Rady powiatowe, aby złożyły deklaracye, czem zechcą do założenia i utrzymania pomienionej szkoły się przyczynić. Dotychczas deklarowały się Rada powiatowa tarnopolska z prestacją 150 złr. a Rada powiatowa skałacka z prestacją 200 złr. rocznie.

Komisya dołoży starań, ażeby deklaracye te w jaknajkrótszym czasie uzupełnić i wejść w porozumienie z ck. Rządem, co do założenia rzeczonej szkoły jako zakładu rządowego.

Szczegóły organizacyjne, tyżące się szkół i warsztatów zawodowych, nie objęte odnośną tabelą statystyczną, przedstawiają się jak następuje:

1. Czerwona Wola (dawniej w Jarosławiu). Szkoła koszykarska założona w r. 1879. W skład zarządu szkolnego wchodzi: J. E. ks. Jerzy Czartoryski kurator szkoły, August Szczurowski delegat rządu, Edward Micewski delegat Rady powiatowej.

Instruktor fachowy: Franciszek Gondek, administrator Józef Dąbrowski.

Reskryptem Komisji kraj. dla spraw przemysłowych z dnia 19. grudnia L. 901 został szkole nadany nowy statut, wprowadzający pewne zmiany, spowodowane przeniesieniem szkoły z Jarosławia do Czerwonej Woli. Cel szkoły: Uczyć lud wyrobu koszyków, aby miał poboczny zarobek w czasie, wolnym od zajęć gospodarskich; kurs dwuletni. Nauka i praca dzienna, jedenaście godzin, obejmuje: rozeznawanie i obrabianie materyałów, łatwe wyroby z całego i łupanego pręcia, kosze i meble, kosze galanteryjne, kosze z imitacyi palmowej, szuwaru i sitniku itp. Ukończeni uczniowie wracają przeważnie do zawodu rolniczego.

2. Jasło. Szkoła koszykarska założona w r. 1884, obecnie w związku z Krajowem Towarzystwem dla wyrobów koszykarskich w Jasle. W skład zarządu szkolnego wchodzi: Klemens Sieńkiewicz c. k. dyrektor gimnazjalny, T. Brąglewicz właściciel realności i kupiec, Ernest Buresz, Klaudyusz Angerman, inżynier kolei państwowej, Stopiński nauczyciel ludowy.

Instruktor fachowy: Wachowicz.

Uczniowie otrzymują przeważnie całe utrzymanie, wspólne pomieszkanie, opał, światło i żywność, o ile na to fundusze pozwalają.

3. Dzurów (powiat Śniatyński) Szkółka koszykarska, założona w r. 1893. Nadzór sprawuje Wydział powiatowy w Śniatynie. Kurator szkoły: Władzimierz Zagórski.

Instruktor fachowy: Jerzy Dziaduch.

4. Grybów. Krajowa szkoła kołodziejstwa założona w roku 1890. W skład zarządu wchodzi: Edmund Klemensiewicz kurator zakładu, Dr. Adam Jakubowski burmistrz, zastępca kuratora, Karol bar. Brunicki i A. Wejda delegaci Rady powiatowej, Alojzy Muszyński administrator, Jan Czaplinski delegat Stowarz. przemysłowego.

Instruktor fachowy: Andrzej Skoplak, Franciszek Sklepkowicz, przodownik warsztatowy, ks. Jan Stasiński katecheta, Józef Tabeau naucz. przedmiotów dopełniających.

Uczniowie rekrutują się przeważnie z pomiędzy synów miejscowych i okolicznych rolników i małomieszczan.

5. Grzymałów. Wzorowy warsztat kołodziejski, założony w Toustem w roku 1882 i przeniesiony w r. 1892 do Grzymałowa.

Nadzór sprawuje Wydział powiatowy skałacki. Administrator zakładu: Stefan Stróżecki, Instruktorowie fachowi: Andrzej Ciupik kołodziej, Michał Kolanowski kowal.

Zakład znajduje się w toku reorganizacji.

6. Kamionka strumiłowa. Krajowa szkoła kołodziejstwa i bednarstwa, założona w roku 1884. W skład zarządu szkoły wchodzi: Dr. Stanisław hr. Badeni jako przewodniczący, Alfred Stecki, Klemens Torosiewicz, Dr. Władysław Stupnicki, ks. Michał Cegielski, Wojciech Eliasiewicz i Aleksander Malinowski, członkowie komitetu.

Kierownik zakładu: Edward Paudler, ks. Michał Cegielski i ks. Aleksander Dobrowolski, katecheci, Jędrzej Hyk instruktor kołodziejstwa, Józef Wiene instruktor bednarstwa, Karol Laskowski majster kowalski, Józef Jazienicki, pomocnik kowalski, Anatol Jaworski nauczyciel przedmiotów uzupełniających.

W r. 1893 nastąpiła zmiana w kierownictwie w skutek śmierci byłego kierownika śp. Maksymiliana Czyrniańskiego.

Uczniowie pochodzą przeważnie z pomiędzy synów włościan. Średni wiek uczniów 16 lat. Zakład posiada trzy oddziały tj. kołodziejski, bednarski i kowalski. Nauka w każdym oddziale trwa 4 lata.

7. Stanisławów. Krajowy warsztat zawodowy dla nauki stolarstwa i tokarstwa, założony w r. 1884, a zreorganizowany w r. 1891. W skład zarządu szkoły wchodzi: Dr. Walerjan Szydłowski burmistrz, jako kurator zakładu, Józef Jaegerman i Hersz Halpern, delegaci Rady miejskiej, Józef Jabłonowski, delegat Rady powiatowej, Michał Rembacz, delegat Kasy oszczędności, Teodor Birnbaum, inspektor fachowy, Ferdynand Fiedler, reprezentant miejscowych stolarzy.

Kierownik i instruktor fachowy: Stanisław Merunowicz; przodownik warsztatowy: Robert Terczka. Ks. Dr. Władysław Bandurski katecheta, Hilary Hołubowicz prof. gimn. i Władysław Latoszyński prof. gimn., jako nauczyciele pomocniczy.

Uczniami są przeważnie synowie mieszczan, kilku z pomiędzy warstwy urzędniczej, jeden syn obywatela wiejskiego. Po zreorganizowaniu szkoły, obejmującej trzy lata nauki, było po koniec zeszłego roku szkolnego dopiero dwie klasy. Szkoła ma 15 warsztatów stolarskich, 4 snycerskie i 6 tokarń z wszelkimi narzędziami. Cel kształcenia: praktyczne stolarstwo, przytem wprawa w tokarstwie i rzeźbie ornamentalnej. Uczniowie zwyczajni pracują we wszystkich działach przez 10 godzin dziennie; nadzwyczajni tylko w pewnych godzinach i w poszczególnych kierunkach.

8. Żywiec. Krajowy warsztat naukowy dla stolarstwa i wyrobu zabawek, założony w r. 1888. W skład zarządu szkoły wchodzi: Herman Czech de Lindenwald, kurator zakładu, Karol Ringer, sekretarz Rady pow., zastępca kuratora, Ludwik Dubowski, burmistrz, Jan Mierowski i Antoni Olszowski, delegaci gminy.

Kierownik szkoły: Władysław Niemczynowski, instruktor fachowy, Paweł Prydatkiewicz, nauczyciele pomocniczy: Władysław Nowotarski, Franciszek Zimnal, Jan Gołąb, nauczyciele szkoły ludowej.

Nauka rozciąga się na cztery lata, opiera się na robocie warsztatowej, obejmuje rysunek geometryczny, ornamentalny i konstrukcyjny oraz przedmioty dopełniające. Szkoła rozwija się znacznie lepiej i ma dość zamówień pod obecnym kierownictwem. Na podstawie przedmiotów wyrobionych obliczają uczniowie sami koszta wyrobu. Z uczniów, którzy naukę ukoń-

czyli, kształcił się jeden dalej jako snycerz w Zakopanem, dwóch pozostaje w fabrykach w Białej. Gmina postanowiła wystawić własny budynek dla szkoły, która dotąd w ubikacjach miejscowej szkoły ludowej niedostatecznie jest pomieszczona. Stan nauki w szkole i w warsztacie lustrował z końcem maja b. r. członek Komisji krajowej dyr. J. Rotter.

9. Kołomyja. Naukowy warsztat dla wyrobów z drzewa, założony w r. 1890 przez zarząd Huculskiej spółki przemysłowej, subwencyonowany z funduszu krajowego. Statut warsztatu, mieszczący warunki subwencyonowania, został zatwierdzony rozporządzeniem Wydziału krajowego z dnia 15. stycznia 1892 L. 53835/91.

W skład kuratorji warsztatu wchodzi: Edmund hr. Starzeński kurator i przewodniczący, Karol Głuchowski delegat Wydziału kraj., Dr. Mikołaj Fedorowicz, ks. Mikołaj Łepki i Hilarion Harasymowicz (zastępca przewodniczącego i administrator zakładu), delegaci Huculskiej spółki, Dr. Teofil Okuniewski, delegat Rady powiatowej w Horodence, ks. Michał Lewicki, delegat Rady powiatowej w Kołomyi.

Instruktor fachowy: Jan Biłeński, Alfred Beer, nauczyciel rysunków.

Wysoki Sejm uchwałą z dnia 18. listopada 1890 uchwalił subwencyę ryczałtową 1300 zł. rocznie na utrzymanie powyższego zakładu, w którym ma być pielęgnowaną i wydoskonaloną technika snycerska huculska i bogate jej motywa ornamentalne.

10. Kołomyja Krajowa szkoła garncarska, założona w r. 1876, od r. 1886 zreorganizowana jako zakład krajowy. W skład zarządu szkoły wchodzi: Edmund hr. Starzeński, kurator, Karol Głuchowski, delegat gminy, Franciszek Jasiński, delegat Rady powiatowej, Jan Budzianowski, delegat stowarzyszenia garncarzy.

Kierownik szkoły: Aleksander Klimaszewski, Stanisław Daczyński, nauczyciel rysunków, Stefan Skrypniczuk, werkmistrz, Antoni Kostrubiak, przodownik warsztatowy.

W lipcu r. b. lustrował szkołę członek Komisji kraj. dla spr. przem. prof. J. Zacharjewicz i przekonał się, że postęp uczniów w technologii gliny i pracach warsztatowych, tak w toczeniu naczyń jak i w kaflarstwie, jest znaczny, a po części znakomity, bardzo dobry w rysunkach i rachunkach; sposób nauczania odpowiedni. Odbyto w szkole także trzy kursa dla drenarzy, a drewny w ciągu tej nauki wykonane są znakomite. Uczniowie (strycharze) po odbyciu tych kursów idą wprost do praktyki. Pożądaną jest fachowo a popularnie napisana instrukcja dla fabrykacyi drenów.

Z uczniów, którzy naukę ukończyli, pracuje 8-miu w kaflarstwie, 10-ciu w garncarstwie, trzech porzuciło zawód garncarski.

11. Poremba Żegota. Krajowy warsztat wzorowy garncarski, założony w r. 1889. W skład zarządu szkoły wchodzi: Michał Bóbr, kurator zakładu.

Kierownik zakładu: Władysław Szczytnicki, Franciszek Miękiński, werkmistrz.

Uczniami są synowie włościan. Z tych, którzy szkołę ukończyli, został jeden wysłany na koszt stypendjum rządowego do Znajmu, sześciu znalazło zajęcie w zakładach ceramicznych w kraju.

12. Touste. Krajowy warsztat garncarski założony w roku 1886, zreorganizowany w r. 1892 na podstawie statutu, zatwierdzonego rozporządzeniem Wydziału kraj. z d. 30. sierpnia 1892 L. 41362.

Zarząd miejscowy stanowią: Władysław Fedorowicz, kurator, ks. Michał Czackowski zastępca kuratora.

Kierownik warsztatu: Antoni Goligowski, Albin Biłous, werkmistrz, Danyło Kokolski podmajstry.

Uczniami są przeważnie synowie miejscowych garncarzy i innych rękodzielników.

13. Uhnów. Krajowy warsztat wzorowy szewski, założony w r. 1889, przekształcony na zakład krajowy w r. 1891. W skład zarządu szkoły wchodzi: Franciszek Jędrzejowicz kurator zakładu, Aleksander Celewicz, kierownik. Instruktor fachowy: Adam Gottmann. Uczniowie zwyczajni pracują od 8-mej rano do 6-tej wieczór, z przerwą na obiad, uczniowie nadzwyczajni od 1 grudnia do końca marca od 6-tej do 8-mej wieczór. Uczniowie zwyczajni wyrobili w ubiegłym roku 445 par obuwia, 276 reparacyi i 55 sztuk drobnych naprawek, za co pobrali 319 zł. 32 ct. tytułem wynagrodzenia. Uczniowie nadzwyczajni, otrzymawszy za pośrednictwem jednego z szewców lwowskich zamówienie i materiał, wyrobili 250 par trzewików i butów kawalerzyckich dla wojska. Wyrób ich uznała c. k. intendatura za bardzo dobry. Na zakończenie roku szkolnego urządzono dnia 15. lipca wystawę fachowych rysunków, nadto uczniowie zwyczajni wykonali w obec zaproszonych gości branie miary, przykrawanie podług wziętej miary i modelu, i zdejmowanie form nogi gipsem, a podług takowego przyrządzenie kopyt Z pomiędzy uczniów, którzy naukę ukończyli, jest jeden instruktorem w Witkowie, pięciu pracuje we Lwowie, 2 w Krakowie, 2 na prowincyi, 1 w Mödlingu, 4 zaś zajęło się w samymże Uhnowie wspólnie z rodzicami przy pomocy maszyny wyrobem ulepszanego obuwia na sprzedaż.

14. Witków krajowy warsztat szewski założony w r. 1893.

Kurator zakładu: Stanisław hr. Badeni, zastępca kuratora: ks. Teofil Korczyński, proboszcz gr. kat. w Witkowie

Kierownik warsztatu: Władysław Lewicki, instruktor: Piotr Koller.

15. Krosno. Krajowa szkoła tkacka, założona w r. 1889. W skład zarządu szkoły wchodzi: August Gorayski, kurator zakładu, Stanisław Janik, delegat gminy, ks. Jan Szalaj, delegat Wydziału powiat., Stanisław Starowiejski, dr. Feliks Czajkowski, delegaci Wydziału kraj. Kazimierz Orpiszewski, reprezentant towarzystwa tkackiego.

Kierownik szkoły: Henryk Gruszecki, Franciszek Daniszewski, nauczyciel rysunków, Józef Lagosz, instruktor, Andrzej Kuryłas, pomocnik do nadzoru robót praktycznych.

Z uczniów, którzy naukę w szkole ukończyli, wyjechało dwóch do Królestwa polskiego na posady dwóch majstrów, pięciu pracuje w tkalni miejscowego Towarzystwa tkackiego, jeden jest pomocnikiem w samejże szkole tkackiej, jeden pracuje w domu na własny rachunek. Obecnie jest w szkole 39 krosien w ruchu i odpowiednia ilość przyrządów pomocniczych Szkoła oparta o miejscową spółkę tkacką.

16. Błażowa. Wzorowy warsztat tkacki, założony w r. 1884, uregulowany statutem z r. 1891. W skład zarządu szkoły wchodzi: Zdzisław Skrzyński, kurator, Władysław Jędrzejowicz, delegat Wydziału krajowego, Władysław Ryłski i Ignacy Modliszewski, delegaci Towarzystwa tkackiego. Instruktor fachowy: Marcin Brzęk.

Szkoła w związku ze spółką tkacką w Krośnie. Uczniami są przeważnie synowie miejscowych lub okolicznych tkaczy rolników.

17. Gliniany. Krajowy warsztat wzorowy tkacki, założony w r. 1886, zreorganizowany jako zakład krajowy statutem z r. 1890. W skład zarządu szkoły wchodzi: Franciszek hr. Potulicki, kurator zakładu, ks. Filemon Reszetyłowicz, delegat Wydziału krajowego, Edward Brückner, delegat Rady powiatowej, Szczepan Fernezy, delegat gminy; Rudolf Koerber, delegat Towarzystwa zaliczkowego, Józef Wolf, delegat spółki tkackiej.

Instruktor techniczny: Jan Jurajda, Franciszek Hyblik, pomocnik, Tadeusz Toczyski, nauczyciel przedmiotów uzupełniających.

Uczniowie w wieku 14 do 20 lat, pomiędzy nimi 10 izraelitów, wspomaganych zasiłkami z fundacyi bar. Hirscha Szkoła w związku z miejscowym Towarzystwem tkackim. Ukończeni uczniowie pracują dla Towarzystwa, inni u siebie w domu.

18. Korczyna. Wzorowy warsztat tkacki, założony w r. 1886, uregulowany statutem z r. 1891. W skład zarządu szkoły wchodzi: ks. Jan Szalay, jako przewodniczący, Jakób Pelczar, Franciszek Gonet i Franciszek Urbanek, delegaci gminy i towarzystwa tkackiego. Maciej Jurasz, Dyrektor Towarzystwa tkackiego.

Szkoła przeniosła się w roku ubiegłym do obszernego, okazałego budynku murowanego, który wystawiło Towarzystwo tkackie. Uczniami są tylko synowie miejscowych tkaczy. Ukończywszy naukę prowadzą wraz z rodzicami dalej przemysł tkacki.

19. Kosów. Wzorowy warsztat tkacki, założony w r. 1882. Zarząd szkoły sprawują delegaci miejscowego Towarzystwa tkackiego, a w szczególności pp. Edwin Windakiewicz i Stanisław Bursa.

Instruktor fachowy: Bronisław Babiak.

Jest w toku reorganizacja szkoły na zakład krajowy i nadanie jej odpowiednich statutów. W liczbie 18 uczniów jest 6 starozakonnych, z których trzech utrzymują zasiłki z fundacji bar. Hirscha. Uczniowie przeważnie miejscowi, pracujący następnie jako pomocnicy tkaczy na własny rachunek.

20. Łańcut. Krajowy warsztat wzorowy tkacki im. Franciszka Józefa, założony w r. 1890. W skład zarządu szkoły wchodzi: Hr. Roman Potocki, kurator zakładu, Bolesław Żardecki i Jan Cetnarski, delegaci Rady powiatowej, Józef Gaweł i Marcin Szulc, delegaci gminy, Jakób Krzan i Ludwik Pusz, delegaci spółki tkackiej.

Instruktor fachowy: Bazyli Pyptiuk, Bazyli Gąsiecki przodownik.

Uczniami są przeważnie synowie rolników. Utrzymywaną jest dla nich staraniem Zarządu szkoły bursa, gdzie mają mieszkanie i wikt. Szkoła w związku z miejscową spółką tkacką.

21. Rychwałd. Krajowy warsztat wzorowy tkacki, założony w r. 1891. W skład zarządu szkoły wchodzi: Antoni Michałowski, kurator Zakładu, ks. Jan Kos, delegat Wydziału krajowego, Wojciech Szwed, delegat Rady powiatowej, Jan Ceburat, delegat gminy, Karol Ringer, delegat spółki tkackiej.

Instruktor fachowy: Wawrzyniec Gubała.

Uczniami są synowie miejscowych rolników tkaczy. Szkoła w związku z miejscową spółką tkacką.

22. Wilamowice. Wzorowy warsztat tkacki, założony w r. 1887. W skład zarządu szkoły wchodzi: Dr. Herman Czech de Lindenwald, kurator zakładu, ks. Andrzej Kondolewicz, delegat Rady powiatowej, Jan Kaleta, burmistrz i Jan Nowak delegaci gminy, Michał Foks, delegat spółki tkackiej.

Instruktor fachowy: Aleksander Zugaj, Józef Nika, przodownik. Ks. Andrzej Kondolewicz udziela uczniom dobrowolnie religii.

Między uczniami jest trzech izraelitów, jeden z nich pobiera zasiłek z fundacji bar. Hirscha.

Z uczniów, którzy naukę w zakładzie ukończyli, udał się jeden do Czech, jeden do Andrychowa, inni pracują na miejscu. Szkoła jest w związku z miejscową spółką tkacką.

23. Kańczuga. Szkoła koronkarska, założona w r. 1882, zorganizowana nowym statutem w r. 1888. W skład komitetu zarządzającego wchodzi: Stefan Prek, przewodniczący, ks. Roman Olkuszewski, ks. Antoni Dymnicki i Jan Chmura, członkowie komitetu.

Kierowniczka szkoły: Bar. Magdalena Czechowiczowa, nauczycielki pomocnicze: Anna Niepoń i Zuzanna Wołoszyńska.

Uczennice, dzieci mieszczan lub włościan. Te, które naukę w szkole ukończyły, wyrabiają w domu koronki na własną rękę, niektóre pracują w tym zawodzie po domach prywatnych lub idą na nauczycielki robót koronkarskich.

24. Muszyna Szkoła koronkarska założona w r. 1887. W skład komitetu zarządzającego wchodzi: Ks. kanonik Andrzej Gruszka, jako kurator i przewodniczący, Hr. Helena Stadnicka z Nawojowej i Antonina Krynicka, z ramienia Wydziału krajowego, Jan Arlet, delegat Rady powiatowej, Józef Medwecki burmistrz, jako reprezentant gminy.

Kierowniczką szkoły: Aniela Kuhn, ks. Jędrzej Konieczny, katecheta, Karolina Pyrc, pomocnicza nauczycielka koronkarstwa, Julia Ortyńska, nauczycielka przedmiotów uzupełniających.

Uczennice, przeważnie córki włościańskie, skończywszy naukę wracają zazwyczaj do swych zajęć gospodarstwa domowego i zajmują się pobocznie wyrobem koronek jako przemysłem domowym.

25. Zakopane. Krajowa szkoła koronkarska, założona w r. 1883. W skład komitetu zarządzającego wchodzi: Ks. kan. Józef Stolarezyk, jako przewodniczący (umarł), dr. Andrzej Chramiec, delegat Wydziału krajowego i Franciszek Neužil.

Kierowniczką szkoły: Józefa Neužilowa, Franciszek Neužil dla rysunków, Wincenty Regiec dla przedmiotów dopełniających, Agnieszka Topór Anna Chyc i Filomena Skupień pomocnicze nauczycielki.

Na 49 uczennic, 39 jest zamiejscowych; przeważnie dzieci rolników. Po ukończeniu nauki wracają do gospodarstwa i koronkarstwa.

/. Aleg. VIII. Jakie czynności przeprowadziła w r. 1892/3 krajowa stacya keramiczna, która nietylko zajmuje się badaniem i ocenianiem materiałów keramicznych, lecz dzielnie wspiera także rozwój szkół garncarskich w kraju, podaje szczegółowo załączone tu /. sprawozdanie Stacyi.

Co do c. k. zawodowej szkoły ślusarskiej w Świątnikach nadmieniamy, że nowo budujący się gmach tejże jest już na ukończeniu i od roku szkolnego 1894/5 będzie mógł być na użytek szkoły oddany. W zarządzie tej szkoły zasiadają dwaj delegaci Wydziału krajowego. Gdy w r. 1893 upłynęło trzechlecie, na które byli delegowani, przedstawiła Komisya Wydziałowi krajowemu, ażeby ich na dalsze trzechlecie jako swych reprezentantów delegował. Są to dwaj członkowie Komisji, pp. Leon Chrzanowski i dr. Ferdynand Weigel.

Kursa praktycznych robót kobiecych pod kierunkiem dyr. A. Gettlicha, przy szkole wydziałowej im. św. Scholastyki w Krakowie, które fundusz krajowy corocznie kwotą 500 zł. subwencyonuje, ukończyły w roku ubiegłym 10-ty rok swego istnienia. Szczegółowe sprawozdania szkoły stwierdzają, że kursa te wywarły wielki wpływ na rozwój i postęp robót kobiecych; uczennice szkoły św. Scholastyki działają już w wielu miejscach jako nauczycielki, budzą zamiłowanie do robót ręcznych i zyskują sobie uznanie. Do Wieliczki, Kołomyi i do Makowa udały się w ostatnich czasach abiturjentki kursów krakowskich, aby zająć miejsca nauczycielek. Wystawy urządzone w gmachu szkolnym z końcem roku szkolnego odznaczają się zawsze bogactwem okazów we wszelkich kierunkach pracy kobiecej i celują zarówno smakiem jak i praktycznością, mogącą zapewnić utrzymanie pracującej kobiecie.

Specyalna szkoła robót przy konwencie PP. Benedyktynek w Przemyśle ukończyła już szósty rok swego istnienia i rozwija się pod każdym względem pomyślnie pod kierownictwem ks. kan. Łękawskiego. Obejmuje ona cztery oddziały: oddział szycia ręcznego (półroczny), oddział szycia maszynowego (półroczny), oddział krawiecczynny (całoroczny), oddział haftu (całoroczny). Pobocznie udziela się nauki wyrobu koronek, a uczennicom, mającym zamiar zdawać egzamin na nauczycielki, udziela się jeszcze dodatkowo robót drutowych, deskowych, pasmanterij, robót wiązanych i szydełkowych. Z końcem roku bywają urządzone wystawy robót szkolnych.

III. Pożyczki, zasiłki na cele przemysłowe i stypendya.

Przystępując do wyliczenia zasiłków i pożyczek, które Komisya kraj. dla spraw przemysłowych Wydziałowi krajowemu w roku ubiegłym do udzielenia zaleciła, należy na niektóre szczególniejszą zwrócić uwagę.

Przedewszystkiem uważała Komisya za swój obowiązek poprzeć usiłowania tych drobniejszych przemysłowców i rękodzielników, którzy pragną wyrobami swemi obesłać powszechną Wystawę kraj. r. 1894, a trudno im ponieść odnośnych wydatków. Nie chcąc wszakże i nie mogąc wchodzić w tej mierze w ocenienie siły kredytowej i zamiarów każdego z przemysłowców poszczególnie, użyła Komisya tej drogi, że rozdała pewne kwoty do rąk komitetów lokalnych, które się w celu popierania Wystawy potworzyły, za ich poręką do rozdzielania pomiędzy przygotowujących się do Wystawy przemysłowców i rękodzielników. Od pożyczek tych postanowiono nie pobierać żadnego procentu, z uwagi wszakże, że cel ich jest ściśle określony i że w regule sprzedaż przedmiotu wystawowego powinna by zwrot udzielonej nań kwoty zapewnić, dano pożyczki te na krótki termin, tj. do spłaty w dniu 1. stycznia 1895. W ten sposób udzielono lokalnemu komitetowi we Lwowie 15.000 zł., w Krakowie 10.000 zł., w Rzeszowie i Bochni po 600 zł., w Przemyśle 3.000 zł.

Z kredytu przyznanego w rubryce XVI. (poz. 290) na wydawnictwo wzorów rysunkowych poparto wydanie dalszych zeszytów, obejmujących „Zabytki przemysłu artystycznego w Polsce“, zbierane i ogłaszane przez prof. Sławomira Odrzywolskiego w Krakowie, oraz „Metodyczne wzory rysunkowe“, wydawane przez Dyrektora c. k. państwowej szkoły przemysłowej w Krakowie i członka Komisji kraj. dla spraw przem. p. Jana Rottera. Trzeci i czwarty zeszyt pierwszego z pomienionych dzieł, a drugi zeszyt „Metodycznych wzorów“, przeznaczonych przeważnie dla szkół przemysłowych uzupełniających, ukażą się niebawem w handlu księgarskim.

Ponadto przysłała Komisya w pomoc p. Stanisławowi Barabaszowi, profesorowi rysunków w krakowskiej c. k. szkole przemysłowej, do wydania cennego zbioru wzorów rysunkowych płaskiego ornamentu, opartych wyłącznie na motywach, których świątynie i sara budowle krakowskie w takiej pełni rysownikowi dostarczają.

Z kredytu, przeznaczonego na bezzwrotne zasiłki na ogólne cele przemysłowe, przyznano w roku ubiegłym, podobnie jak w latach poprzednich, po 500 zł. w. a. obu miejskim Muzeom przemysłowym we Lwowie i Krakowie celem rozpisania konkursowych nagród na najlepsze wyroby rękodzielnicze. Tym razem rozpisało Muzeum lwowskie konkurs na najlepsze roboty stolarskie w połączeniu z tokarstwem i snycerstwem, oraz na roboty introligatorskie — Muzeum krakowskie zaś na roboty najcenniejsze z zakresu jubilerstwa i introligatorstwa galanteryjnego. Zarządy Muzeów nie przedstawiły nam jeszcze sprawozdań o wyniku konkursów.

Oprócz tych dwóch kwot, mając na celu potrzebę popierania kierunków przemysłowo-artystycznych, dążących do odrodzenia przemysłu na gruncie motywów rodzimych, zgodziła się Komisya na wniosek Zarządu Muzeum przemysłowego miejskiego we Lwowie, aby przeznaczyć 1000 zł. na udzielenie nagród konkursowych za najlepsze w tym kierunku prace.

Muzeum określiło myśl swoją jak następuje:

„Wybitną charakterystyką teraźniejszej epoki we wszystkich niemal krajach jest dążenie, ażeby utwory i produkcye miejscowe z dziedziny rękodziel i przemysłu odznaczały się oryginalnością pomysłów, z zachowaniem wyraźnego piętna indywidualności narodowej.

„Dążenie takie, pobudzając do czynnej i samodzielnej pracy, działając ożywczo na fantazyę osobistą artystów i rękodzielników, wytworzyło za granicami naszego kraju nowy i różnorodny charakter teraźniejszych dzieł sztuki i rzemiosł

„Do zwrotu i pomyślnych wyników w tym nowym kierunku przyczyniły się znakomicie konkursy, ogłaszane przez muzea i stowarzyszenia przemysłowe, powołujące rękodzielników i artystów do tworzenia oryginalnych projektów na wyroby przemysłu artystycznego. Ten zaś akt zachęty pokrewnych czynników do wspólnej pracy, wytrwale podtrzymywany, przysporzył rozwojowi sztuki rękodzielniczej niezaprzeczone korzyści.

„Takiego aktu zachęty i inicjatywy potrzebaby i u nas, a instytucje jak muzea przemysłowe w pierwszym rzędzie winne podnieść i wdrożyć stałą i wytrwałą pracę, aby rękodzieła nasze artystyczne rozwijały się pod względem swej stylizacji i ornamentyki na podstawach swojskich, aby tym sposobem nabyły one ponownie piętno indywidualności narodowej.

„Rękodzielnicy nasi stracili niestety nie tylko wszelką tradycję form i dekoracji swojskiej, ale zerwali także łączność z tem, co jeszcze nie stało się tradycją, co jeszcze żyje wśród społeczeństwa. Wyroby ich naśladują bezmyślnie w formie i ornamentacji wyroby obce i pozabawione są zupełnie samodzielnej twórczości. A pochodzi to stąd, iż rękodzielnik nasz posilkuje się jedynie wzorami zaczerpniętymi z obcych publikacji, niemieckich przeważnie, które setkami zalewają nasz kraj, stając się jedyną karmą, częstokroć niezdrową i niesmaczną dla naszego rękodzielnika. Brak więc dobrych, na narodowych motywach osnutych wzorów dla naszych rękodzieł, daje się uczuć tem dotkliwiej, że, jakto przyznać trzeba, z wzrastającą niewątpliwie biegłością naszego rękodzielnika, budzi się w nim ambicja artystyczna i chęć tworzenia czegoś nowego.

„Brakowi temu zadość się uczyni, jeżeli zainteresuje się naszych architektów, artystów i rękodzielników dla spraw i potrzeb przemysłu krajowego w ten sposób, że się ich zachęci do wytwarzania i dostarczania potrzebnych wzorów. W tym więc celu wskazaniem jest, ażeby Muzeum nasze ogłaszało co roku konkursy nie tylko na wyroby rękodzielnicze, ale przeważnie na projekta oryginalnych wzorów dla tych wyrobów. Tą drogą bowiem jedynie można wkrótce uzyskać zasób wzorów w charakterze rodzimym na wytwory rękodzielnicze, czem zadość się uczyni niejednokrotnie wyrażonemu żądaniu, tak ze strony publiczności naszej jak i rzemieślników.

„Zasadniczą podstawą takich konkursów mają być następujące warunki:

I. Wzory projektowane winne opierać się na motywach swojskich. Byłoby przeto pożądanem, aby projekta konkursowe, dotrzymując tego warunku, opatrzone były zarazem w objaśnienia, z jakiego źródła t. j. z jakiego wyrobu ludowego, z jakich sprzętów lub pomników starożytnych w Polsce, motywa zostały zaczerpnięte.

II. Zabytki form i dekoracji swojskiej mają służyć tylko jako źródła motywów, na podstawie których powstałby dalszy rozwój stylizacji rodzimej. Ze względu przytem, że obecnie idzie również o to, ażeby motywa te były logicznie zastosowane do nowoczesnych potrzeb, do odmiennych obecnie warunków użycia wyrobów rękodzielniczych, przeto drugą zasadą konkursów być powinno, aby o premie ubiegające się wzory nie były niewolniczym naśladowaniem lub prostą kopią, ale swobodnem zastosowaniem i rozwinięciem dawnych motywów i miały w dostatecznym stopniu cechę samoistnej kompozycji.

III. Prace konkursowe powinny uwidaczniać techniczną stronę budowy przedmiotu, przeto rysunki mają być wykonane ściśle fachowo, z zastosowaniem się do materiału i techniki pewnego rękodzieła, tak, ażeby wykonanie przedmiotu nie nastęczało takich trudności, które wymagałyby innych środków jak te, któremi rękodzielnik nasz obecnie rozporządza. Projekta przeto powinny obejmować nie tylko ogólne przedstawienie n. p. wnętrza lub części ze-

wewnętrznej mieszkania, ale zarazem poszczególne przedmioty narysowane być muszą w trzech projekcjach ortogonalnych t. j. w rzucie pionowym, poziomym i poprzecznym przekroju.

IV. Przedmiotem prac konkursowych będą z kolei: a) wszelkie potrzeby urządzenia wewnętrznego prywatnych pomieszczeń wogóle, b) w dalszej przyszłości: urządzenia księgielne i zakładów publicznych. W ten sposób konkursu obejmować będą wszystkie rękodzieła.

V. W konkursach mogą ubiegać się o nagrody tylko krajowcy bez względu na stan i zawód konkurujących.

Opierając się na tym zasadniczym poglądzie na sprawę, mającą doniosłość niezaprzeczoną dla rozwoju przemysłu krajowego i pragnąc jak najwięcej prac konkursowych wywołać, wyznaczyła Komisya pięć nagród za najlepsze prace, a to w kwocie 300 zł., 250 zł., 200 zł. 150 zł. i 100 zł. w. a.

Jaki jest wynik konkursu, nie doniosło jeszcze Muzeum Komisji krajowej dla spraw przemysłowych.

Zgodnie z wnioskami Komisji krajowej dla spraw przemysłowych przyznał Wydział krajowy następujące pożyczki z funduszu przemysłowego:

1. Cirinowi Władysławowi, właścicielowi zakładu stolarskiego we Lwowie, 3% pożyczkę w kwocie 1000 zł. za poręką osób przyjętych przez Bank.

2. Baczyńskiemu Janowi, właścicielowi fabryki bulionu i konserw mięsnych we Lwowie, dodatkową 3% pożyczkę w kwocie 2000 zł. zwrotną w 20 ratach kwartalnych.

3. Lenardowi Janowi, właścicielowi pracowni stolarskiej we Lwowie, 3% pożyczkę w kwocie 4000 zł. zwrotną w 20 ratach kwartalnych. Pożyczkę zabezpieczono hipotecznie.

4. Towarzystwu wyrobu i sprzedarzy szat liturgicznych w Krośnie 3% pożyczkę w kwocie 4000 zł., zwrotną w 16 ratach kwartalnych za poręką pp. Augusta Gorayskiego i Stanisława Biechońskiego.

5. Dr. Ciesielskiemu Teofilowi we Lwowie na wyrób win i miódów owocowych 3% pożyczkę w kwocie 7000 zł. zwrotną w 20 ratach półrocznych. — Pożyczkę zabezpieczono hipotecznie.

6. Towarzystwu tkackiemu w Wilamowicach 3% pożyczkę w kwocie 3000 zł. zwrotną w 20 ratach kwartalnych i za osobistą poręką członków Dyrekcji.

7. Towarzystwu tkackiemu w Komarnie 3% pożyczkę w kwocie 4000 zł. na weksel z podpisem członków Dyrekcji.

8. Spółce ślusarskiej w Świątnikach 3% pożyczkę w kwocie 1300 zł. za osobistą poręką członków Dyrekcji.

9. Śliwińskiemu Janowi, właścicielowi fabryki organów i harmoniów we Lwowie, pożyczkę 3% w kwocie 10000 zł., którą zabezpieczono hipotecznie.

10. Ibjąńskiemu Wacławowi pożyczkę 3% w kwocie 10000 zł. na założenie fabryki sztucznej sadzy w Dublanach. Pożyczkę zabezpieczono hipotecznie.

11. Raczyńskiej Klarze pożyczkę 3% w kwocie 1000 zł. na podniesienie wyrobów białoskórniczych w Nowym Sączu. Pożyczkę zabezpieczono hipotecznie i poręką osobistą.

12. Towarzystwu tkackiemu w Komarnie dalszą 3% pożyczkę w kwocie 4000 zł. na weksel podpisany przez członków Dyrekcji.

13. Krakowskiemu Komitetowi wystawy krajowej r. 1894 pożyczkę bez % w kwocie 10000 zł. w celu umożliwienia rzemieślnikom wzięcia udziału w Wystawie. Pożyczkę zabezpieczono hipotecznie i poręką osobistą.

14. Pierwszemu gal. i W. Ks. krakowskiego Towarzystwu dostaw rękodzielniczych dla o. k. armii pożyczkę bez % w kwocie 1400 zł. na zakupno dalszych maszyn. Pożyczkę zabezpieczono akceptem członków Dyrekcyi.

15. Niedźwiedzkiemu Józefowi i Spółce, fabryce pieców kaflowych w Dębnikach, pożyczkę 3% w kwocie 4000 zł. zwrotną w 20 ratach kwartalnych. Pożyczka została zabezpieczoną hipotecznie.

16. Leonardowi i Romanowi braciom Muranyi, właścicielom parowej fabryki parkietów w Krakowie, pożyczkę 3% w kwocie 10000 zł. za ubezpieczeniem hipotecznem.

17. Musiałowi Leonowi, właścicielowi pracowni szpuntów do beczek w Jaćmierzu, pożyczkę 3% w kwocie 1500 zł. Pożyczkę zabezpieczono hipotecznie.

18. Komitetowi lokalnemu wystawy krajowej we Lwowie pożyczkę bez % w kwocie 15000 zł. celem dania możności rękodzielnikom do wzięcia udziału w wystawie. Pożyczkę zabezpieczono akceptem osób przyjętych przez Bank krajowy.

19. Waligórze Antoniemu, właścicielowi pracowni narzędzi rolniczych w Starym Sączu, 3% pożyczkę w kwocie 1000 zł. za ubezpieczeniem hipotecznem.

20. Głowackiemu Ludwikowi, właścicielowi fabryki pudełek kartonowych w Zamarstynowie pod Lwowem, pożyczkę 3% w kwocie 1200 zł. za ubezpieczeniem hipotecznem.

21. Rzeszowskiemu Komitetowi lokalnemu Wystawy krajowej r. 1894 pożyczkę bez % w kwocie 600 zł. na weksel podpisany przez przewodniczącego Komitetu.

22. Goreckiemu Józefowi, właścicielowi pracowni ślusarskiej w Krakowie, pożyczkę 3% w kwocie 2000 zł.

23. Woronieckiemu Franciszkowi, właścicielowi fabryki fortepianów w Przemyśle, pożyczkę 3% w kwocie 1500 zł. za hipotecznem ubezpieczeniem na realności tegoż.

24. Bocheńskiemu Komitetowi lokalnemu Wystawy krajowej we Lwowie pożyczkę bez % w kwocie 600 zł. za poręką pozostawioną uznaniu Banku krajowego.

25. Dr. Szujkiem Władysławowi, właścicielowi fabryki zapalek w Krowodrzy, pożyczkę 3% w kwocie 6000 zł. za zabezpieczeniem hipotecznem.

26. Stypule Józefowi w Tarnawie (pow. Wadowice) pożyczkę 3% w kwocie 1500 zł. na podniesienie wyrobu mebli ogrodowych. Pożyczkę zabezpieczono hipotecznie.

27. Towarzystwu szewców w Witkowie pożyczkę 3% w kwocie 1000 zł.

28. Przemyskiemu Komitetowi lokalnemu Wystawy krajowej r. 1894 pożyczkę bez % w kwocie 3000 zł. za ubezpieczeniem, pozostawionem uznaniu Banku krajowego.

29. Towarzystwu powroźniczemu w Radymnie pożyczkę 3% 10000 zł. na pokrycie kosztów budowy własnego warsztatu.

30. Towarzystwu produkcyjnemu i handlowemu w Łańcucie pożyczkę 3% w kwocie 16000 zł. na urządzenie przędzalni i apretowni przy szkole sukienniczej w Rakszawie. Pożyczkę postanowiono zabezpieczyć hipotecznie na wystawie się mającym budynku, nadto przyjęto porękę p. B. Żardeckiego.

Zasiłki bezzwrotne udzielono :

1. Towarzystwu handlowemu i produkcyjnemu w Łańcucie 300 zł. na koszt założenia.
2. Janowi Bieli, garncarzowi w Brodłach 400 zł. na pokrycie kosztów urządzenia warsztatu garncarskiego.

3. Jakóbowi Kuli na sprawienie warsztatu stolarskiego jednorazowo 75 zł.

4. Zarządowi Muzeum przemysłowego miejskiego we Lwowie 500 zł. na nagrody konkursowe za wyroby rękodzielnicze stolarskie i introligatorskie w kraju wykonane.

5. Zarządowi Muzeum przemysłowego miejskiego we Lwowie 1000 zł. na nagrody konkursowe za projekta wzorów opartych na motywach rodzimych.
6. Spółce szewskiej w Witkowie nowym 300 zł. na koszta założenia.
7. Dyrekcji c. k. zawodowej szkoły ślusarskiej w Świątnikach 300 zł. na sprawienie warsztatów dla dwóch ukończonych uczniów.
8. Stowarzyszeniu pracy kobiet w Kołomyi jednorazowo 250 zł.
9. Barabaszowi Stanisławowi, profesorowi c. k. państwowej szkoły przemysłowej w Krakowie 500 zł. na wydawnictwo wzorów rysunkowych.
10. Kuźniewiczowi Michałowi zakupiono narzędzia kamieniarskie za kwotę 34 zł. 94 ct.
11. Koralewiczowej Ewelinie jednorazowo 60 zł. zasiłku na rozpowszechnienie wyrobów ceramicznych.
12. Kosowskiemu Kaźmierzowi, stelmachowi, 150 zł. celem dalszego kształcenia się za granicą.
13. Lewandowskiemu Konstantemu 300 zł. na założenie warsztatu białoskórniczego we Lwowie.

W rozdawnictwie zasiłków stypendyjnych uczniom przemysłowych szkół zawodowych musiała Komisya ze względu na szczupłość funduszków a podnoszącą się liczbę szkół i uczniów, zejść niżej w wysokości przyznawanych zasiłków, a także ograniczyć liczbę stypendyów w poszczególnych zakładach. Odnosi się to szczególnie do c. k. szkół zawodowych w Zakopanem i Świątnikach, gdzie niemal połowę całego na stypendya przeznaczonego kredytu rozdawano. Okoliczność ta zniewoliła Komisję i Wydział krajowy do zwrócenia uwagi c. k. Rządu, że i on w wydatniejszej niż dotąd mierze powinienby uboższych uczniów szkół swych zasilać i spowodowała uszczuplenie kwoty, dla uczniów szkół tych dawniej z fuduszu krajowego przeznaczanej, a obdzielenie z niej młodzieży innych nowo utworzonych zakładów.

W roku 1893 rozdano stypendyów 183, a jak się one na poszczególne zakłady roz-
 ./. Aleg. IX. padają i komu zostały nadane, wykazuje dołączona tu ./. tabela. Wedle zawodów otrzymało stypendya:

1. Uczniów koszykarskich	5
2. „ kołodziejskich	8
3. „ stolarskich, tokarskich i rzeźbiarskich	56
4. „ tkackich	50
5. „ ślusarskich	14
6. „ garncarskich	14
7. „ kamieniarskich	1
8. „ szewskich	1
9. „ drukarskich	1
10. na naukę drzeworytnictwa	1
11. dla nauczycieli kursu rysunkowego w Krakowie	14
12. „ uczniów innych zawodów artystycznych .	12
13. „ uczenie koronkarskich i hafciarek .	6

Razem jak powyżej . 183

Oprócz powyższych stypendyów poszczególnych przyznano:

1. Dyrekcji c. k. państwowej szkoły przemysłowej w Krakowie na wsparcia dla biednych uczniów 150 zł.

2. Zarządowi warsztatu kolodziejskiego w Grybowie ryczałt 235 zł. na zasiłki stypendyjne dla uczniów i 150 zł. jako dodatek do kosztów utrzymania internatu dla tychże.

Po raz pierwszy w r. 1893 przystąpiono też do rozdania stypendyów handlowych, na które w preliminarzu zeszłorocznym rubryki XVI. (poz. 300) kwota 2000 zł. w. a. przez Wys. Sejm uchwaloną została. Otrzymali z tej kwoty:

1. Jan Zacharyasz Bielski, uczeń akademii handlowej w Wiedniu, rocznie	. 500 zł.
2. Dr. Stanisław M. Pietraszkiewicz, uczeń akademii handlowej w Antwerpii, rocznie	. 500 „
3. Adam W. P. Rybowski, uczeń akademii handlowej w Pradze, rocznie	. 350 „
4. Włodzimierz Gulin, celem udania się na studia do akademii handlowej w Wiedniu, rocznie	. 350 „
5. Eugeniusz Cieśla, uczeń w. szkoły handlowej w Krakowie, rocznie	. 300 „

Rachunek krajowego funduszu przemysłowego za II. półrocze 1892 i I. półrocze 1893 przedstawia się jak następuje:

A.

Cyfry obrotowe funduszu przemysłowego za II. półrocze 1892.

Przychód:

Stan w Kasie Banku krajowego po 30/6 1892	9.765 zł. — ct.
Spląty pożyczek	34.357 „ 97 „
Pobrane odsetki	4.669 „ 94 „
„ „ zwłoki	74 „ 69 „
Razem	<u>48.867 zł. 60 ct.</u>

Rozchód:

Pożyczki wydane:

Perier Henryk	3.000 zł.	
Wystawa nieustająca w Krakowie	4.800 „	
Dobrzański & cons.	400 „	
Towarzystwo dostaw dla armii	10.000 „	
Baczyński Jan	2.000 „	
Towarz. wyrobu szat liturg. Krosno	4.000 „	
Goebel Robert	3.000 „	
Lenard Jan	4.000 „	
Knauer Ferdynand	10.000 „	
Cirin Władysław	1.000 „	
Dr. Ciesielski Teofil	3.000 „	45.200 zł. — ct.
Koszta ogólne	49 „ 12 „	
Prowizya Banku krajowego	253 „ 48 „	
Stan lokacyi w kasie Banku krajowego po 31/12. 1892	3.365 „ — „	
Razem	<u>48.867 zł. 60 ct.</u>	

A. a)

Cyfry obrotowe funduszu przemysłowego za I. półrocze 1893.

Przychód:

Stan lokacyi w Banku krajowym z d. 31/12. 1892	3.365 zł. — ct.
Spląty pożyczek	19.815 „ 20 „
Pobrane odsetki	4.326 „ 39 „
„ „ zwłoki	99 „ 79 „
Dywidenda od udziału w Gal. akcyjnym Tow. handlowem	1.250 „ — „
Dotacya Wydziału krajowego na rok 1893	60.000 „ — „
Razem	<u>88.856 zł. 38 ct.</u>

Rozchód:

Pożyczki wydane:

Gal. Tow. dostaw rękodz. dla armii	1.400 zł.	
Komarino Towarzystwo tkaczy	4.000 „	
Dr. Ciesielski Teofil (reszta)	4.000 „	
Rojowski Kazimierz	2.000 „	
Sliwiński Jan	10.000 „	
Ibjański Wacław	10.000 „	
Raczyńska Klara	1.000 „	32.400 zł. — ct.
Koszta ogólne	16 „	38 „
Udział w Gal. akc. Tow. handlowem	25.000 „	— „
Stan lokacyi w Banku krajowym	31.440 „	— „
Razem		<u>88.856 zł. 38 ct.</u>

B.

Bilans

stałego funduszu przemysłowego z dniem 31. grudnia 1892.

Stan czynny:

Kapitał z pożyczek udzielonych:

przemysłowi tkackiemu	26=74.890 zł. — ct.	
„ skórnemu	21=84.739 „ 44 „	
„ drzewnemu	15=44.463 „ 71 „	
„ metalowemu	14=57.320 „ — „	
„ ceramicznemu	5=41.745 „ 97 „	
innym gałęziom przemysłu	19=33.916 „ 34 „	
pożyczek	100	337.075 zł. 46 ct.
Udział w Gal. akcyjn. Tow. handlowem wraz z dywidendą za rok 1892	26.250 „ — „	
Kasa Banku krajowego	3.365 „ — „	
Razem		<u>366.690 zł. 46 ct.</u>

Stan bierny:

Aktywa przyjęte od Wydziału krajowego z dniem 1.		
stycznia 1888	111.410 zł 08 ct.	
mniej odpisy z polecenia Wydziału krajowego	17.160 " 98 "	94.249 zł. 10 ct.
Dotacya 6 rat z funduszu przemysłowego na rok 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892		240.000 zł. — ct.
Przyrost do dnia 31. grudnia 1892		32.441 " 36 "
Razem		<u>366.690 zł. 46 ct.</u>

B. b)

B i l a n s

stałego funduszu przemysłowego z dniem 30. czerwca 1893.

Stan czynny:

Kapitał z pożyczek udzielonych:		
przemysłowi tkackiemu	28=75.250 zł. — ct.	
" skórnemu	21=80.686 " 46 "	
" drzewnemu	15=42.061 " 16 "	
" metalowemu	14=52.155 " — "	
" ceramicznemu	6=42.645 " 97 "	
innym gałęziom przemysłu	22=56 861 " 67 "	
pożyczek	106	349.660 zł. 26 ct.
Udział w gal. akcyjnym Towarzystwie handlowem		50.000 " — "
Stan netto rach. bieżącego w Banku krajowym		31.440 " — "
Koszta ogólne		16 " 38 "
Razem		<u>431.116 zł. 64 ct.</u>

Stan bierny:

Aktywa przyjęte od Wydziału krajowego z dniem 1.		
stycznia 1888	111.410 zł. 08 ct.	
mniej odpisy	17.160 " 98 "	94.249 zł. 10 ct.
Dotacya 7 rat z funduszu kraj. na rok 1888 1889, 1890, 1891, 1892, 1893		300.000 " — "
Przyrost po 30 czerwca 1893		36.867 " 54 "
Razem		<u>431.116 zł. 64 ct.</u>

C.

Wyprowadzenie cyfrowe stanu pożyczek po dzień 31. grudnia 1892.

Stan pożyczek z dniem 31. grudnia 1891	306.927 zł. 89 ct.
Wydane pożyczki w r 1892	93.200 " — "
Razem	<u>400.127 " 89 "</u>

Za potrąceniem:

Spłat pożyczek w r. 1892	58.459 zł. 25 ct.
Odpisów	4.593 " 18 "
Stan pożyczek po dzień 31/12. 1892	<u>337.075 zł. 46 ct.</u>

C. e)

Wyprowadzenie cyfrowe stanu pożyczek po dzień 30. czerwca 1893.

Stan pożyczek z dniem 31. grudnia 1892	337.075 zł. 46 ct.
Wydane pożyczki w I. półroczu 1893	32.400 „ — „
	<u>369 475 zł. 46 ct.</u>
Spłaty wynosiły w I. półroczu	19.815 „ 20 „
Stan z dniem 30/6. 1893	<u>349.660 zł. 26 ct.</u>

Sprawozdanie niniejsze kończy Komisyja kraj. dla spraw przemysłowych następującymi wnioskami:

Wysoki Wydział krajowy raczy:

I. Załączony tu preliminarz wydatków na cele przemysłowe wcielić do preliminarza krajowego na r. 1894 i przedłożyć go Wys. Sejmowi do uchwalenia.

II. Uchwalić w zasadzie potrzebę powiększenia funduszu przemysłowego dalszą dotacją dwukroć stotyście zł. w. a. w ośmiu ratach rocznych po 25.000 zł. i uwzględniając wstawioną już do załączonego preliminarza pierwszą ratę, przedstawić uchwałę tę Wys. Sejmowi do zatwierdzenia.

III. Przedłożyć Wys. Sejmowi stabilizowanie na stanowiskach instruktorów szkół tkackich Józefa Łagosa w Krośnie i Jana Standejskiego w Korczynie.

IV. Przedstawić Wys. Sejmowi wniosek na podniesienie płacy kierownika krajowej szkoły garncarskiej w Kołomyi Aleksandra Klimaszewskiego do 1500 zł. rocznie.

V. Przedstawić Wys. Sejmowi wniosek przyznania gminie Rychwałd bezzwrotnego zasiłku na częściowe umorzenie kosztów budowy szkoły tkackiej, w kwocie 2000 zł., płatnych w czterech ratach po 500 zł. rocznie.

VI. Przedstawić Wys. Sejmowi wniosek przyznania subwencji 2000 zł. na wystawienie budynku dla szkoły tkackiej w Komarnie, urządź się mającej przy współudziale gminy i miejscowego Towarzystwa tkackiego.

We Lwowie dnia 21. grudnia 1893.

Przewodniczący Komisyi kraj. dla spraw przem.

Marszałek krajowy:

Sanguszko w. r.

I. WYKAZ

kosztów utrzymania szkół przemysłowych uzupełniających w roku 1892/3.

Liczba bieżąca	Siedziba szkoły	Fundusze miejscowe						Subwencje						Uwaga														
		Gminy		Fundacyjne		Kasy oszczędności		Towarzystwa zalicz.		Opłaty szkolne		Inne fundusze miejsc.			Bud. powiatowych		Izb. przem. handl.		Funduszu krajowego		Funduszu państwa		Razem					
		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.		zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.		
1	Biała	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.930	—	
2	Bochnia	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.220	—
3	Brody	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.900	—
4	Brzeżany	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.226	—
5	Drohobycz	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.740	—
6	Gorlice	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.680	—
7	Jarosław	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.500	—
8	Jasło	375	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.211	—
9	Kołomyja	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.490	—
10	Kraków na Kleparzu	1.260	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.071	—
11	" w Ogrodz. ang.	785	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.596	—
12	" na Smoleńsku	868	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.679	—
13	" na Kazimierzu	1.853	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.664	—
14	" na Dajworze	1.292	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.700	—
15	Krosno	250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.550	—
16	Lwów, Bernsteina, izr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.482	—
17	Nowy Sącz	350	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.250	—
18	Nowy Targ	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.422	—
19	Podgórze	720	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.450	—
20	Przemysł	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.200	—
21	Rzeszów	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.580	—
22	Sanbor	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.400	—
23	Sanok	307	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	947	—
24	Stanisławów	250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.730	—
25	Stary Sącz	480	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.440	—
26	Stryj	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500	—
27	Tarnopol	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	320	—
28	Tarnów	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	590	—
29	Wadowice	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	480	—
30	Wieliczka	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500	—
31	Żółkiew	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	550	—
	Razem	14.790	—	1.782	—	1.470	422	80	—	1.374	—	2.900	700	14.495	—	52.108	—											

Subwencje uzależn. od wej. nie był. Według preliminar. na r. szkol. 1893/4.

jak poz. 15.

II. Statystyka szkół przemysłowych uzupełniających z funduszu kraj. subwenc. za r. szkolny 1892/3.

Liczba bieżąca	Siedziba szkoły	Liczba oddziałów		Liczba uczniów		Wiek uczn.		Wyznanie uczniów			Liczba nauczycieli			Uwaga					
		klas	zapisanych	klasifikowanych	Procent uczniów klasifikowanych	celujący	dobry i dostateczny	nie-dostateczny	do lat 18	wyżej lat 18	ryzm. kat.	grec. kat.	innych wyzn. chrześcijan.		możeszow.	szkół indow.	szkół średn. i innych	Razem	
1	Biała	3	183	127	70	14	36	161	22	161			11	11	3	4	7		
2	Bochnia	2	96	58	60	5	21	71	25	91			1	4	5	2	7		
3	Brody		195	146	74 ⁸⁷	3	53	182	13	86	56			53	8	2	10	Szkoła weszła dopiero w życie w r. 1893/4.	
4	Brzeżany	4	163	127	78 ⁸⁸	12	31	156	7	78	43			42	8	4	12		
5	Drohobycz	2	200	166	88	28	118	191	9	90				110	6	4	12		
6	Gorlice	4	207	155	70 ⁰⁵	8	89	188	19	153	23			31	4	5	9		
7	Jarostaw	4	91	74	56	6	28	40	91	74				17	1	5	9		
8	Jasło	2	156	83	51	2	61	20	155	44	34			75	8	7	15		
9	Kołomyja	4	267	166	65	16	69	81	193	263	1	2		1	13	13	13		
10	Kraków na Kleparzu	2	223	197	88	13	128	131	92	221	2				10	10	10		
11	" w Ogrod. ang.	2	167	143	85	15	83	45	109	166			1		8	8	8		
12	" na Smoleńsku	2	170	140	82 ³⁵	8	89	43	170					170	10	10	10		
13	" na Kazimierzu	2	130	105	80	8	80	17	127					130	9	7	9		
14	" na Dąbrowie	2	131	110	84	3	72	35	126	101				30	7	7	7		
15	Krosno	3	112	80	71	12	43	25	91					112	5	9	9		
16	Lwów (Bernsteina) izrael.	2	232	156	67 ²⁴	7	130	199	33	161	3			60	8	1	9		
17	Nowy Sącz	3	73	69	94 ⁵⁰	14	42	13	73	54				19	6	6	6		
18	Nowy Targ	2	116	81	79 ⁷⁶	7	57	17	99	94				22	9	1	10		
19	Podgórze	1	311	191	61	11	133	47	267	201	70		1	39	6	5	11		
20	Przemysł	5	123	105	85	7	55	43	83	123				12	3	4	7		
21	Rzeszów	3	97	51	53	19	24	8	82	82					1	6	7		
22	Sambor	3	134	95	71	6	28		127	67	14			50	4	6	10	jak pod 3).	
23	Sanok	3	173	124	72	9	92	23	167	152			3	18	5	1	9		
24	Stanisławów	4	225	153	66	6	86	61	69	138	57	6		24	2	10	12		
25	Stary Sącz	4	81	66	81	13	28	25	72	9	12			47	9	9	9		
26	Stryj	3	178	126	77	16	83	27	120	154	11			13	12	3	15	z kursem handlowym	
27	Tarnopol	2	104	81	79	2	40	41	75	75				29	4	5	9		
28	Tarnów	2	93	65	60 ⁴⁵	1	48	16	92	80				13	7	1	8		
29	Wadowice	3	86	54	62	5	42	7	66	31	19			36	9	9	9		
30	Wieliczka	1	76	45	17	274	2064	956	4733	2862	348			1168	190	76	266		
31	Żółkiew	1	86	54	62	5	42	7	66	31	19			36	9	9	9		
	Razem	76	96	45	17	3294	72 ⁹	274	2064	956	4733	784	2862	348	1168	190	76	266	

III. Statystyka uczniów szkół przemysłowych uzupełniających za rok 1892/3 według ich zawodów.

Liczba białga	Siedziba szkoły	Rok założenia	Rok 1892/3																													Razem				
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29		30			
			Szewców	Ślusarzy	Krawców	Stolarzy	Kupców	Murarzy	Kowali	Malarzy	Blacharzy	Introligator.	Rzeźników	Piekarzy	Zegarmistrz.	Złotników	Kamieniarzy	Fryzjerów	Rymarzy	Stelmachów	Bednarzy	Tapicerów	Tokarzy	Garnarzy	Koszykarzy	Mechaników	Czapników	Kominiarzy	Lakierników	Szklarzy	Kusnierzy	Innych zaw.				
1	Biała	1891	32	29	25	16	7	—	2	8	6	1	8	7	—	—	4	5	2	2	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	25			
2	Bochnia	1890	24	5	17	1	—	—	7	6	1	2	10	2	—	—	3	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2			
3	Brody	1893	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
4	Brzeszany	1885	48	6	18	17	1	23	8	1	3	1	4	4	—	1	4	2	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39			
5	Drohobycz	1882	45	5	23	13	10	1	4	1	—	—	6	3	—	2	—	2	4	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38			
6	Gorlice	1890	32	10	41	6	34	—	5	2	4	—	7	9	1	1	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29			
7	Jarosław	1881	15	15	10	15	1	44	13	11	4	3	8	8	—	8	—	3	1	8	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32			
8	Jasło	1890	26	4	14	7	2	1	2	2	1	2	5	—	1	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9			
9	Kołomyja	1884	10	7	4	8	27	3	6	1	2	1	2	6	1	2	—	1	1	6	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36			
10	„na Kleparzu.	1884	43	55	27	26	—	3	18	8	5	4	1	3	—	10	—	2	3	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	156			
11	„w Ogrodzie ang.	1884	34	41	16	25	—	—	7	4	13	13	19	3	—	16	—	4	2	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	223			
12	„na Smoleńsku	1884	28	25	32	24	—	—	3	4	2	10	2	1	3	—	16	—	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20			
13	„na Kaźmierzu	1884	10	1	25	3	29	—	—	5	3	3	—	1	5	14	—	12	6	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14			
14	„na Dajworze.	1893	3	—	29	3	16	—	—	4	7	1	—	—	1	5	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17			
15	Krosno	1893	25	4	16	15	15	10	3	3	6	2	6	2	—	2	—	2	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	131			
16	Lwów(Bernsteina)izr.	1862	4	18	9	5	16	—	—	11	2	2	1	—	3	5	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12			
17	Nowy Sącz	1885	28	35	24	21	20	7	2	7	6	4	7	14	4	3	1	6	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31			
18	Nowy Targ	1892	12	3	4	4	5	3	1	1	5	—	5	8	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11			
19	Podgórze	1891	21	21	9	5	—	8	3	5	2	—	3	—	—	—	—	2	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17			
20	Przemysł	1880	23	92	15	37	1	27	32	3	7	2	12	5	4	2	—	3	5	7	2	5	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18		
21	Rzeszów	1881	25	15	2	23	—	11	3	5	—	2	9	—	—	—	—	2	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13			
22	Sambor	1890	16	5	5	6	3	21	4	3	1	—	1	—	2	—	—	2	1	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21		
23	Sanok	1893	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
24	Stanisławów	1883	10	30	12	20	2	—	6	—	7	—	—	1	7	2	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	
25	Stary Sącz	1889	56	20	5	7	15	—	7	2	4	—	4	—	—	—	—	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15		
26	Stryj	1892	23	97	9	17	7	3	11	—	10	2	1	3	5	1	—	2	2	—	2	1	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	
27	Tarnopol	1891	12	12	11	11	1	1	3	1	4	—	1	—	—	4	—	—	2	3	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81
28	Tarnów	1881	30	31	19	19	13	26	3	10	1	2	1	1	1	—	—	1	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	
29	Wadowice	1889	27	6	11	4	14	1	2	—	4	2	13	3	2	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	
30	Wieliczka	1891	6	15	14	2	3	4	3	1	—	—	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	
31	Żółkiew	1887	10	5	6	16	8	3	2	—	—	—	2	5	3	—	—	3	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	98	
	Razem		678	612	440	392	251	200	160	106	113	59	140	77	54	46	36	65	62	42	48	47	43	49	18	44	20	24	45	25	71	550	4517			

Alegat IV. do sprawozdania z czynności Komisji kraj. dla spraw przemysłowych.

O d p i s

okólnika c. k. Namiestnictwa z d. 24. lipca 1893. L. 54.378 wydanego do wszystkich P.P. c. k. Starostów i W.W. p.p. Prezydentów król. stoł. miast Lwowa i Krakowa.

Według sprawozdania Sejmowej komisji przemysłowej o szkołach przemysłowych uzupełniających ponawiają się nieustannie skargi, że majstrowie nie posyłają młodzieży rękodzielniczej na naukę do szkół przemysłowych uzupełniających.

Sejm krajowy powziął też na posiedzeniu z dnia 20. maja 1893. następującą uchwałę: „Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby wydał polecenia władzom politycznym pierwszej instancji, iżby jako władze przemysłowe przynaglały majstrów do posyłania terminatorów na uzupełniającą naukę przemysłową.“ — C. k. Namiestnictwo wzywa Panów c. k. Starostów, których to dotyczy, tudzież W.W. Panów Prezydentów miast Lwowa i Krakowa, aby przypomnieli przemysłowcom obowiązki ich w tej mierze przepisane w §§. 75 a) i 100 noweli do ustawy przemysłowej z 8. marca 1885 (Dz. p. p. Nr. 22) i tych przemysłowców, którzy wskazywanych obowiązków nie dopełniają, przynaglali do posyłania terminatorów do uzupełniających szkół przemysłowych, a przekraczających te przepisy pociągali do odpowiedzialności w myśl §. 133. ustawy przemysłowej.

Alegat V. do sprawozdania z czynności Komisji kraj. dla spraw przemysłowych.

O d p i s

okólnika Komisji kraj. dla spraw przemysłowych do Zarządów szkół przemysłowych uzupełniających z dnia 6. października 1893. L. 504.

Z kilku Wydziałów szkolnych szkół przemysłowych uzupełniających, jużto przy sposobności przedkładania preliminarzy, jużto we wnioskach oddzielnych, przedstawione były Komisji krajowej dla spraw przemysłowych żądania, mające na celu tworzenie klas równorzędnych na kursach przygotowawczych, uzasadniane tem, iż pomiędzy terminatorami rękodzielniczymi zgłaszają się także do szkół przemysłowych uzupełniających analfabeci, których oddzielnie traktować należy.

W skutek tych żądań czuje się Komisya krajowa dla spraw przemysłowych obowiązana zwrócić uwagę szanownego Wydziału szkolnego, że początkowe kształcenie analfabetów nie jest i nie może być zadaniem szkoły przemysłowej uzupełniającej, że przeto tam, gdzie taka ilość uczniów się zgłosi, iż w jednej klasie nie możnaby im udzielać nauki, obowiązkiem kierownika szkoły będzie wyłączyć przedewszystkiem tych, którzy początków nauki elementarnej nie posiadają i wykaz ich udzielić c. k. Radzie szkolnej okręgowej do dalszego zarządzenia, gdyż młodzież taka, o ile obowiązkowi szkolnemu nie uczyniła zadość, a jest w wieku odpowiednim, może być jeszcze do uczęszczania na naukę dopełniającą w szkole ludowej przynaglona.

Klasy równorzędne na kursie przygotowawczym są w ogóle ze względu nadmiernych kosztów niedopuszczalne i mogłyby być tylko wyjątkowo w uwzględnieniu nadzwyczajnych okoliczności i za poprzednim przyzwoleniem Wydziału krajowego otwierane.

Do tych zasad zechce się szanowny Wydział szkolny stosować zarządzając tamtejszą szkołą przemysłową uzupełniającą.

Alegat VI. do sprawozdania z czynności Komisji kraj. dla spraw przemysłowych.

Regulamin

dla Delegacji Komisji kraj. dla spraw przemysłowych w celu udzielania c. k. Rządowi doradczej pomocy w sprawach wykształcenia przem.

§. 1. Do udzielania c. k. Rządowi doradczej pomocy w sprawach wykształcenia przemysłowego stosownie do §. 3. statutu Komisji, uprawnioną jest Sekcja administracyjna z przybraniem dwu członków Komisji, którzy będą wybierani na każdym posiedzeniu plenarnem, i których mandat trwa od jednego posiedzenia plenarnego do następnego.

Tak wzmocniona Sekcja administracyjna stanowi Delegację Komisji krajowej dla spraw przemysłowych do traktowania spraw wykształcenia przemysłowego z c. k. Rządem.

§. 2. Delegacja udzielać będzie opinii swej czy to z inicjatywy Rządu czy z inicjatywy własnej na posiedzeniach wspólnych z reprezentantami c. k. Rządu pod przewodnictwem Namiestnika lub jego zastępcy.

§. 3. Zachowując wszelkie prawa, przysługujące Komisji w myśl jej statutu, co do szkół przemysłowych, zostających pod zarządem lub nadzorem Wydziału krajowego, a nie uwłaczając prawu zwierzchniczego nadzoru nad szkolnictwem, zastrzeżonemu ustawami dla c. k. Rządu, przekazuje Komisya swej Delegacji następujące sprawy do wspólnego załatwiania z c. k. Rządem:

a) dawanie opinii we wszelkich sprawach dotyczących się urzędzenia, planu nauki i nauczycieli szkół przemysłowych, ze skarbu państwa utrzymywanych;

b) dawanie opinii w sprawie rozdawnictwa stypendyów i zasiłków, udzielanych ze skarbu państwa na cele wykształcenia przemysłowego;

c) przedstawianie c. k. Namiestnictwu delegatów c. k. Rządu, do Wydziałów szkolnych lub Kuratorji szkół przemysłowych;

d) przyjmowanie do wiadomości sprawozdań c. k. Inspektora rządowego z lustracyj odbytych w szkołach przemysłowych i wydawanie opinii co do zarządzeń na tej podstawie;

e) przygotowywanie wniosków co do subwencji ze skarbu państwa dla szkół przemysłowych.

§. 4. W sprawach dotyczących się organizacyi nowego rodzaju szkół przemysłowych, zakładania nowych szkół lub przekształcania istniejących już szkół przemysłowych w kraju, w sprawach mogących spowodować znaczne, a w budżecie krajowym nieprzywidziane obciążenie funduszu krajowego, lub nareszcie w sprawach, w których to Delegacya uzna za potrzebne, może być daną opinia c. k. Rządowi tylko na podstawie uchwał Komisji pełnej.

§. 5. Z posiedzeń wspólnych Delegacyi i reprezentantów c. k. Rządu, na których Delegacya opinię swoją przez głosowanie i uchwały wypowiada, spisywanym będzie w dwóch egzemplarzach protokół, jeden dla c. k. Rządu, drugi dla Komisji.

§. 6. Delegacya zdaje sprawę z czynności swych na plenarnych posiedzeniach Komisji na podstawie protokołów obrad i innych aktów.

Alegat VII. do sprawozd. z czynności Komisji kraj. dla spraw przemysł.

Frekwencya szkół przemysłowych zawodowych w roku 1892/3.

Liczba bieżąca	Nazwa zakładu	Liczba uczniów (uczennic)					Pracuje razem uczniów (uczennic)	Ukończyło naukę z dobrym postępem		
		zwyczajnych na kursie				nadzwyczajn.			Razem	
		I	II	III	IV					
	<i>Dla wyrobów z drzewa i łożyny.</i>									
1	Czerwona Wola, szkoła koszykar.	21	18	—	—	2	41	w koszykar-	15	
2	Jasło, szkoła koszykarska . . .	12	—	—	—	8	20	stwie	61	
3	Grybów, warsztat kołodziejski . .	4	7	8	—	1	20	w kołodziej-	3	
4	Grzymałów " " " . . .	13	2	2	—	—	17	stwie	—	
5	Kamionka str. szkoła kołodziejsk.	17	11	13	7	—	48		85	
6	Stanisławów warsztat stolarski . .	10	9	—	—	7	26	w stolarstwie,	—	
7	Żywiec " " " . . .	6	5	4	1	1	17	tokarstwie,	3	
8	Kołomyja, warsztat wyrobów drzewnych (Spółka Huculska).	8	—	—	—	1	9	rzeźbiarstwie.	—	
9	Zakopane c. k. szkoła przem. drzew.	40	30	25	15	13	123		175	
	<i>Dla wyrobów garncarskich.</i>									
10	Kołomyja kraj. szkoła garncarska	2	12	5	5	6	30		—	
11	Poremba wzor. warszt. garncarski	3	2	8	—	2	15	w garncarstwie	7	
12	Touste " " " " . . .	2	4	5	—	—	11		56	
	<i>Dla wyrobów ślusarskich.</i>									
13	Świątniki c. k. szkoła ślusarska	12	11	8	—	—	31	w ślusarstwie	31	
	<i>Dla wyrobów ze skóry.</i>									
14	Uhnów, wzorowy warszt. szewski	11	19	—	—	33	63		—	
15	Witków " " " " . . .	27	—	—	—	—	27	w szewstwie	90	
	<i>Dla wyrobów tkackich.</i>									
16	Krosno, kraj. szkoła tkacka . . .	15	22	15	—	2	54		9	
17	Błażowa wzor. warsztat tkacki . .	4	4	4	—	4	16		3	
18	Gliniany " " " " . . .	1	3	14	—	6	24		10	
19	Korczyna " " " " . . .	6	5	3	3	—	17	w tkactwie	3	
20	Kossów " " " " . . .	7	5	6	—	4	22		2	
21	Łańcut " " " " . . .	3	6	5	1	4	19		7	
22	Rychwałd " " " " . . .	12	9	—	—	—	21		—	
23	Wilamowice wzor. warsztat tkacki	34	1	—	—	—	35		208	
	<i>Dla wyrobów koronkarskich.</i>									
24	Kańczuga, szkoła koronkarska . .	24	10	12	10	1	57	w koronkar-	48	
25	Muszyna " " " " . . .	3	8	8	—	2	21	stwie	9	
26	Zakopane " " " " . . .	15	9	10	15	10	59		137	
	<i>Zakłady dla nauki robót kobiecych.</i>									
27	Kraków szkoła im. św. Scholastyki	75	40	39	27	—	181		102	
28	Lwów szkoła Tow. pracy kobiet	35	46	3	—	5	89	w robotach kobiecych	11	
29	Przemysł szkoła w klasztorze PP. Benedyktynek	22	19	24	—	—	65		335	
30	Lwów Stacya doświad. ceramiczna					1	1		1	
	Razem . . .	444	317	221	84	113	1.179		1.179	473

Sprawozdanie

z czynności „krajowej ceramicznej Stacji doświadczalnej przy c. k. Szkole
politechnicznej we Lwowie“ za czas od 1. sierpnia 1892.
do 1. października 1893.

I. Stacja jako zakład naukowy praktyczny.

a) Celem przysposobieniu się zawodowo do przemysłu ceramicznego odbył ukończony chemik-technolog tutejszej c. k. Szkoły politechnicznej p. Władysław Szczytnicki praktyczną naukę w Stacji od 15. października 1892. do 15. kwietnia 1893. Kończąc tę praktykę przebywał p. Szczytnicki za zezwoleniem Wysokiego Wydziału jako stypendysta we fabryce wyrobów kamionkowych Ks. Adama Sapiehy w Rawie ruskiej, zostającej pod zarządem fachowym kierownika Stacji.

Od 1. zaś września 1893. pełni p. Szczytnicki obowiązki kierownika „krajowego Warstwu garncarskiego w Porembie“.

b) Słuchacze Wydziału technologii chemicznej tutejszej c. k. Szkoły politechnicznej nie mogli w Stacji odbyć na wiosnę r. b. przypadający 6 tygodniowy kurs praktyczny, a to z powodu choroby kierownika Stacji w tym czasie. Rzeczony kurs odbędzie się w r. 1894. od 15. stycznia począwszy.

c) W braku zakładu modelerskiego naukowego, urządzonego do potrzeb przemysłu ceramicznego, zostaje w Stacji od 15. kwietnia 1893 r. ukończony uczeń Szkoły kołomyjskiej p. Zygmunt Dzbański jako stypendysta Wysokiego Wydziału krajowego, gdzie pracuje pod głównym kierunkiem artystycznym profesora Juliana Zachariewicza, otrzymując nadto modelerskie wskazówki od przodownika pracowni profesora L. Marconiego. Zaprojektowane łaskawie przez Członka Komisji przemysłowej krajowej profesora J. Zachariewicza dla szkół garncarskich krajowych nowe typowe formy (ozdobione plastycznie lub rysunkowo) bywają zwykle próbnie najpierw z gliny w Stacji sporządzone, poczem model zostaje ustalony i forma z gipsu w Stacji odlana.

W tej mierze praktykuje p. Dzbański pośrednio i technologicznie w ceramice w Stacji.

Sporządzone tym sposobem modele, formy i dekoracje zostają następnie do szkół garncarskich krajowych wysyłane jako wzory i do użytkowania warsztatowego.

II. Stacja jako zakład do badania materiałów surowych, wydawania technicznych orzeczeń i udzielania praktycznych przepisów do fabrykacji.

a) Tak ze względu na rozwój szkół jak i Wystawę krajową w r. 1894. udzieliła Stacja szkołom garncarskim krajowym w Kołomyi, Porembie i Toustem poczet różnych przepisów ceramicznych. Z tych przedewszystkiem podnieść należy przepisy dla Porembi, wyrażające 50% i więcej użycia piasku mulikowego do wyrobu naczyń brunatnego, białego, rur wodociągowych, kominowych, kloakowych, i płytek chodnikowych kamionkowych.

b) Sporządziła dla fabryki wyrobów kamionkowych Ks. Adama Sapięhy w Rawie masę nową z użyciem piasku mulikowego (fabryki rawskiej) a to do sporządzania tych samych wyrobów jak dla Poremby.

c) Sporządziła dla wyrażonej fabryki rawskiej i dla „krajowego warstату w Porembie“ masę ceramiczną, umożliwiającą wyrob sztucznych kamieni jako osełek do kós i sierpów, kamieni do ostrzenia narzędzi rzemieślniczych, noży kuchennych, scyzoryków, do szlufowania kafli, do gładzenia ołówków, do medalionów kamiennych i t. d. Tu winieniem zaznaczyć, że sztuczna ta masa moja jest wytrzymalsza od naturalnych kamieni i tańsza o 50% i więcej od z granicznych tego rodzaju wyrobów kamiennych.

d) Wprowadziła staoya dla umniejszenia wrażliwości naczynia kamionkowego na wpływ bezpośredni ognia (t. j. gdy naczynie to na otwór blatu kuchni lub na wolny ogień jest postawione) nową, dotąd nieużywaną formę, polegającą na wzniesieniu dna naczynia od brzegów ku środkowi, a to od 6 mm. (średnio) i więcej stosownie do wielkości garnka, ryneczki i t. p.

Fabryce rawskiej i „krajowemu Warstátowi garncarskiemu w Porembie“ udzieliłem tę nową moją formę do użytku.

e) Sporządziła dla fabryki pieców kaflowych i majoliki na „Kasztelówce“ we Lwowie emalii i polew 29-195 kg.

f) Sporządziła dla fabryki pod e) przepisy techniczne do fabrykacji polewy fioletowo-brunatnej i emalii koloru malachitowego.

g) Z badała zaś Stacya i stronom orzeczenie fachowe wydała:

1. Że z obszaru dworskiego w Laszkach zawiązanych 2 gatunki gliny nadają się tylko do wyrobu cegły.

2. Że z obszaru dworskiego „Kadłubiska“ (w powiecie cieszanowskim) przysłana glina i piasek nadają się tylko do wyrobu cegły.

3. Że z obszaru dworskiego „Streptów“ 1. glina nadaje się do wyrobu rurek drenowych i wyrobów strycharskich, — 2. zaś inne gliny są przydatne jako materiał do schudzenia glin tłustych

4. Że z obszaru dworskiego „Komarów“ (w powiecie stanisławowskim) 2 gliny nadają się do wyrobu rurek drenowych i dachówek falcowanych a mulik do schudzenia glin tłustych.

5. Że z obszaru dworskiego Jaryczowa nowego (w powiecie lwowskim) 3 materiały glinne są nieprzydatne do wyrobu rurek drenowych.

6. Że z obszaru dworskiego „Dąbrowa“ 2 gatunki gliny (dostarczone przez inżyniera Adolfa Stopfa w Tarnowie) nadają się do wyrobu rurek drenowych i dachówek falcowanych a 1 piasek do schudzenia tych glin.

7. Dla celów melioracyjnych zbadała ilość i wielkość różnorodną piasku:

a) z 6 materiałów ziemnych z obszaru dworskiego „Streptów“ pochodzących;

b) z 5 materiałów ziemnych z obszaru dworskiego „Laszki“ (w pow. jarosławskim) pochodzących;

c) z 6 materiałów ziemnych z obszaru dworskiego Łazy-Moszczany (w pow. jarosławskim) pochodzących;

d) z 3 materiałów ziemnych z obszaru dworskiego „Wysocko“ (w powiecie jarosławskim) pochodzących.

8. Że z obszaru dworskiego „Leszczowate“ (w powiecie liskim) 1 gatunek gliny przydatny jest do wyrobu rurek drenowych, a 1 gatunek gliny do schudzenia gliny tłustej.

9. Że z obszaru dworskiego „Osiek“ (w powiecie bialskim) 2 gatunki gliny są przydatne do wyrobów strycharskich, rurek drenowych, dachówek falcowanych i wyrobów garncarskich a 1 gatunek gliny do schudzenia powyższych glin.

10. Że z obszaru dworskiego „Jabłonka“ (w powiecie brzozowskim) 1 gatunek gliny jest przydatny do wyrobów strycharskich, rurek drenowych, dachówek falcowanych, wyrobów garncarskich i kaflarskich.

11. Że z obszaru dworskiego „Błozew“ (w powiecie staromiejskim) przysłana glina przydatna jest do wyrobu rurek drenowych.

12. Że glina z obszaru dworskiego „Wiśniowa nad Wisłokiem“ (w powiecie jasielskim) nadaje się do wyrobów strycharskich, rurek drenowych, dachówek falcowanych, wyrobów garncarskich i kaflarskich.

13. Że z obszaru dworskiego „Krzywaczka“ (w powiecie myślenickim) 1 glina nadaje się do wyrobów strycharskich, rurek drenowych, dachówek falcowanych i wyrobów garncarskich a 1 do wyrobu cegły.

14. Że z obszaru dworskiego „Nowe sioło“ (w powiecie cieszanowskim) przysłana glina nadaje się do wyrobu cegły.

15. Że z obszaru dworskiego „Czechy“ (w powiecie brodzkim) materiał gliniano-margłowy nie nadaje się do wyrobów ceramicznych, piasek zaś przydatny do schudzenia gliny tłustej.

16. Że z obszaru dworskiego „Zamulińce“ (w powiecie kołomyjskim) 2 gatunki gliny nadają się do wyrobów strycharskich, rurek drenowych, dachówek falcowanych, wyrobów garncarskich i kaflarskich.

17. Że z obszaru dworskiego „Pawlikowice“ (w powiecie wielickim) 2 gatunki gliny są przydatne do wyrobów strycharskich, rurek drenowych i dachówek falcowanych; 3 gatunki gliny przydatne do wyrobu cegły, 2 gatunki gliny do schudzenia gliny tłustej.

18. Że z obszaru dworskiego „Podwysokie“ (w powiecie rudeckim) 2 gliny nadają się do wyrobów strycharskich, rurek drenowych i dachówek falcowanych.

19. Że glina z gruntów br Franciszka Romaszkana, dostarczona przez pow. Towarzystwo handlowe w Stanisławowie, nadaje się do wyrobów strycharskich, rurek drenowych, dachówek falcowanych, wyrobów garncarskich i kaflarskich.

20. Że glina z obszaru „Mokrzany wielkie“ (w pow. mościskim) nadaje się do tych samych wyrobów jak pod 18. podano.

21. Że z obszaru dworskiego „Uhrynów górny“ (w powiecie stanisławowskim) 3 gliny są przydatne do tych samych wyrobów jak podano pod 19.

22. Że z obszaru dworskiego „Porchowa“ (w powiecie buczackim) 2 gliny nadają się do wyrobów strycharskich, rurek drenowych, dachówek falcowanych i wyrobów kaflarskich, z tych jedna nadto i do wyrobów garncarskich, 2 zaś inne materiały są nieprzydatne do wyrobów ceramicznych.

23. Że z obszaru dworskiego „Błudniki“ (w powiecie stanisławowskim) 1 glina nadaje się do wyrobu cegły, fajansu włoskiego i wyrobów kaflarskich.

24. Że z obszaru dworskiego „Chodorów“ (w powiecie bobreckim) 1 gatunek gliny nadaje się do wyrobów strycharskich, kaflarskich i rurek drenowych, a 1 gatunek gliny do wyrobu cegły i schudzenia gliny tłustej.

h) W wykonaniu nadzoru fachowego nad szkołami garncarskimi krajowemi odbyłem z Członkiem Komisji krajowej dla spraw przemysłowych profesorem Julianem Zacharjewiczem lustracją szkoły garncarskiej w Kołomyi i Toustem Jakie zarządzenia i wnioski poczyniliśmy, jest uwidocznione w sprawozdaniach dotyczących z lustracyi.

i) Oprócz dalszego badania materiałów surowych od licznych stron nadesłanych, zajmuje się obecnie Stacya sporządzeniem emalii i palety farb dla wprowadzić się mającego wyrobu fajansu włoskiego w „krajowym Warstacie garncarskim w Toustem“.

Alegat IX. do sprawozd. z czynności Komisji kraj. dla spraw przemysł

Wykaz stypendyów, udzielonych w r. 1892/3 uczniom szkół zawodowych.

Liczba bieżąca	Imię i nazwisko stypendysty (stypendystki)	Zakład, w którym stypendysta się kształcił	Wysokość zasiłku stypendyjnego		U w a g a
			mie- sięcznie	jedno- razowo	
			zł.	zł.	
1	Grygl Maciej		5	—	
2	Kwiatkowski Edward		8	—	
3	Mamel Błażej	Czerwona Wola szkoła koszy- karska	8	—	
4	Romak Piotr		8	—	
5	Siekierski Ludwik		4	—	
6	Głodek Władysław		5	—	
7	Buczyński Bartłomiej	Grybów warsztat kołodziejski	6	—	
8	Gajerski Antoni		12	—	
9	Jurkiewicz Eugeniusz	Kamionka kraj. szkoła koło- dziejstwa i bednarstwa	5	—	
10	Kossowski Kazimierz		30	—	
11	Prytuła Stefan		6	—	
12	Romanowy Wasyl	Neutitschein, fabryka powozów	5	—	5 zł. na podróż
13	Bereza Eustachy		—	100	
14	Adamowski Stanisław		6	—	
15	Blarowski Władysław		8	—	
16	Borowiec Teofil		8	—	
17	Buras Michał		6	—	
18	Chwalibóg Tadeusz		8	—	
19	Chudoba Ignacy		8	—	
20	Cisłak Jakób		6	—	
21	Dutkiewicz Tomasz		6	—	
22	Fuk Aleksander		6	—	
23	Gałka Stanisław		8	—	
24	Gąsiorowski Józef		6	—	
25	Grzesiak Józef	6	—		
26	Gromosiak Aleksy	6	—		
27	Goliński Jan	Zakopane c. k. szkoła zawodowa dla przemysłu drzewnego	8	—	
28	Góraś Jędrzej		6	—	
29	Hutnik Antoni		6	—	
30	Iwanienio Iwan		6	—	
31	Keklak Szymon		8	—	
32	Kłoczek Franciszek		6	—	
33	Linhardt Roman		8	—	
34	Maciółowski Józef		8	—	
35	Malik Teofil		8	—	
36	Marze Józef		8	—	
37	Migacz Wojciech		6	—	
38	Muniak Jędrzej		6	—	
39	Noworyta Józef		6	—	
40	Pelczarski Bronisław	8	—		
41	Piela Michał	6	—		
42	Popiel Jan Seweryn	12	—		
43	Poynar Emil	6	—		

Liczba bieżąca	Imię i nazwisko stypendysty (stypendystki)	Zakład, w którym stypendysta się kształcił	Wysokość zasiłku stypendyjnego		U w a g a
			mie- sięcznie	jedno- razowo	
			zł.	zł.	
44	Rączka Stanisław		8	—	
45	Rusiniak Konstanty		5	—	
46	Saroma Karol		6	—	
47	Schab Józef		6	—	
48	Szanecki Ludwik		6	—	
49	Szczepkowski Jan	Zakopane	8	—	
50	Schneider Rudolf		6	—	
51	Sokulski Michał	c. k. szkoła zawodowa	—	60	na ręce Wydz. pow. w Łańcucie
52	Surówka Augustyn	dla przemysłu drzewnego	6	—	
53	Tereszczuk Piotr		8	—	
54	Uscki Włodzimierz		8	—	
55	Wilk Jan		6	—	
56	Zarosły Władysław		6	—	
57	Ziober Wojciech		6	—	
58	Chorubski Stanisław		8	—	
59	Duraj Marcin		6	—	
60	Koszykiewicz Roman		8	—	
61	Kruszyński Zygmunt	Żywiec	8	—	
62	Mingelgrün Juliusz		6	—	
63	Pękalski Stanisław	warstat stolarsko-tokarski	6	—	
64	Sapeta Ferdynand		8	—	
65	Szlagór Tomasz		8	—	
66	Wajdeczka Józef		8	—	
67	Ciezka Piotr		—	50	na r. szk. 1892/3
68	Drozdowski Piotr		—	50	"
69	Dylski Zygmunt		—	25	"
70	Ilnicki Jan		—	30	"
71	Korzeniowski Kazimierz		—	25	"
72	Mazulak Józef	Kołomyja	—	25	"
73	Oleksyn Jan		—	25	"
74	Piskozub Benedykt	krajowa szkoła garncarska	—	30	"
75	Racki Antoni		—	25	"
76	Sjomak Jan		—	25	"
77	Tomaszewski Aleksy		—	25	"
78	Wojciechowski Kazimierz		—	25	"
79	Dzbański Zygmunt	Lwów keramiczna stacya do-	25	—	"
80	Szczytnicki Władysław	świadczałna	25	—	
81	Kurniewicz Hrehory	Lwów u J. Markowskiego rzeźb.	25	—	
82	Kundycki Roman	Uhnów, warstat szewski	10	—	
83	Bilski Władysław	Błażowa, warstat tkacki	5	—	
84	Troynar Jan		30	—	
85	Wiech Józef	Bielsk, fabryka sukna	30	—	
86	Czajkowski Jan		5	—	
87	Chachuła Michał		3	—	
88	Chachuła Andrzej		5	—	
89	Fedyszyn Hryń	Gliniany, warstat tkacki	5	—	
90	Hupałowski Michał		5	—	
91	Janicki Stanisław		5	—	

Liczba bieżąca	Imię i nazwisko stypendysty (stypendystki)	Zakład, w którym stypendysta się kształcił	Wysekość zasiłku stypendyjnego		U w a g a
			mie- siężnie	jedno- razowo	
			zł.	zł.	
92	Krawiec Grzegorz	Gliniany warsztat tkacki	8	—	
93	Mazurski Józef		6	—	
94	Ratuszyński Michał		5	—	
95	Rychwicki Jan		6	—	
96	Szafrański Jan		5	—	
97	Sotnyk Józef		3	—	
98	Tymiak Dmytro		4	—	
99	Bernadzikiewicz Władysł.		20	—	
100	Bukojemski Stanisław		10	—	
101	Gonet Jan		5	—	
102	Kolanko Józef	Krosno krajowa szkoła tkacka	5	—	
103	Kłosowicz Feliks		10	—	
104	Kowalski Franciszek		10	—	
105	Myrta Tomasz		8	—	
106	Oleksiuk Włodzimierz		8	—	
107	Przybocki Andrzej		5	—	
108	Stempfle Leopold		12	—	
109	Strzelecki Teofil		10	—	
110	Winiarski Kazimierz		10	—	
111	Gąsiorek Wincenty		5	—	
112	Kostelik Jędrzej	Rychwałd warsztat tkacki	5	—	
113	Marszałek Wincenty		5	—	
114	Mazok Wojciech		5	—	
115	Mrozek Antoni		5	—	
116	Pyrgies Józef		5	—	
117	Rusin Michał		5	—	
118	Czerna Franciszek		8	—	
119	Dank Kazimierz		5	—	
120	Ferka Mieczysław		8	—	
121	Foks Jan		5	—	
122	Grabiec Wojciech	Wilamowice warsztat tkacki	5	—	
123	Kotlarczyk Ludwik		8	—	
124	Kołodziejczyk Leon		5	—	
125	Kubica Wojciech		5	—	
126	Kuczmierczyk Katarzyna		5	—	
127	Mądrała Wojciech		5	—	
128	Roznerówna Maryanna		3	—	
129	Skęczka Franciszek		5	—	
130	Suchoń Karol		5	—	
131	Waligórska Karolina		3	—	
132	Gemserówna Anna	Zakopane szkoła koronkarska	8	—	
133	Wojtanowicz Maryanna		4	—	
134	Anczyc Stanisław	Wiedeń Muzeum technologicz.	80	—	i 20 zł. na opłatę taku szkolnych
135	Wszeteczka Rudolf		25	—	
136	Balla Józef	Wiedeń Muzeum dla sztuki i przemysłu	35	—	
137	Drozdowski Mikołaj		20	—	
138	Kudelski Karol		35	—	
139	Krupski Julian		35	—	

Liczba bieżąca	Imię i nazwisko stypendysty (stypendystki)	Zakład, w którym stypendysta się kształcił	Wysokość zasiłku stypendyjnego		U w a g a
			mie- sięcznie	jedno- razowo	
			zł.	zł.	
140	Łuszczyński Zygmunt		35	—	
141	Miziewicz Kazimierz		35	—	
142	Olejak Marcei	Wiedeń Muzeum dla sztuki i przemysłu	35	—	
143	Podgórski Edward		35	—	
144	Ziembowski Mieczysław		35	—	
145	Fedorowicz Zdzisław	Wiedeń Zakład Karola Schilda	15	—	
146	Jaworski Stanisław		10	—	
147	Zajdzikowski Maksymilian	Kraków państw. szkoła przem.	10	—	
148	Biega Leopold		25	—	12 zł. na podróż
149	Czapański Aleksander		25	—	20 " " "
150	Gacek Edward		25	—	20 " " "
151	Goralik Jan		25	—	13 " " "
152	Kleczyński Julian	Kraków	25	—	12 " " "
153	Lewicki Apolinary	pięciomiesięczny kurs rysun- kowy w państwowej szkole	25	—	16 " " "
154	Nadachowski Michał		25	—	22 " " "
155	Osada Antoni	przemysłowej dla nauczycieli	25	—	10 " " "
156	Onufrow Grzegorz	rysunków szkół przemysłowych	25	—	20 " " "
157	Popowicz Mieczysław	uzupełniających	25	—	20 " " "
158	Turek Józef		25	—	12 " " "
159	Tarczyński Józef		25	—	9 " " "
160	Widajewicz Mieczysław		25	—	28 " " "
161	Walewski Jan		25	—	22 " " "
162	Dydekówna Marya		10	—	
163	Gutowska Wanda		10	—	
164	Matecka Zofia		10	—	
165	Matuszewski Kazimierz	Lwów państw. szkoła przem	12	—	
166	Piotrowska Stefania		12	—	
167	Siedmiograj Michał		12	—	
168	Bała Paweł		4	—	
169	Bodroń Piotr		12	—	
170	Cholewa Stanisław		4	—	
171	Dziewoński Jan		5	—	
172	Gabrys Jan		8	—	
173	Haja Władysław		4	—	
174	Książek Jan	Świątniki	3	—	
175	Kurleta Piotr	c. k. zawodowa szkoła ślusarska	4	—	
176	Lenczowski Jan		4	—	
177	Lignar Karol		15	—	
178	Momocki Maryan		15	—	
179	Rogosz Józef		5	—	
180	Ruszkiewicz Józef		10	—	
181	Zabłocki Walenty		4	—	
182	Checiński Józef	Paryż szkoła artyst. drukarstwa	—	600 frank.	
183	Starzyńska Wanda	Paryż zakład nauk. drzeworytn.	—	400 frank.	

PRELIMINARZ
wydatków funduszu krajowego
na cele popierania przemysłu w kraju
na rok 1894.

(Rubryka XVI. budżetu krajowego)

zestawiony

przez Komisję krajową dla spraw przemysłowych.

Część I.

PRELIMINARZE

poszczególnych zakładów.

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

1. Biała. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.	W roku	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
	1893 prelimino- wano zł.	zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
Subwencye:					
a) od gminy	200	200	—	200	
b) z kasy oszczęd. w Białej	200	200	—	200	
c) od cechu sukienniczego	30	30	—	30	
d) z Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie	200	200	—	200	
e) z Rady powiatowej	200	200	—	200	
f) od Rządu	550	477	—	477	
g) z funduszu krajowego	550	477	—	477	
Razem	1.930	1.784	—	1.784	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) za kierownictwo	300	300	—	300	
b) nauka	1.264	1.264	—	1.264	
2. Środki naukowe	120	120	—	120	
3. Wydatki administracyjne	100	100	—	100	
4. Pokrycie niedoboru z r. 1892	146	—	—	—	
Razem	1.930	1.784	—	1.784	

2. Bochnia. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.					
Subwencye:					
a) od gminy	500	500	—	500	
b) od Rządu	360	490	—	490	
c) z funduszu krajowego	360	490	—	490	
Razem	1.220	1.480	—	1.480	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) kierownictwo	200	200	—	200	
b) nauka	890	1150	—	1150	
2. Środki naukowe	80	80	—	80	
3. Wydatki administracyjne	50	50	—	50	
Razem	1.220	1.480	—	1.480	

3. Brody. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.	W roku	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
	1893	zwy-	Nadzwyczajne	Razem	
	prelimino-	czajne	czajne		
	wano	zł.	zł.	zł.	
	zł.			zł.	
Preliminarz szczegółowy jeszcze nie uchwalony.					
Wstawia się zasilek:					
z funduszków krajowych	500	500	—	500	
i ze skarbu państwa	500	500	—	500	
Razem	1.000	1.000	—	1.000	

4. Brzeżany. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.				
Subwencye:				
a) od gminy	200	200	—	200
b) od Rady powiatowej	150	150	—	150
c) od Rządu	438	435	—	435
d) z funduszu krajowego	438	435	—	435
Razem	1.226	1.220	—	1.220

R o z c h ó d.				
1. Płace:				
a) kierownictwo	170	170	—	170
b) nauka	902	903	—	903
2. Środki naukowe	90	80	—	80
3. Wydatki administracyjne	64	67	—	67
Razem	1.226	1.220	—	1.220

5. Drohobycz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.				
Subwencye:				
a) od gminy	400	400	—	400
b) od Rady powiatowej	150	150	—	150
c) od Towarz. zaliczkowego	50	50	—	50
d) od Towarzystwa pedagogicznego.	—	15	—	15
e) od Rządu	570	580	—	580
f) z funduszu krajowego	570	580	—	580
Razem	1.740	1.775	—	1.775

R o z c h ó d.				
1. Płace:				
a) kierownictwo	200	200	—	200
b) nauka	1.420	1.480	—	1.480
2. Środki naukowe	50	50	—	50
3. Wydatki administracyjne	70	45	—	45
Razem	1.740	1.775	—	1.775

Więcej z powodu większej ilości godzin.

6. Gorlice. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.	W roku	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
	1893 prelimino- wano zł.	zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
Subwencye:					
a) od gminy	200	200	—	200	
b) od Rady powiatowej	200	200	—	200	
c) od Tow. zaliczkowego	200	200	—	200	
d) od Rządu	540	538	—	538	
e) z funduszu krajowego	540	538	—	538	
Razem	1.680	1.676	—	1.676	

R o z c h ó d.

1. Płace:

a) kierownictwo	150	200	—	200
b) nauka	1.400	1.226	—	1.226
2. Środki naukowe	50	150	—	150
3. Wydatki administracyjne	80	100	—	100
Razem	1 680	1.676	—	1.676

7. Jarosław. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.

Subwencye:

a) od gminy	200	200	—	200
b) od Rady powiatowej	100	100	—	100
c) od Rządu	600	600	—	600
d) z funduszu krajowego	600	600	—	600
Razem	1.500	1.500	—	1.500

R o z c h ó d.

Niedobór z r. 1892	50	—	—	—
------------------------------	----	---	---	---

1. Płace:

a) kierownictwo	200	200	—	200
b) nauka	1.170	1.210	—	1.210
2. Środki naukowe	55	60	—	60
3. Wydatki administracyjne	25	30	—	30
Razem	1.500	1.500	—	1.500

8. Jasło. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.	W roku	Wniosek na rok 1894			Uzasadnienie:
	1893	Zwy-	Nadzw-	Razem	
	prelimino-	czajne	yczajne		
	wano	zł.	zł.	zł.	zł.
	zł.				
Pozostałość kasowa z r. 1893.	—	—	100	100	
Subwencye:					
a) od gminy	375	375	—	375	
b) od Rządu	418	325	—	325	
c) z funduszu krajowego	418	325	—	325	
Razem	1.211	1.025	100	1.125	

R o z c h ó d.

1. Płace:

a) kierownictwo	150	200	—	200
b) nauka	941	775	—	775
2. Środki naukowe	55	80	—	80
3. Wydatki administracyjne	65	70	—	70
Razem	1.211	1.125	—	1.125

9. Kołomyja. Szkoła uzupełniająca przemysłowo-handlowa.

P r z y c h ó d.

Subwencye:

a) z funduszu rzemieślniczego	330	330	—	330
b) od gminy	600	600	—	600
c) od Rady powiatowej	150	150	—	150
d) od Kasy oszczędności	300	110	—	110
e) od Rządu	515	515	—	515
f) z funduszu krajowego	515	515	—	515
Oplaty uczniów	80	80	—	80
Razem	2.490	2.300	—	2.300

R o z c h ó d.

1. Płace:

a) kierownictwo	300	300	—	300
b) nauka	2.000	1.785	—	1.785
2. Środki naukowe	150	65	—	65
3. Wydatki administracyjne	40	150	—	150
Razem	2.490	2.300	—	2.300

10. Kraków. Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Kleparzu.

P r z y c h ó d.	W roku 1893. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.		Razem zł.	Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.		
Subwencye:					
a) od gminy	1.260	1.330	—	1.330	
b) z funduszu Dietla	11	8	—	8	
c) od rządu	400	400	—	400	
d) z funduszu krajowego	400	400	—	400	
Razem	2.071	2.138	—	2.138	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) kierownictwo	180	180	—	180	
b) nauka	1.572	1.600	—	1.600	
2. Środki naukowe	50	100	—	100	
3. Wydatki administracyjne	269	258	—	258	
Razem	2.071	2.138	—	2.138	

11. Kraków. Szkoła przemysłowa uzupeł. w Ogrodzie angielskim.

P r z y c h ó d.					
Subwencye:					
a) od gminy	785	1.312	—	1.312	
b) z funduszu Dr. Dietla	11	8	—	8	
c) od rządu	400	400	—	400	
d) z funduszu krajowego	400	400	—	400	
Razem	1.596	2.120	—	2.120	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) kierownictwo	180	180	—	180	
b) nauka	1.216	1.600	—	1.600	
2. Środki naukowe	—	100	—	100	
3. Wydatki administracyjne	200	240	—	240	
Razem	1.596	2.120	—	2.120	

12. Kraków. Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Smoleńsku.

P r z y c h ó d.	W roku 1893. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.		Razem zł.	Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.		
Subwencye:					
a) od gminy	868	991	—	991	
b) z funduszu Dr. Dietla	11	8	—	8	
e) od Rządu	400	400	—	400	
d) z funduszu krajowego	400	400	—	400	
Razem	1.679	1.799	—	1.799	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) kierownictwo	180	180	—	180	
b) nauka	1.216	1.216	—	1.216	
2. Środki naukowe	100	100	—	100	
3. Wydatki administracyjne	183	303	—	303	
Razem	1.679	1.799	—	1.799	

13. Kraków. Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Kaźmierzu.

P r z y c h ó d.					
Subwencye:					
a) od gminy	1.853	1.022	—	1.022	
b) z funduszu Dr. Dietla	11	8	—	8	
c) od Rządu	400	400	—	400	
d) z funduszu krajowego	400	400	—	400	
Razem	2.664	1.830	—	1.830	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) kierownictwo	180	180	—	180	
b) nauka	2.128	1.216	—	1.216	
2. Środki naukowe	100	150	—	150	
3. Wydatki administracyjne	256	284	—	284	
Razem	2.664	1.830	—	1.830	

14. Kraków. Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Dajworze.

P r z y c h ó d.	W roku 1893 prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.		Razem zł.	Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne złr.		
Subwencye:					
a) od gminy	—	1.292	—	1.292	
b) z funduszu Dr. Dietla	—	8	—	8	
c) od Rządu.	—	400	—	400	
d) z funduszu krajowego	—	400	—	400	
Razem	—	2.100	—	2.100	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) kierownictwo	—	180	—	180	
b) nauka	—	1.246	—	1.246	
2. Środki naukowe	—	400	—	400	
3. Wydatki administracyjne	—	274	—	274	
Razem	—	2.100	—	2.100	

15. Krosno. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.					
Subwencye:					
a) od gminy	—	250	—	250	
b) od Rady powiatowej	—	150	—	150	
c) od Rządu.	—	575	—	575	
d) z funduszu krajowego	—	575	—	575	
Razem	—	1.550	—	1.550	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) kierownictwo	—	150	—	150	
b) nauka	—	1.220	—	1.220	
2. Środki naukowe	—	100	—	100	
3. Wydatki administracyjne	—	80	—	80	
Razem	—	1.550	—	1.550	

16—24. **Lwów.** Kursa nauki dopełniającej w miejskich szkołach ludowych im. św. Anny, im. św. Antoniego, im. Czackiego, im. Elżbiety, im. św. Marcina, im. A. Mickiewicza, im. Piramowicza i im. Staszica.

P r z y c h ó d.	W roku 1893 prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
Preliminarze szczegółowe jeszcze nie uchwalone.					
Wstawia się zasilki:					
z funduszków krajowych	—	3.600	—	3.600	
i ze skarbu państwa	—	3.600	—	3.600	
Razem	—	7.200	—	7.200	

25. **Lwów.** Izr. szkoła przemysłowa uzupeł. im. M. Bernsteina.

P r z y c h ó d.

Subwencye:

a) z fundacyi Marka Bernsteina	1.530	1.530	—	1.530
b) od zboru izraelickiego	100	100	—	100
c) od Rządu	426	426	—	426
d) z funduszu krajowego	426	426	—	426
Razem	2.482	2.482	—	2.482

R o z c h ó d.

Niedobór z r. 1893	298	146·35	—	146·35
1. Płace:				
a) kierownictwo	300	300·—	—	300·—
b) nauka	1.264	1.264·—	—	1.264·—
2. Lokal i opał	360	330·—	—	330·—
3. Usługa	60	60·—	—	60·—
4. Środki naukowe	100	231·65	—	231·65
5. Wydatki administracyjne	100	150·—	—	150·—
Razem	2.482	2.482·—	—	2.482·—

26. Nowy Sącz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.	W roku 1893 prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
Subwencye:					
a) od gminy	350	350	—	350	
b) od Rady powiatowej	300	300	—	300	
c) od Kasy oszczędności	200	200	—	200	
d) od Dyrekcji c. k. kolei państw.	—	150	—	150	
e) od Rządu.	600	600	—	600	
f) z funduszu krajowego	600	600	—	600	
g) z fundacyi bar. Hirscha.	200	200	—	200	
Razem	2.250	2.400	—	2.400	

R o z c h ó d.

Niedobór z r. 1893	—	370	—	370	
1. Płace:					
a) kierownictwo	200	200	—	200	
b) nauka	1.800	1.580	—	1.580	
2. Środki nankowe	150	150	—	150	
3. Wydatki administracyjne	100	100	—	100	
Razem	2.250	2.400	—	2.400	

27. Nowy Targ. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.

Subwencye:

a) od gminy	100	100	—	100	
b) od Rady powiatowej	200	200	—	200	
c) od Stow. przem. i rękodz.	50	50	—	50	
d) od Towarz. zaliczkow.	72	72	—	72	
e) od c. k. Rządu	500	500	—	500	
f) od funduszu krajowego	500	500	—	500	
Razem	1.422	1.422	—	1.422	

R o z c h ó d.

1. Płace:

a) kierownictwo	100	150	—	150	
b) nauka	862	1.122	—	1.122	
2. Środki naukowe	80	80	—	80	
3. Potrzeby kancelaryjne i pre- mie dla uczniów	65	70	—	70	
4. Pierwsze zaopatrzenie szkoły w przybory naukowe	315	—	—	—	
Razem	1.422	1.422	—	1.422	

28. Podgórze. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.	W soku 1893 prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894		Razem zł.	Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.		
Pozostałość kasowa z r. 1892 .	—	—	418·23	418·23	Szkoła była zamknięta z powodu cho- lery, ztąd zapas kasowy.
Subwencye:					
a) od gminy	720	715·77	—·—	715·77	
b) od Rady powiat. w Wie- liczce	—	50·—	—·—	50·—	
c) z funduszu krajowego	365	101·—	—·—	101·—	Mniej z powodu jak wyżej.
d) od Rządu	365	101·—	—·—	101·—	
Razem	1·450	967·77	418·23	1·386·—	

R o z c h ó d.

1. Płace:

a) kierownictwo	150	150	—	150
b) nauka	1.100	1.036	—	1·036
2. Środki naukowe	120	120	—	120
3. Wydatki administracyjne	80	80	—	80
Razem	1.450	1.386	—	1.386

29. Przemysł. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.

Subwencye:

a) od gminy	500	500	—	500
b) od Rady powiatowej	300	300	—	300
c) od Kasy oszczędności	200	200	—	200
d) od Rządu	600	550	—	550
e) z funduszu krajowego	600	550	—	550
Razem	2.200	2.100	—	2.100

R o z c h ó d.

1. Płace:

a) kierownictwo	250	250	—	250
b) nauka	1.780	1.685	—	1.685
2. Środki naukowe	100	100	—	100
3. Wydatki administracyjne	70	65	—	65
Razem	2.200	2.100	—	2.100

30. Rzeszów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.	W roku 1893. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
Subwencye:					
a) od gminy	200	200	—	200	
b) od Rady powiatowej	100	100	—	100	
c) od Kasy oszczędności	200	150	—	150	
d) z funduszu Towarnickiego	200	100	—	100	
e) od Rządu	440	600	—	600	
f) z funduszu krajowego	440	600	—	600	
Razem	1.580	1.750	—	1.750	

R o z c h ó d.

Niedobór z r. 1892	—	150	—	150	
1. Płace:					
a) kierownictwo	250	250	—	250	
b) nauka	1.080	1.200	—	1.200	
2. Środki naukowe					
	150	100	—	100	
3. Wydatki administracyjne					
	100	50	—	50	
Razem	1.580	1.750	—	1.750	

31. Sambor. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.

Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	
b) od Rządu	500	525	—	525	
c) z funduszu krajowego	500	525	—	525	
Razem	1.400	1.450	—	1.450	

R o z c h ó d.

Niedobór z r. 1893	—	13	—	13	
1. Płace:					
a) kierownictwo	260	260	—	260	
b) nauka	990	990	—	990	
2. Środki naukowe					
	90	107	—	107	
3. Wydatki administracyjne					
	60	80	—	80	
Razem	1.400	1.450	—	1.450	

32. Sanok. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.	W roku	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
	1893. prelimino- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- y- czajne zł.	Razem zł.	
Preliminarz szczegółowy jeszcze nie uchwalony.					

Watawia się zasilek:

z funduszków krajowych	—	320	—	320
i ze skarbu państwa	—	320	—	320
Razem	—	640	—	640

33. Stanisławów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.

Pozostałość kasowa z r. 1893	—	—	150	150
--	---	---	-----	-----

Subwencye:

a) od gminy	250	250	—	250
b) od Rady powiatowej	150	150	—	150
c) od Kasy oszczędności	70	70	—	70
d) z fund. bar. Hirscha	80	100	—	100
e) od Rządu	590	535	—	535
f) z funduszu krajowego	590	535	—	535
Razem	1.730	1.640	150	1.790

R o z c h ó d.

1. Płace:

a) kierownictwo	250	250	—	250
b) nauka	1.382	1.384	—	1.384
2. Środki naukowe	50	100	—	100
3. Wydatki administracyjne	48	56	—	56
Razem	1.730	1.790	—	1.790

34. Stary Sącz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.	W roku 1893. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
• Subwencye:					
a) od gminy	480	590	—	590	
b) od Rządu	480	590	—	590	
c) z funduszu krajowego	480	590	—	590	
Razem	1.440	1.770	—	1.770	

R o z c h ó d.

1. Płace:

a) kierownictwo	150	200	—	200
b) nauka	1.155	1.355	—	1.355
2. Środki naukowe	75	115	—	115
3. Wydatki administracyjne	60	100	—	100
Razem	1.440	1.770	—	1.770

35. Stryj. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.

Subwencye:

a) od gminy	—	300	—	300
b) od Rady powiatowej	—	100	—	100
c) od Towarz. zaliczkowego	—	100	—	100
d) od zarządu c. k. kolei państwowych	—	200	—	200
e) od Rządu	—	500	—	500
f) z funduszu krajowego	—	680	—	680
g) opłaty uczniów	—	20	—	20
Razem	—	1.900	—	1.900

R o z c h ó d.

1. Płace:

a) kierownictwo	—	250	—	250
b) nauka	—	1.520	—	1.520
2. Środki naukowe	—	80	—	80
3. Wydatki administracyjne	—	50	—	50
Razem	—	1.900	—	1.900

36. Tarnopol. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.	W roku 1893. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
Subwencye:					
a) od gminy	400	448	—	448	
b) od Rady powiatowej	50	50	—	50	
c) od Rządu	550	486	—	486	
d) z funduszu krajowego	550	486	—	486	
e) od Izby handlowej w Brodach	—	100	—	100	
Razem	1.550	1.570	—	1.570	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) kierownictwo	200	200	—	200	
b) nauka	1.150	1.240	—	1.240	Więcej ze względu na zwiększenie się ilości godzin.
2. Środki naukowe	120	50	—	50	
3. Wydatki administracyjne	80	80	—	80	
Razem	1.550	1.570	—	1.570	

37. Tarnów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.					
Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	
b) od Rady powiatowej	200	300	—	300	
c) od Kasy oszczędności	100	150	—	150	
d) od Towarzystwa zaliczk.	—	50	—	50	
e) od Rządu	600	788	—	788	
f) z funduszu krajowego	600	788	—	788	
Razem	1.900	2.476	—	2.476	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) kierownictwo	240	300	—	300	
b) nauka	1.500	2.016	—	2.016	
2. Środki naukowe	100	100	—	100	
3. Wydatki administracyjne	60	60	—	60	
Razem	1.900	2.476	—	2.476	

38. Wadowice. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.	W roku	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
	1893. preliminio- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
Pozostałość z roku 1892	364	—	—	—	
Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	
b) od Rady powiatowej	100	100	—	100	
c) od Kasy oszczędności	200	200	—	200	
d) od Rządu	218	365	—	365	
e) z funduszu krajowego	218	365	—	365	
Razem	1 500	1 430	—	1 430	

R o z c h ó d.

1. Płace:

a) kierownictwo	150	150	—	150
b) nauka	1 160	1 090	—	1 090
2. Środki naukowe	100	100	—	100
3. Wydatki administracyjne	90	90	—	90
Razem	1 500	1 430	—	1 430

39. Wieliczka. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.

Subwencye:

a) od gminy	400	400	—	400
b) od Rządu	360	360	—	360
c) z funduszu krajowego	360	360	—	360
Razem	1 120	1 120	—	1 120

R o z c h ó d.

1. Płace:

a) kierownictwo	120	120	—	120
b) nauka	870	870	—	870
2. Środki naukowe	80	80	—	80
3. Wydatki administracyjne	50	50	—	50
Razem	1 120	1 120	—	1 120

40. Zólkiew. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

P r z y c h ó d.	W roku 1903. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.		Razem zł.	Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.		
Subwencye:					
a) od gminy	300	300	—	300	
b) od Rady powiatowej	200	200	—	200	
c) od Rządu	380	360	—	360	
d) z funduszu krajowego	380	360	—	360	
Razem	1.260	1.220	—	1.220	
 R o z c h ó d.					
Niedobór	60	30	—	30	
1. Płace:					
a) kierownictwo :	125	125	—	125	
b) nauka	925	915	—	915	
2. Środki naukowe	100	100	—	100	
3. Wydatki administracyjne	50	50	—	50	
Razem	1.260	1.220	—	1.220	

II. Szkoły fachowe i warsztaty naukowe.

A. Szkoły dla wyrobów z drzewa i łożyny.

41. Czerwona Wola. Szkoła koszykarska

P r z y c h ó d.	W roku 1893 prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.			U z a s a d n i e n i e:
		zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	2.500	1.900	—	1.900	
Subwencye:					
a) od Rady powiatowej	200	200	—	200	
b) od c. k. Rządu	600	600	—	600	
c) z funduszów krajowych	890	600	250	650	
Razem	4.190	3.300	250	3.550	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) nauczyciela	400	400	—	400	
b) pomocnika	80	80	—	80	
2. Koszta nadzoru	200	150	—	150	
3. Wynajem lokalu	—	—	—	—	Dostarcza bezpłatnie J. O. ks. Jerzy Czartoryski.
4. Opał	100	120	—	120	
5. Oświetlenie	40	40	—	40	
6. Materiał surowy	800	700	—	700	
7. Sprzęty i inne	220	190	—	190	
8. Rozmaite inne wydatki	100	200	—	200	
9. Farba, trzcina, gwoździe	200	180	—	180	
10. Robotnikom wynagrodzenie	2.000	1.200	—	1.200	
11. Wydatki kancelaryjne	50	40	—	40	
12. Wydatki z powodu wystawy krajowej	—	—	250	250	
Razem	4.190	3.300	250	3.550	

42. **Jasło.** Szkoła koszykarska.

P r z y c h ó d.	W roku 1893 prelimi- nowano zł.	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	1.150	1.400	—	1.400	
3. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej	100	100	—	100	
b) od c. k. Rządu	200	300	—	300	
c) z funduszków krajowych	400	380	80	400	
Razem	1.850	2.180	80	2.260	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) kierownictwo	250	420	—	420	
b) administrator	—	120	—	120	
c) wypłata za robotę	440	550	—	550	
d) utrzymanie (wikt) chłopców	300	350	—	350	
2. Wynajem lokalu	120	120	—	120	
3. Opał i oświetlenie	60	60	—	60	
4. Materiał	500	500	—	500	
5. Maszyna do tarcia łożyny	120	—	—	—	
6. Rozmaite inne wydatki	60	60	—	60	
7. Wydatki z powodu wystawy krajowej.	—	—	80	80	
Razem	1.850	2.180	80	2.260	

43. Dżurów. Krajowa szkółka koszykarska.

P r z y c h ó d.	Wniosek na rok 1894.				Uzasadnienie:
	W roku 1893 prelimino- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	ad 1. Dochodu ze sprzedaży wyrobów nie wciąga się na razie, przeznaczając go na zakupno materiału i wynagrodzenie uczniów.
2. Subwencye:					
a) od gminy	—	—	—	—	
b) od Rady powiatowej	—	—	—	—	Umieszczenie bezpłatne.
c) od c. k. Rządu	—	200	—	200	
d) z funduszków krajowych	—	336	30	366	
3. Inne dochody :	—	—	—	—	
Razem	—	536	30	566	

R o z c h ó d.

1. Płace:					
Instruktor	—	432	—	432	
2. Wynajem (lub utrzymanie) lokalu	—	—	—	—	Dostarcza bezpłatnie Wydział powiatowy w Sniatynie w myśl zobowiązania z dnia 21. paźdz. 1892 L. 1439.
3. Opał	—	—	—	—	
4. Oświetlenie	—	10	—	10	
5. Usługa	—	24	—	24	
6. Materiał	—	—	—	—	ad 6. Dostarcza właściciel obszaru dworskiego.
7. Środki naukowe	—	50	—	50	
8. Rozmaite inne wydatki	—	20	—	20	
9. Wydatki z powodu Wystawy krajowej	—	—	30	30	
Razem	—	536	30	566	

44. Grybów. Krajowy warsztat naukowy kołodziejski.

P r z y c h ó d.	W roku	Wn.osek na rok 1894.			Uzasadnienie:
	1893 prelimino- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	150	400	—	400	Dochód ze sprzedaży preliminowano po potrąceniu wynagrodzenia za robociznę.
3. Subwencye:					
a) od gminy	—	—	—	—	Gmina daje budynek, opał, oświetlenie i usługę bezpłatną w wartości 300 zł.
b) od Rady powiatowej	300	300	—	300	
c) od c. k. Rządu	1.500	900	—	900	W przypuszczeniu, że Wys. Rząd udzieli takiej samej subwencji (zwyczajnej) jak w roku 1893.
d) z funduszków krajowych	2.720	1.740	230	1.970	
Razem	4.670	3.340	230	3.570	

R o z c h ó d.

1. Płace:					
a) kierownik	600	600	—	600	Jak w latach poprzednich.
b) administrator	300	300	—	300	dto
c) nauczyciel	250	250	—	250	dto
d) katecheta	50	50	—	50	dto
e) przodownik warsztatowy	300	450	—	450	W myśl uchwały do LW. 52.408/93.
f) przodownik kowalski	—	500	—	500	W tym roku będzie wybudowaną kuźnia, a zatem i kowal być musi, a za niższą cenę nie dostanie odpowiedniego kowala.
2. Wynajem (lub utrzymanie) lo- kalu	—	—	—	—	} Dostarcza gmina miasta Grybowa w naturze.
3. Opał	—	—	—	—	
4. Oświetlenie	—	—	—	—	
5. Usługa	—	—	—	—	
6. Materiał kołodziejski	400	200	—	200	
7. Środki naukowe	120	120	—	120	
8. Narzędzia warsztatowe, jako też reperacya zepsutych	500	120	—	120	
9. Dostawa materiałów	30	30	—	30	
10. Budowa kuźni	800	—	—	—	
11. Zakupno żelaza i węgla	—	550	—	550	Gdy będzie kuźnia i kowal, potrzeba koniecznie funduszu na zakupno żelaza i węgla.
12. Asekuracya budynków wła- snych, materiałów i wyrobów	—	50	—	50	Budynki własne szkolne, jak suszarnia, kuźnia, wozownia tudzież materiały zapasowe i gotowe wyroby muszą być ubezpieczone.
13. Narzędzia i urządzenie kuźni	500	—	—	—	
14. Rozmaite wydatki	120	120	—	120	
15. Budowa wozowni	700	—	—	—	
16. Wydatki z powodu Wystawy krajowej	—	—	230	230	
Razem	4.670	3.340	230	3.570	

45. **Grzymałów.** Warsztat naukowy kołodziejski.

P r z y c h ó d.	W roku	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
	1893. prelimino- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	2.000	2 000	—	2.000	
Subwencye:					
a) od gminy	—	—	—	—	
b) od Rady powiatowej	350	350	—	350	
c) od Towarzystwa	—	—	—	—	
d) od c. k. Rządu	1.200	900	300	1.200	
e) z funduszków krajowych	2.720	1.260	4.910	6.170	
Razem	6.270	4.510	5.210	9.720	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) kierownik i nauczyciel rysunków	700	700	—	700	
b) pomoenic administrator	240	240	—	240	
c) majster kołodziejski	480	480	—	480	
d) podmajstry	180	180	—	180	
e) majster kowalski	480	480	—	480	
2. Wynajem lokalu	1.500	—	4.000	4.000	
3. Opał	20	50	—	50	
4. Oświetlenie	60	60	—	60	
5. Usługa	—	60	—	60	
6. Materiał: drzewo, żelazo, koks i t. d.	1.750	1.750	—	1.750	
7. Środki naukowe	500	150	1.050	1.200	
8. Rozmaite inne wydatki	160	160	—	160	
9. Wynagrodzenie uczniów za robotę	200	200	—	200	
10. Wydatki z powodu wystawy krajowej	—	—	160	160	
Razem	6.270	4.510	5.210	9.720	

46. Kamionka stumiłowa. Krajowy naukowy zakład kołodziejski i bednarski.

P r z y c h ó d.	W roku	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
	1893. prelimino- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych kołodziejskich	1.550	2.540	—	2.540	
2. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych bednarskich	300	400	—	400	
3. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej	—	—	—	—	
b) od c. k. Rządu	700	700	—	700	
c) z funduszków krajowych	3.011	2.960	160	3.120	
Razem	5.561	6.600	160	6.760	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) kierownikowi	1.000	1.000	—	1.000	
b) katechecie obrz. gr. kat.	50	50	—	50	
c) katechecie obrz. rz. kat.	50	50	—	50	
d) nauczycielowi szkoły lud.	120	120	—	120	
e) majstrowi kołodziejsk.	480	480	—	480	
f) majstrowi bednarsk.	450	450	—	450	
g) majstrowi kowalskiemu	600	600	—	600	
h) czeladnikowi kołodziej- skiemu	180	144	—	144	Kwota wystarczająca na rok 1894.
i) czeladnikowi kowalsk.	144	180	—	180	Okazuje się potrzeba podniesienia płacy (z powodu ciężkiej pracy).
2. Wynajem lub utrzymanie lo- kalu i asekuracja budynku	330	350	—	350	Wynajem i ubezpieczenie wyniesie tyle na rok 1894.
3. Opał z dostawą	40	60	—	60	Kwota 40 zł. okazuje się za małą z po- wodu rozszerzenia budynku szkolnego.
4. Oświetlenie	50	50	—	50	
5. Usługa	72	72	—	72	
6. Zakupno materiału drze- wnego	250	400	—	400	Podwyższenie tłumaczy się większą ilo- ścią uczniów i większą ilością wyro- bów.
7. Przybory do pisania i ryso- wania (środki naukowe)	130	180	—	180	
8. Wydatki administracyjne i ro- zmaite inne	148	152	—	152	
9. Zakupno żelaza z dostawą	700	1.000	—	1.000	} Z powodu większej ilości wyrobów wy- kończonych i sprzedanych.
10. " węгля i koksu	120	200	—	200	
11. " i naprawa narzędzi	25	150	—	150	} Z powodu zużycia tychże i większej ilości uczniów, stosownie do poz. 6.
12. Dostawa materiałów drze- wnych	60	100	—	100	
13. Wydatki kancelaryjne	12	12	—	12	
14. Uczniom IV. roku za wyroby bednarskie i kołodziejskie	250	400	—	400	} Z powodu większej ilości uczniów i wy- robów, tłumaczy się większą ilość sprzedaży.
15. Za wypłatanie i lakierowanie wózków	300	400	—	400	
16. Wydatki z powodu wystawy	—	—	160	160	
Razem	5.561	6.600	160	6.760	

47. Stanisławów. Krajowy naukowy warsztat stolarski i tokarski.

P r z y c h ó d.	W roku 1893. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	400	400	—	400	
2. Subwencye:					
a) od gminy	800	800	—	800	
b) od Rady powiatowej	100	100	—	100	
c) z kasy oszczędności	200	200	—	200	
d) od c. k. Rządu	700	850	—	850	
e) z funduszków krajowych	1.160	1.440	300	1.740	
Razem	3.360	3.790	300	4.090	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) kierownik i nauczyciel fachowy	800	960	—	960	Więcej o 160 zł. za prowadzenie admi- nistracyi.
b) nauczyciel snycerstwa	420	420	—	420	
c) " stylistyki	160	160	—	160	Po 1 zł. za godzinę.
d) " rachunków	80	80	—	80	Po 1 zł. za godzinę.
e) pomocnik dla stolarstwa	—	240	—	240	Z powodu większej ilości uczniów jest konieczna potrzeba dwóch pomoeni- ków warsztatowych z pomiędzy uczeni warsztatu wybranych.
f) pomocnik dla tokarstwa Administraeya	— 150	180 —	— —	180 —	
2. Wynajem (lub utrzymanie) lokalu	800	800	—	800	
3. Opał	100	100	—	100	
4. Oświetlenie	50	50	—	50	
5. Usługa	120	120	—	120	
6. Materiał	200	200	—	200	
7. Środki naukowe	150	150	—	150	
8. Rozmaite inne wydatki	70	70	—	70	
9. Wynagrodzenie uczniom za roboty i zapomogi	200	200	—	200	
10. Przybory do rysunków dla dla ubogich uczniów	60	60	—	60	
11. Wydatki z powodu wystawy	—	—	300	300	
Razem	3.360	3.790	300	4.090	

48. Zywiec. Krajowy warsztat naukowy dla stolarstwa i zabawek.

P r z y c h ó d.	W roku	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
	1893.	Zwy-	Nadzwyczajne	Razem	
	preliminowano zł.	czajne zł.	zł.	zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	600	600	—	600	
2. Subwencje:					
a) od gminy	200	200	—	200	
b) od Rady powiatowej	100	100	—	100	
c) od c. k. Rządu	1.000	1.000	—	1.000	
d) z funduszków krajowych	800	1.050	490	1.540	
3. Materiał miękki i bukowy od gminy	300	300	—	300	
Razem	3.000	3.250	490	3.740	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) kierownika	800	800	—	800	
b) instruktora fachowego	600	600	—	600	
c) nauczyciela geometrii i rysunków	150	150	—	150	
d) nauczyciela języka polskiego i korespondencji	150	150	—	150	
e) nauczyciela języka niemieckiego	150	150	—	150	
f) nauczyciela rachunków i rachunkowości	150	150	—	150	
2. Wynajem (lub utrzymanie) lokalu	—	—	—	—	Dostarcza gmina.
3. Opał	—	—	—	—	" "
4. Oświetlenie	—	—	—	—	" "
5. Usługa	—	—	—	—	" "
6. Materiał	300	400	200	600	Ponieważ szkoła spotrzebuje wiele materiału dębowego, jaworowego, trześniowego, i founierów, których gmina dostarczać nie jest obowiązana i ponieważ zakład powinien posiadać większy zapas drzewa, któryby mógł przynajmniej przez lat 3 wysychać, wstawia się nadzwyczajne 200 zł.
7. Środki naukowe i przybory dla ubogich uczniów	100	100	—	100	Na prenumeratę jednego czasopisma technicznego i zakupno nowszych dzieł fachowych.
8. Rozmaite inne wydatki jak portorya etc.	200	200	—	200	Tu zalicza się też kwotę na oprawę dzieł bibliotecznych, naklejenie wzorów na tektury w celu uchronienia od zniszczenia.
9. Środki pomocnicze warsztatowe	—	100	—	100	Na zakupno kleju, gwoździ, bajców, farb i olejów, dalej zamków i okuc i rzeczy do wykończenia robót potrzebnych.
10. Wypłaty uczniom za roboty	400	400	—	400	
11. Wydatki z powodu wystawy	—	—	140	140	
12. Uzupełnienie inwentarza	—	50	150	200	W celu zakupienia 2 warsztatów stolarskich i odpowiednich narzędzi, jako też uzupełnienia wyniszczonych i zużytych. — Wrazie założenia w przyszłym roku szkolnym 1893/94 kursu zabawkowego osobno, potrzebną by była suma 400 zł. na sprawienie inwentarza specjalnego dla tego fachu.
Razem	3.000	3.250	490	3.740	

B. Szkoły garncarskie.

49. Kołomyja. Krajowa szkoła garncarstwa.

P r z y c h ó d.	W roku 1893. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	1.400	1.400	—	1.400	
2. Subwencye:					
a) od gminy	48	—	—	—	Opuszcza się jako wypłacane bezpośre- dnie stróżowi.
b) od Rady powiatowej	50	50	—	50	
c) od c. k. Rządu	2.630	2.600	—	2.600	
d) z funduszków krajowych	2.700	1.560	400	1.960	
Razem	6.828	5.610	400	6.010	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) kierownika	1.000	1.000	—	1.000	
b) nauczyciela rysunków	800	800	—	800	
c) przodownika do nauki toczenia i formowania	480	480	—	480	
d) werkmistrza do nauki kafarstwa	650	650	—	650	
e) przodownika do nauki modelowania	480	480	—	480	
2. Wynajem (lub utrzymanie) lokalu	—	—	—	—	Dostarcza gmina m. Kołomyi.
3. Opał	—	—	—	—	
4. Oświetlenie	—	—	—	—	
5. Usługa	348	300	—	300	Obok tego gmina wypłaca bezpośrednio stróżowi 48 zł, które z dochodów strą- cono.
6. Materiał	600	500	—	500	Obniżono z powodu zapasów.
7. Środki naukowe	470	300	—	300	
8. Rozmaite inne wydatki	200	200	—	200	
9. Wynagrodzenie uczniów	400	400	—	400	
10. Wynagrodzenie robotników dzien- nych	200	200	—	200	
11. Wynagrodzenie praktykan- tów, czeladzi, i majstrów	200	300	—	300	
12. Wydatki z powodu wystawy	—	—	400	400	
13. III. rata zasiłku na budynek	1.000	—	—	—	Czwartą ratę na budynek wstawiono w rubr. XVI. pod osobną pozycją. (Uchw. Sejm. z 18. listopada 1893).
Razem	6.828	5.610	400	6.010	

50. Poremba. Krajowy naukowy warsztat garncarski.

P r z y c h ó d.	W roku 1893 prelimi- nowano zł.	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	600	600	—	600	
2. Subwencye:					
a) od gminy					
b) od Rady powiatowej	50	50	—	50	
c) od c. k. Rządu	1.800	1.800	—	1.800	
d) z funduszków krajowych	1.036	806	200	1.006	
3. Inne dochody: od Hr. Józefa Szembeka	50	150	—	150	
Razem	3.536	3.406	200	3.606	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) kierownika warsztatu	900	900	—	900	
b) werkmistrza	600	600	—	600	
c) pomiesz. dla kierownika	120	120	—	120	
d) „ werkmistrza	84	84	—	84	
2. Wynajem (lub utrzymanie) lokalu	240	120	—	120	Tyle wynajem kosztuje.
3. Opał	80	100	—	100	Opał 7 pieców wynosi taką kwotę.
4. Oświetlenie	50	50	—	50	
5. Usługa	132	132	—	132	
6. Materiały	100	100	—	100	
7. Środki naukowe	150	150	—	150	
8. Rozmaite inne wydatki	50	50	—	50	
9. Opał pieców technicznych	280	300	—	300	Na opał pieców technicznych potrzebną jest taka kwota.
10. Tantyemy dla uczniów	300	250	—	250	W roku przyszłym będą sami młodszy uczniowie dlatego mniejsza tantiema.
11. Tantyemy dla nauczycieli	150	150	—	150	
12. Na kurs dla majstrów i cze- ladzi	300	300	—	300	Majstrowie i czeladnicy mniej na kurs majsterski teraz uczęszczają.
13. Wydatki z powodu Wystawy	—	—	200	200	
Razem	3.536	3.406	200	3.606	

51. **Touste.** Krajowy naukowy warsztat garncarski.

P r z y c h ó d.	W roku 1893 prelimi- nowano zł.	Wniesek na rok 1894.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	600	1.000	—	1.000	Z powodu dochodów rzeczywiście uzy- skanych w roku 1892 w kwocie 800 zł. jakoteż w skutek rozszerzenia warsztatu i zamianowania nowej fachowej siły nauczycielskiej w osobie kierownika preliminuje się wyższą kwotę.
2. Subwencye:					
a) od gminy					
b) od Rady powiatowej					
c) od c. k. Rządu	1.300	1.300	—	1.300	
d) z funduszków krajowych	900	1.070	200	1.270	
3. Inne dochody:					
Od Wgo p. Władysława Fe- dorowicza	300	300	—	300	
Razem.	3.100	3.670	200	3.870	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) Kierownik	900	900	—	900	
b) dodatek na pomocnika dla kierownika	—	120	—	120	
c) Wermistrz	600	630	—	630	
d) Podmajstrzy	200	200	—	200	
e) Administrator	100	—	—	—	Administrację prowadzić będzie nowo zamianowany kierownik.
f) Przodownicy	240	360	—	360	
g) Nauczyciel przedmio- tów pomocniczych	150	150	—	150	
2. Wynajem (lub utrzymanie) lo- kalu	—	—	—	—	W. Fedorowicz dostarcza bezpłatnie.
3. Opał	200	200	—	200	
4. Oświetlenie	30	30	—	30	
5. Usługa	80	80	—	80	
6. Materiał	300	300	—	300	
7. Środki naukowe	200	200	—	200	
8. Wynagrodzenie za robociznę	—	400	—	400	
9. Rozmaite inne wydatki	100	100	—	100	
10. Wydatki z powodu Wystawy	—	—	200	200	
Razem	3.100	3.670	200	3.870	

C. Szkoły dla wyrobów ze skóry.

52. Uhnów. Krajowy naukowy warsztat szewski.

P r z y c h ó d.	W roku 1893. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne- zł.	Razem zł.	
2. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	650	—	—	—	ad 2. Pozytyę tę opuszcza się z po- wodu, że koszty wyrobu i dochód ze sprzedaży wyrobów prowadzone są oddzielnie z rachunkami pożyczki, da- nej szkole na fundusz obrotowy.
3. Subwencye:					
a) od gminy	100	200	—	200	
b) od Rady powiatowej	200	200	—	200	
c) od c. k. Rządu	420	420	—	420	
d) z funduszków krajowych	600	600	150	750	
Razem	1.970	1.420	150	1.570	

R o z c h ó d.

1. Płace:					
a) kierownik	300	300	—	300	
b) werkmistrz	600	600	—	600	
2. Wynajem lokalu		300	—	300	
3. Opał	420	74	—	74	
4. Oświetlenie		10	—	10	
5. Usługa		36	—	36	
6. Materiał		—	—	—	
7. Utrzymanie inwentarza i środ- ki naukowe	130	80	—	80	
8. Rozmaite inne wydatki	20	20	—	20	
9. Wynagrodzenie uczniów	400	—	—	—	ad 9. i 10. Opuszcza się z powodu pod poz. 2. w dziale dochodów przytoczo- nego.
10. Spłata zaliczki na materiał	100	—	—	—	
11. Wydatki z powodu wystawy	—	—	150	150	
Razem	1.970	1.420	150	1.570	

53. Witków. Krajowy naukowy warsztat szewski.

P r z y c h ó d.	W roku	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
	1893. prelimino- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	—	—	—	—	Dochód z wyrobów służy na umorzenie zaliczki udzielonej na materiały i wy- nagrodzenie dla uczniów.
2. Subwencye:					
a) od gminy	—	—	—	—	
b) od Rady powiatowej	—	—	—	—	Rada powiatowa daje lokal i opał.
c) od Towarzystwa	—	—	—	—	
d) od c. k. Rządu	—	350	—	350	
e) z funduszków krajowych	—	380	200	580	
3. Inne dochody	—	—	—	—	
Razem	—	730	200	930	

R o z c h ó d.

1. Płace:					
a) kierownik warsztatu, re- muneracya	—	200	—	200	
b) instruktor	—	400	—	400	
2. Wynajem (lub utrzymanie) lokalu	—	—	—	—	<i>ad 2. i 3.</i> Dostarcza bezpłatnie Rada powiatowa kamionecka na mocy uchwały z d. 31/10 1892 L. 2689 i z d. 21/11 1892 L. 3469.
3. Opał	—	—	—	—	
4. Oświetlenie	—	24	—	24	
5. Usługa	—	36	—	36	
6. Materiał	—	—	—	—	<i>ad 6.</i> Na materiały i wynagrodzenie uczniów dano oddzielnie zaliczkę z funduszu przemysłowego umarza- jącą się z dochodu z wyrobów.
7. Środki naukowe	—	50	100	150	
8. Rozmaite inne wydatki	—	20	—	20	
9. Wydatki z powodu wystawy	—	—	100	100	
Razem	—	730	200	930	

D. Szkoły tkackie

54. Krosno. Krajowa szkoła tkacka.

a) Szkoła.

Przychód.	W roku	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
	1893.	Zwy-	Nadzwyczajne	Razem	
	preliminowano zł.	czajne zł.	czajne zł.	zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	
2. Subwencje:					<i>ad 2.</i> Nie prelininuje się dochodu z tego tytułu, ponieważ zakład robi na rachunek miejscowego Towarzystwa tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jako też do celów naukowych.
a) od gminy	—	—	—	—	
b) od Rady powiatowej	200	200	—	200	
c) od Towarzystwa	—	—	—	—	
d) od c. k. Rządu	3.500	3.500	—	3.500	
e) z funduszków krajowych	3.798	3 748	600	4.348	
3. Inne dochody	—	—	—	—	<i>ad 3.</i> Gmina miasta Krosna daje budynek dla szkoły i nauczycieli w wartości 2900 zł. rocznego czynszu. Wartość tę opuszcza się w przychodzie i rozchodzie jako nie będącą przychodem i rozchodem gotówkowym.
Razem	7.498	7.448	600	8.048	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownika	1.500	1.700	—	1.700	<i>ad 1a)</i> Kierownikowi należy się pierwsze pięciolecie na mocy rozporządzenia Wydziału krajowego l. 21.563 z d. 3. maja 1893 roku.
b) nauczyciela rysunków	960	960	—	960	
c) nauczyciela przedmiotów fachowych	960	960	—	960	
d) instruktora	720	720	—	720	
e) przodownika	420	420	—	420	
f) nauczycieli przedmiotów pomocniczych	576	646	—	646	<i>ad 1. f)</i> Dotychczas nie była udzielana nauka religii. Komitet szkolny postanowił od roku szkolnego 1893/94 wprowadzić naukę religii po 2 godziny tygodniowo; licząc w roku 86 godzin nauki po 80 ct. okazała się potrzeba podniesienia tej rubryki o 70 zł.
g) pisarza w kancelarii kierownika	300	300	—	300	<i>ad 2.</i> Dostarcza gmina miasta Krosna, obacz „Uzasadnienie przychodu“ do poz. <i>ad 3.</i>
2. Wynajem (lub ntrzymanie) lokalu	—	—	—	—	
3. Opał	420	500	—	500	<i>ad 3</i> Podług danych z dwóch lat gdy cały budynek szkolny się opala, okazała się potrzeba około 42 sągów drzewa; licząc drzewa bukowego sąg jeden z porąbaniem po 12 zł. 70 ct. wydatek na opał wyniesie około 535 zł.
4. Oświetlenie	130	130	—	130	<i>ad 4.</i> Oświetlenie sal naukowych, korytarzy oraz oświetlenie 40 krosien (każde krosno wymaga osobnej lampy).
5. Usługa	192	192	—	192	
6. Materiał	100	100	—	100	<i>ad 6.</i> Materiału potrzebnego do nauki uczniów do wyrobu tkanin dostarcza spółka tkacka, kierownik i nauczyciele muszą jednak na osobnych na ten cel przeznaczonych warsztatach każdą nową tkaninę, każdy nowy wzór wprzódy na próbę wykonać, ażeby oznaczyć sposób prowadzenia osnowy wątku itp. i w tym celu wstawił się powyższy wydatek.
Do przeuiesienia	6.278	6.628	—	6.628	

Przychód.	W roku 1893. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
Z przeniesienia .	6.278	6.628	—	6.628	
7. Środki naukowe	600	200	200	400	ad 7. Na dalsze pomnożenia środków naukowych, urządzenie zakładu w nowym budynku i uzupełnienie inwentarza.
8. Kancelaryjne wydatki	200	200	—	200	
9. Wydatki z powodu wystawy	—	—	400	400	
Razem .	7.078	7.028	600	7.628	

b) Pracownia do wyrabiania wzorów i wybijania kartonów.

Przychód.					
Dotacya ze skarbu krajowego	—	—	—	—	Pracownia zaopatrzona jest w potrzebne maszyny i przyrządy do wybijania kartonów potrzebnych przy krosnach zaopatrzonych w nieelniec i przyrządy Jacquarda i używanych do wyrobów wzorzystych adamaszkowych i t. p.
Rozchód.					
1. Płace:					
a) wynagrodzenie kierow.	120	120	—	120	Pracownia dostarcza kartonów dla szkoły tkackiej w Krośnie i zaopatruje we wzory i kartony wszystkie warsztaty wzorowe, utrzymywane z funduszu krajowych, a także na żądanie za zwrotem kosztów pojedynczych tkaczy. Wyposażenie stanowią tektury służące do wyrabiania kartonów oraz fundusz na naprawę przyrządów i narzędzi znajdujących się obecnie w zakładzie.
b) wynagrodzenie pomocn.	60	60	—	60	
2. Wyposażenie pracowni	120	120	—	120	
Razem .	300	300	—	300	

c) Pracownia do wyrabiania krosien tkackich.

Przychód.					
Dotacya ze skarbu krajowego	—	—	—	—	W pracowni wyrabiają się wszystkie krosna i przyrządy, o ile przedmioty te w kraju wykonać się dadzą, w celu urzędzenia i zaopatrzenia warsztatów wzorowych tkackich utrzymywanych z funduszu krajowego. Tylko te części składowe kupuje się po za krajem, które na miejscu wyrabiać się nie dadzą.
Rozchód.					
Wydatek na opędzenie kosztów, zakupno materiałów, naprawę narzędzi i t. p.	120	120	—	120	Funduszu potrzebnego na sporządzenie tych krosien dostarcza każdy warsztat wzorowy w miarę przyzwołonego budżetu. Szkoła dostarcza wszystkich przyrządów bez doliekania jakiegokolwiek zysku.
Zestawienie rozchodu: {	a) szkoła	7.078	7.028	600	7.628
{	b) kartoniarka	300	300	—	300
{	c) pracownia krosien	120	120	—	120
Razem .	7.498	7.448	600	8.048	

55. Błazowa. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

P r z y c h ó d.	W roku 1893. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	—	—	—	—	
2. Subwencye:					
a) od gminy	—	—	—	—	
b) od Rady powiatowej	60	60	—	60	
c) od Towarzystwa	—	—	—	—	
d) od c. k. Rządu	250	250	—	250	
e) z funduszków krajowych	1.190	870	150	1.020	
3. Inne dochody	—	—	—	—	
Razem	1.500	1.180	150	1.330	

R o z c h ó d.

1. Płace:					
Instruktora	600	600	—	600	
2. Wynajem (lub utrzymanie)					
lokalu	240	260	—	260	Pomieszkanie dla instruktora o 20 zł. droższe.
3. Opał	80	90	—	90	Opał podróżny.
4. Oświetlenie	20	20	—	20	
5. Usługa	60	60	—	60	
6. Materyał	—	—	—	—	
7. Środki naukowe	450	100	—	100	
8. Rozmaite inne wydatki	50	50	—	50	
9. Wydatki z powodu wystawy	—	—	150	150	
Razem	1.500	1.180	150	1.330	

13. Gliniany. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

P r z y c h ó d.	W roku	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
	1893 prelimi- nowano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	—	—	—	—	<i>ad 1.</i> Nie prelinuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachun- ek miejscowego Towarzystwa tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy.
2. Pozostałość kasowa z końcem roku 1892	160	—	—	—	
3. Subwencje:					
<i>a)</i> od gminy Gliniany	120	120	—	120	
<i>b)</i> od Rady powiatowej w Przemyslanach	50	50	—	50	
<i>c)</i> od Towarzystwa z fun- dacyi br. Hirscha	200	200	—	200	
<i>d)</i> od c. k. Rządu	800	790	—	790	
<i>e)</i> z funduszków krajowych	800	530	400	930	
Razem	2.130	1.690	400	2.090	
 R o z c h ó d.					
1. Płace:					
<i>a)</i> instruktor fachowy	700	700	—	700	<i>ad 1, b)</i> Zwiększone czynności jako też panująca drożyzna z jednej, a z dru- giej strony zupełne oddanie się swemu zadaniu spowodowały komitet już na rok 1893 podnieść płacę przodowni- kowi o 5 zł. w. a. miesięcznie.
<i>b)</i> przodownik	360	420	—	420	
<i>c)</i> nauczyciel pomoenicy	150	150	—	150	
2. Wynajem (lub utrzymanie) lo- kalu	120	120	—	120	<i>ad 2, 3, 4</i> Dostarcza Towarzystwo za- liczkowe w Glinianach w myśl ugody zawartej aktem notaryalnym w Glin- nianach dnia 17. kwietnia 1890 L. R. 12810 przy pomocy 120 zł. ze strony gminy.
3. Opał					
4. Oświetlenie					
5. Usługa	20	20	—	20	
6. Materiał	—	—	—	—	
7. Środki naukowe	750	250	200	450	
8. Rozmaite inne wydatki	30	30	—	30	<i>ad 8.</i> Z powodu wystawy krajowej we Lwowie w roku 1894 prelinuje się nadzwyczajny wydatek na kosztą tran- sportu wyrobów i inne wydatki.
9. Wydatki z powodu Wystawy	—	—	200	200	
Razem	2.130	1.690	400	2.090	

57. **Gorlice.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

P r z y c h ó d.	W roku	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
	1893 prelimi- nowano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	—	—	—	—	<i>ad 1.</i> Nie prelinuje się, gdyż warsztat wyrabia tkaninę na rachunek Towarzystwa tkackiego w Krośnie, które materiału dostarcza i wyrób spienięża.
2. Subwencye:	—	—	—	—	
<i>a)</i> od gminy	—	150	—	150	<i>ad 2/a.</i> Relutum za pomieszkanie dla instruktora.
<i>b)</i> od Rady powiatowej	—	200	—	200	<i>ad 2/b.</i> Na podstawie zobowiązania z 14. lipca 1892 L. 1223.
<i>c)</i> od Towarzystwa	—	—	—	—	
<i>d)</i> od c. k. Rządu	—	400	—	400	
<i>e)</i> z funduszków krajowych	—	400	500	900	
Razem	—	1.150	500	1.650	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					<i>ad 1)</i> Na naukę teoretyczną nie prelinuje się nic, gdyż uczniowie warsztatu tkackiego mają uczęszczać do miejscowej szkoły przemysłowej uzupełniającej.
<i>a)</i> Instruktor	—	600	—	600	
<i>b)</i> Pomieszkanie, opał i światło dla instruktora	—	150	—	150	
2. Wynajem (lub utrzymanie) lo- kalu	—	—	—	—	<i>ad 2, 3, 4, 5.</i> Dostarcza bezpłatnie gmina w myśl deklaracji z dnia 26. października 1892.
3. Opał	—	—	—	—	
4. Oświetlenie	—	—	—	—	
5. Usługa	—	—	—	—	
6. Materiał	—	100	—	100	<i>ad 6.</i> Kredyt na pierwszy zapas materiału naukowego. Materiału do tkania dostarczać ma Towarzystwo tkackie w Krośnie (Prządka).
7. Środki naukowe	—	200	400	600	<i>ad 7.</i> Kredyt nadzwyczajny prelinuje się na sporządzenie sześciu warsztatów, snowarki, bardy i t. d.
8. Rozmaite inne Wydatki	—	100	100	200	<i>ad 8.</i> Prelimuje się kredyt nadzwyczajny na sprawienie potrzebnych sprzętów dodatkowych.
Razem	—	1.150	500	1.650	

58. **Koreczyna.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

P r z y c h ó d.	Wniosek na rok 1894.				Uzasadnienie:
	W roku 1895. preliminarz zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Dochody własne zakładu	—	—	—	—	<i>ad 1.</i> Nie wstawia się z powodu, że zakład wyrabia tkaniny na rachunek Towarzystwa tkackiego.
2. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	—	—	—	—	<i>ad 2.</i> Towarzystwo dostarcza przędzy bezpłatnie.
3. Subwencye:					<i>ad 3.</i> Gmina dostarcza lokalu, opału, oświetlenia i obsługi.
a) od gminy	—	—	—	—	
b) od Rady powiatowej	—	—	—	—	
c) od Towarzystwa	—	—	—	—	
d) od c. k. Rządu	850	600	—	600	
e) z funduszków krajowych	1.140	750	150	900	
Razem	1.990	1.350	150	1.500	

R o z c h ó d.

1. Płace:					
a) instruktora tkactwa	720	720	—	720	
b) przewodnika	300	300	—	300	<i>ad 1. b.</i> Posada dotąd nie obsadzona. Zarząd warsztatu chce ze swoich uczniów jednego wybrać.
2. Wynajem (lub utrzymanie) lokalu	—	—	—	—	<i>ad 2.</i> Gmina i Towarzystwo tkackie dostarcza odpowiedniego pomieszczenia w nowo wymurowanym budynku, gdzie się zmieści do 24 warsztatów.
3. Opał	—	—	—	—	<i>ad 3. 4. i 5.</i> Dostarcza gmina i Towarzystwo tkackie.
4. Oświetlenie	—	—	—	—	
5. Usługa	—	—	—	—	
6. Materiał	—	—	—	—	<i>ad 6.</i> Dostarcza Towarzystwo tkackie bezpłatnie.
7. Środki naukowe	630	250	—	250	
8. Rozmaite inne wydatki	40	80	—	80	
9. Urządzenie sali wykładowej i kancelaryi instruktora	300	—	—	—	
10. Wydatki z powodu wystawy	—	—	150	150	
Razem	1.990	1.350	150	1.500	

59. Kosów. Warsztat wzorowy tkacki.

P r z y c h ó d.	W roku 1893 prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.		Razem zł.	Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.		
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	—	—	—	—	
2. Subwencje:					
a) od gminy	—	—	—	—	
b) od Rady powiatowej	100	100	—	100	
c) od Towarzystwa	—	—	—	—	
d) od c. k. Rządu	540	540	—	540	
e) z funduszków krajowych	650	550	150	700	
Razem	1.290	1.190	150	1.340	

R o z c h ó d.

1. Płace:					
a) instruktora	500	500	—	500	
b) przodownika	300	300	—	300	
2. Wynajem (lub utrzymanie) lo- kalu	—	—	—	—	
3. Opał	—	—	—	—	
4. Oświetlenie	—	—	—	—	
5. Usługa	80	80	—	80	
6. Materiał	—	—	—	—	
7. Środki naukowe	260	230	—	230	
8. Wydatki administracyjne	50	80	—	80	
9. Wydatki z powodu Wystawy krajowej	—	—	150	150	
Razem	1.190	1.190	150	1.340	

60. Łańcut. Krajowy naukowy warsztat tkacki im. Franciszka Józefa.

P r z y c h ó d.	Wniosek na rok 1894.				Uzasadnienie:
	W roku 1893. preliminowa- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Dochody własne zakładu	—	—	—	—	d 1. Nie prelinuje się z tego powodu, że warsztat wyrabia towary na rachunek miejscowego Towarzystwa, które dostarcza potrzebnych materiałów surowych i płaci uczniom za robotę.
2. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	—	—	—	—	Nie prelinuje się z powodu wymie- nionego pod poz. 1.
3. Snb wencye:					
a) od gminy	250	250	—	250	
b) od Rady powiatowej	300	300	—	300	
c) od Towarzystwa	—	—	—	—	
d) od c. k. Rządu	250	400	—	400	
e) z funduszków krajowych	1.590	1.200	150	1.350	
4. Inne dochody	—	—	—	—	
Razem	2.390	2.150	150	2.300	

R o z c h ó d.

1. Płace:					
a) instruktora	600	600	—	600	
b) przodownika	400	460	—	460	Dodatek na pomieszkanie 60 zł.
2. Wynajem (lub utrzymanie) lokalu	—	—	—	—	Dosta za gmina w wartości 300 zł.
3. Opał	200	}250	—	}250	
4. Oświetlenie	50		—		
5. Donajęcie lokalu	240	240	—	240	
6. Usługa	180	180	—	180	
7. Materiał	—	—	—	—	Dostarcza Towarzystwo.
8. Środki naukowe	500	200	—	200	
9. Rozmaite inne wydatki	40	40	—	40	Jak w roku 1893.
10. Pomieszkanie instruktora	180	180	—	180	Jak w roku 1893.
11. Wydatki z powodu wystawy	—	—	150	150	
Razem	2.390	2.150	150	2.300	

61. **Rychwałd.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

P r z y c h ó d.	W roku 1893. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Subwencye:					
a) od gminy	—	—	—	—	
b) od Rady powiatowej	200	200	—	200	
c) od Towarzystwa	—	—	—	—	ad 3. c. Towarzystwo tkackie dostarcza przędzy i wynagradza uczniom za roboty.
d) od c. k. Rządu	300	400	—	400	
e) z funduszków krajowych	700	900	150	1.050	
Razem	1.200	1.500	150	1.650	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) instruktor fachowy	500	500	—	500	
b) nauczyciel czytania, pisa- nia i rachunków	300	300	—	300	
c) prowadzący księgi	100	100	—	100	
d) przodownik warsztatowy.	—	300	—	300	
2. Wynajem (lub utrzymanie) lo- kalu	—	—	—	—	
3. Opał	—	—	—	—	ad 3, 4, 5. Gmina dostarcza lokalu, opa- łu, oświetlenia i usługi.
4. Oświetlenie	—	—	—	—	
5. Usługa	—	—	—	—	
6. Materiał	—	—	—	—	
7. Środki naukowe	200	200	—	200	
8. Rozmaite inne wydatki	100	100	—	100	
9. Wydatki z powodu wystawy	—	—	150	150	
Razem	1.200	1.500	150	1.650	

62. Wilamowice. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

P r z y c h ó d.	W roku 1893 prelimi- nowano zł.	Wnłosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	—	—	—	—	
2. Subwencye:					
a) od gminy	200	200	—	200	
b) od Rady powiatowej	50	50	—	50	
c) od Towarzystwa	—	—	—	—	
d) od c. k. Rządu	250	250	—	250	
e) z funduszków krajowych	650	590	270	860	Więcej z powodu rozszerzenia zakładu.
Razem	1.150	1.090	270	1.360	

R o z c h ó d.

1. Płace:					
a) Instruktor	600	600	—	600	
b) Przodownik	300	240	—	240	Preliminuje się tylko 240 ponieważ tyle przodownik pobiera.
2. Wynajem lub (utrzymanie) lo- kalu	—	—	—	—	} ad 2, 3, 4, 5, dostarcza gmina w na- turze.
3. Opał	—	—	—	—	
4. Oświetlenie	—	—	—	—	
5. Usługa	—	—	—	—	
6. Materiał	—	—	—	—	
7. Środki naukowe	200	200	100	300	} Więcej z powodu rozszerzenia za- kładu.
8. Rozmaite inne wydatki	30	30	20	50	
9. Na zabezpieczenie od ognia inwentarza szkolnego	20	20	—	20	
10. Wydatki z powodu Wystawy	—	—	150	150	
Razem	1.150	1.090	270	1.360	

63. Rakszawa. Krajowa szkoła sukiennicza.

P r z y c h ó d.	W roku	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
	1893. prelimino- wano zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	—	—	—	—	<i>ad 1.</i> Materiałów dostarcza Towarzy- stwo produkcyjne-handlowe w Łańcu- cie i ono zajmuje się sprzedażą wy- robów szkoły.
2. Subwencye:					
<i>a)</i> od gminy	—	—	—	—	
<i>b)</i> od Rady powiatowej	—	500	—	500	
<i>c)</i> od Towarzystwa	—	—	—	—	
<i>d)</i> od c. k. Rządu	—	1.000	1 500	2.500	
<i>e)</i> z funduszków krajowych	—	2.300	1.800	4.100	
Razem	—	3.800	3.300	7.100	

R o z c h ó d.

1. Płace:					
<i>a)</i> kierownik	—	1.200	—	1.200	} Oprócz płacy mają wolne pomieszka- nie i opał.
<i>b)</i> przodownik tkacz	—	600	—	600	
<i>c)</i> przodownik farbiarz	—	600	—	600	
<i>d)</i> nauczyciel pomoeniczy	—	240	—	240	
2. Wynajem (lub utrzymanie) lo- kalu	—	—	2.500	2.500	<i>ad 2.</i> Lokal własny; preliminuje się tylko na pierwsze urządzenie wewnętrzne budynku szkolnego i farbiarni.
3. Opał	—	360	—	360	
4. Oświetlenie	—	120	—	120	
5. Usługa	—	180	—	180	
6. Materiał	—	200	—	200	
7. Środki naukowe	—	200	800	1.000	
8. Rozmaite inne wydatki	—	100	—	100	
Razem	—	3.800	3.300	7.100	

64. Radymno. Krajowy naukowy warsztat powroźniczy.

P r z y c h ó d.	W roku 1893 prelimi- nowano zł.	Wnisek na rok 1894.		Ra- en zł.	Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.		
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	—	—	—	—	
2. Subwencye:					
a) od gminy	—	—	—	—	
b) od Rady powiatowej	—	—	—	—	
c) od Towarzystwa	—	—	—	—	
d) od c. k. Rządu	—	400	—	400	
e) z funduszków krajowych	—	350	450	800	
Razem	—	750	450	1.200	

R o z c h ó d.

1. Place:					
Instruktor	—	600	—	600	
2. Wynajem (lub utrzymanie) lo- kalu	—	—	—	—	} ad 2, 3, 4, 5. Lokalu na warsztat oraz na mieszkanie instruktora udziela To- warzystwo powroźnicze w Radymnie.
3. Opał	—	—	—	—	
4. Oświetlenie	—	—	—	—	
5. Usługa	—	—	—	—	
6. Materiał	—	—	—	—	
7. Środki naukowe	—	100	450	550	} ad 6. Toż samo Towarzystwo dostarcza materiału i zajmuje się sprzedażą wy- robów.
8. Rozmaite inne wydatki.	—	50	—	50	
Razem	—	750	450	1.200	

E. Szkoły koronkarskie.

65. Kańczuga. Szkoła koronkarska.

P r z y c h ó d.	W roku 1893. preliminac- owano zł.	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie :
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	1.500	1.700	—	1.700	
2. Subwencye.					
a) od gminy	24	24	—	24	
b) od Rady powiatowej	100	100	—	100	
c) od Rządu	410	400	—	400	
d) z funduszu krajowego	763	696	—	796	
Razem	2.797	2.920	100	3.020	

R o z c h ó d.

1. Płace:

a) kierowniczk	700	700	—	700	<i>ad 1)a, b, c.</i> C. k. Ministerjum wypłaca subwencję pod warunkiem, że nżyta zostanie jako remuneracya dla kierowniczk i dwóch pomocnic w wysokości tu wykazanej.
b) nauczycielki pomocniczej I.	240	240	—	240	
c) nauczycielki pomocniczej II.	180	180	—	180	
d) remuneracya dla kierowniczk	160	160	—	160	
e) remuneracya dla nauczycielki pomocniczej I	20	20	—	20	
f) remuneracya dla nauczycielki pomocniczej II	20	20	—	20	
2. Lokal	—	—	—	—	<i>ad 2.</i> Kwota przyznana kierowniczce szkoły, pani Br. Czechowiczowej, mieści w sobie zarazem wynagrodzenie za to, że w jej domu odbywa się nauka. W zastępstwie czynników miejscowych dostarcza zatem pani Br. Czechowiczowa lokalu.
3. Opał	60	80	—	80	
4. Oświetlenie	20	30	—	30	
5. Usługa	97	90	—	90	
6. Materiał	150	250	—	250	
7. Środki naukowe	20	20	—	20	
8. Rozmaite inne wydatki	30	30	—	30	
9. Zapłata uczenie za robotę koronek	1.100	1.100	—	1.100	
10. Wydatki z powodu Wystawy krajowej	—	—	100	100	
Razem	2.797	2.920	100	3.020	

66. Muszyna. Krajowa szkoła koronkarska.

P r z y c h ó d.	W roku 1893. prelimino- wano zł.	Wnicssek na rok 1894			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	600	600	—	600	
2. Subwencye:					
a) od gminy	—	—	—	—	
b) od Rady powiatowej	300	300	—	300	
c) od Towarzystwa	—	—	—	—	
d) od c. k. Rządu	200	200	—	200	
e) z funduszków krajowych	688	528	180	708	
Razem	1.788	1.628	180	1.808	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) Nauczycielka koronek	360	360	—	360	
b) Nauczycielka pomocnica	180	180	—	180	
c) Nauczycielka przedmiotów teoretycznych	180	180	—	180	
d) Katecheta	48	48	—	48	
e) Remuneracya za naukę rysun- kow	120	120	—	120	
2. Wynajem (lub utrzymanie) lo- kalu	60	—	—	—	} Dostarcza gmina miasta Muszyny bez- płatnie.
3. Opał	} 40	—	—	—	
4. Oświetlenie		—	—	—	
5. Usługa	40	40	—	40	
6. Materiał	100	100	—	100	
7. Środki naukowe	60	60	80	140	} Kwotę 80 zł. na zakupno nowych wzo- rów.
8. Rozmaite inne wydatki	50	40	—	40	
9. Uzupełnienie inwentarza	50	—	—	—	
10. Wynagrodzenie uczenie za ro- boty	500	500	—	500	
11. Wydatki z powodu Wystawy Razem	— 1.788	— 1.628	100 180	100 1.808	

67. Zakopane. Krajowa szkoła koronkarska.

P r z y c h ó d.	W roku 1893. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	500	3.000	—	3.000	Preliminuje się więcej na podstawie wy- nikłości z roku 1892.
2. Subwencye:					
a) od gminy	—	—	—	—	
b) od Rady powiatowej	—	—	—	—	
c) od Towarzystwa	—	—	—	—	
d) od c. k. Rządu	550	550	—	550	
e) z funduszków krajowych	2.040	2.040	200	2.240	
Razem	3.090	5.590	200	5.790	
R o z c h ó d.					
1. Płace:					
a) kierowniczkki szkoły	920	920	—	920	
b) nauczycielki	360	360	—	360	
c) pomoenicy pierwszej	180	180	—	180	
d) pomoenicy drugiej	180	180	—	180	
e) nauczyciela rysunków	240	240	—	240	
f) katechety	30	30	—	30	
g) nauczyciela czytania, pi- sania i rachunków	120	120	—	120	
2. Wynajem (lub utrzymanie) lokalu	400	400	—	400	
3. Opał	100	100	—	100	
4. Oświetlenie	60	60	—	60	
5. Usługa	100	100	—	100	
6. Materiał	100	450	—	450	Na podstawie wynikłości z roku 1892.
7. Środki naukowe	60	60	—	60	
8. Rozmaite inne wydatki	240	240	—	240	
9. Wynagrodzenie uczenie za robotę	—	2.150	—	2.150	Na podstawie wynikłości z roku 1892.
10. Wydatki z powodu wystawy	—	—	200	200	
Razem	3.090	5.590	200	5.790	

F. Zakłady subwencyjonowane.

68. **Kraków.** Kursa robót i kurs handlowy przy szkole wydziałowej żeńskiej imienia św. Scholastyki.

P r z y c h ó d.	W roku 1893. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Dochody własne zakładu	800	1.000	—	1.000	<i>ad 1. Z opłat szkolnych i wpisowego.</i>
2. Subwencye:					
a) od gminy	7.565	11.630	—	11.630	
b) od c. k. Rządu	700	700	—	700	
c) z funduszu krajowego	500	500	—	500	
Razem	9.565	13.830	—	13.830	

R o z c h ó d.

1. Płace:

a) Antoni Getflich, dyrektor	400	400	—	400
b) Marya Mayerberg	900	900	—	900
c) Marya Buczkowska	700	700	—	700
d) Helena Jaworska	700	700	—	700
e) Ksawera Chlebowska	700	700	—	700
f) Władysława Mühl	700	700	—	700
g) Kornelia Mayerberg	700	700	—	700
h) Pochwalski Władysław	700	700	—	700
i) Januszówna	—	150	—	150
j) Lekeye w kursie handlow.	1.000	1.000	—	1.000
2. Wynajem lokalu	2.185	5.800	—	5.800
3. Opał	200	500	—	500
4. Oświetlenie	50	—	—	—
5. Usługa	230	230	—	230
6. Środki naukowe	200	350	—	350
7. Rozmaite inne wydatki	200	300	—	300
Razem	9.565	13.830	—	13.830

69. Lwów. Szkoła robót, utrzymywana przez Towarzystwo pracy kobiet.

P r z y c h ó d.	Wniosek na rok 1894.				Uzasadnienie:
	W roku 1893 preliminowa- no zł.	Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Dochody własne zakładu :					
a) procent od kapitału . . .	45	45	—	45	<i>ad 1. b)</i> Mniej na podstawie wyniki- kości z roku ubiegłego i potrzeby uwalniania od opłaty ubogich ucze- nie.
b) wpłaty uczeń . . .	360	265	—	265	
c) prowizye biura wywiad. . .	4	12	—	12	
d) wkładki członków . . .	365	331	—	331	
2. Subwencye :					
a) od gal. Kasy oszczędności	300	300	—	300	
b) od c. k. Rządu	500	500	—	500	
c) z funduszów krajowych .	700	700	—	700	
3. Wpływy przygodne z wieczor- ków, loteryj fantowych i t p.					
	526	—	456	456	
Razem . . .	2.800	2.153	456	2.609	

R o z c h ó d.

1. Pła ce :

a) administratorka . . .	400	400	—	400
b) nauczycielka szycia . . .	300	300	—	300
c) pomocnica	180	180	—	180
d) nauka przedmiotów teo- retycznych i rysunków . . .	330	200	—	200
2. Wynajem lokalu	1.000	1.000	—	1.000
3. Opał	120	104	—	104
4. Oświetlenie	40	30	—	30
5. Usługa	130	135	—	135
6. Materiał.	150	102	—	102
7. Środki naukowe	50	78	—	78
8. Podatki, stempła, druki, książ- ki rachunkowe, potrzeby kan- celaryjne.	100	80	—	80
Razem . . .	2.800	2.609	—	2.609

70. **Przemysł. Szkoła robót kobiecych.**

P r z y c h ó d.	W roku 1893. preimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Dochody własne zakładu	—	—	—	—	
a) z opłat uczenie	200	300	—	300	
b) z nadwyżek budżetowych z lat ubiegłych	—	—	240	240	
2. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	180	300	—	300	
Subwencye:					
a) od gminy	660	660	—	660	
b) od Rady powiatowej	100	100	—	100	
c) od Towarzystwa	—	—	—	—	
d) od c. k. Rządu	250	250	—	250	
e) z funduszków krajowych	420	250	—	250	
Razem	1.810	1.860	240	2.100	

R o z c h ó d.

1. Płace;					
a) nauczycielka krawieczyzny	500	500	—	500	
b) nauczycielka haftów	500	500	—	500	
c) pomocnica do krawieczyzny	100	100	—	100	
d) pomocnica do haftu	100	200	—	200	
2. Wynajem lokalu i opał	—	—	—	—	ad 2. Klasztor daje lokal bezpłatnie, a szkoła robotkorzysta z opału przez miasto dla szkoły wydziałowej do- starczanego.
3. Oświetlenie	20	20	—	20	
4. Usługa	60	80	—	80	
5. Materiał	180	300	—	300	
6. Środki naukowe	200	150	—	150	
7. Rozmaite inne wydatki	100	150	—	150	
8. Uzupełnienie inwentarza	50	100	—	100	
Razem	1.810	2.100	—	2.100	

71. Zakopane. C. k. zawodowa szkoła przemysłu drzewnego.

P r z y c h ó d.	W roku 1893 prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Dochody własne zakładu	—	—	—	—	
2. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	—	—	—	—	<i>ad 2.</i> Nie prelinuje się nie z powodu, że zakupują się przybory do nauk teoretycznych dla uczniów, udziela się biedniejszym uczniom zapomogi, pokrywa się różne drobne wydatki szkolne a nadwyżka dolieży do funduszu obrotowego.
Subwencye:					
a) od gminy	—	—	—	—	
b) od Rady powiatowej	—	—	—	—	
c) od Towarzystwa	—	—	—	—	
d) od c. k. Rządu	20.400	16.680	—	16.680	
e) z funduszków krajowych	2.400	1.650	—	1.650	
Razem	22.800	18.330	—	18.330	

R o z c h ó d.

1. Płace dyrektora, nauczycieli i sługi szkolnego	14.700	13.880	—	13.880
2. Wynajem lokalu	1.250	1.100	—	1.100
3. Opał	400	400	—	400
4. Oświetlenie	150	150	—	150
5. Usługa	400	400	—	400
6. Materyał	200	—	—	—
7. Środki naukowe	1.000	1.600	—	1.600
8. Rozmaite inne wydatki	500	500	—	500
9. Stypendya dla uczniów	200	200	—	200
10. Wybudowanie i urządzenie warsztatu maszynowego	4.000	—	—	—
11. Urządzenie	—	100	—	100
Razem	22.800	18.330	—	18.330

72. Świątyniki. C. k. zawodowa szkoła ślusarska.

P r z y c h ó d.	W roku 1893 prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkol- nych	—	—	—	—	
2. Subwencye:					
a) od gminy	—	—	—	—	
b) od Rady powiatowej	100	100	—	100	
c) od Towarzystwa	—	—	—	—	
d) od c. k. Rządu	11.713	12.173	—	12.173	
e) z funduszków krajowych	1.577	2.112	—	2.112	
Razem	13.390	14.385	—	14.385	

R o z c h ó d.

1. Płace:	7.600	8.540	—	8.540
2. Wynajem (lub utrzymanie) lo- kalu	150	180	—	180
3. Opał	425	600	—	600
4. Oświetlenie	100	100	—	100
5. Usługa	240	240	—	240
6. Materyał	4.000	3.700	—	3.700
7. Środki naukowe				
8. Asekuracja	25	25	—	25
9. Stypendya rządowe	300	300	—	300
10. Szkoła majstrów	500	500	—	500
11. Konserwacja budynku	50	200	—	200
Razem	13.390	14.385	—	14.385

73. Lwów. Krajowa ceramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

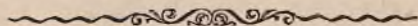
P r z y c h ó d.	W roku 1893. prelimino- wano zł.	Wniosek na rok 1894.			Uzasadnienie:
		Zwy- czajne zł.	Nadzw- yczajne zł.	Razem zł.	
1. Dochody własne:					
a) opłata za badania materya- łów na ich przydatność prze- mysłową, niemniej opłaty od przemysłowców, fabryk i w ogóle od stron za czyn- ności w ich interesie przez stacyę wykonane	500	500	—	500	
b) dochód ze sprzedaży typ- owych wyrobów stacyi, jak wzorów zastosowania szkliv, polew, farb, emalij i nowych technik stacyj	100	100	—	100	
c) opłaty od praktykantów, po- bierających naukę w stacyi.	30	30	—	30	
2. Dotacya z funduszu krajo- wego	3.390	4.350	—	4.350	
Razem	4.020	4.980	—	4.980	
R o z c h ó d.					
1. Płaca dyrektora stacyi 2000 zł. dodatek aktywalny 360 zł. dodatek za pięciolecie 200 zł. razem	2.560	2.560	—	2.560	
2. Płaca adjunkta	—	960	—	960	
3. Płaca laboranta po 45 zł. miesięcznie	540	540	—	540	
4. Usługa po 20 zł. miesięcznie	240	240	—	240	
5. Uzupełnienie ingrediencyj ceramicznych	100	100	—	100	
6. Opał lokalu stacyi	150	150	—	150	
7. Opał do pieców technicznych	120	120	—	120	
8. Gaz do oświetlenia i do ce- łów technicznych	100	100	—	100	
9. Koszta kancelaryjne, frachty i portorya	80	80	—	80	
10. Biblioteka i czasopisma	80	80	—	80	
11. Wydatki nieprzewidziane	50	50	—	50	
12. Lokal stacyi	—	—	—	—	
Razem	4.020	4.980	—	4.980	

Część II.

PRELIMINARZ OGÓLNY
WYDATKÓW

funduszu krajowego na cele popierania
przemysłu w kraju

na rok 1894.

(Rubr. XVI. budżetu krajowego).

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycey		Złote austriackie		
I.		Na cele przemysłu.			
		I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.			
1		W Białej	477		477
2		„ Bochni	490		490
3		„ Brodach	500		500
4		„ Brzeżanach	435		435
5		„ Drohobyczu	580		580
6		„ Gorlicach	538		538
7		„ Jarosławiu	600		600
8		„ Jaśle	325		325
9		„ Kołomyi	515		515
10		„ Krakowie na Kleparzu	400		400
11		„ „ w Ogrodzie angielskim	400		400
12		„ „ na Smoleńsku	400		400
13		„ „ na Kaźmierzu	400		400
14		„ „ na Dajworze	400		400
15		„ Krośnie	575		575
16		„ Lwowie u św. Anny	400		400
17		„ „ „ „ Antoniego	400		400
18		„ „ „ „ im. Czackiego	400		400
19		„ „ „ „ Elżbiety	400		400
20		„ „ „ „ św. Maryi Magdaleny	400		400
21		„ „ „ „ Marcina	400		400
22		„ „ „ „ im. Piramowicza	400		400
23		„ „ „ „ Staszica	400		400
24		„ „ „ „ Mickiewicza	400		400
25		„ „ „ „ Bernsteina izraelska	426		426
26		„ Nowym Sączu	600		600
27		W Nowym Targu	500		500
28		W Podgórzu	101		101
29		„ Przemysłu	550		550
30		„ Rzeszowie	600		600
31		„ Samborze	525		525
32		„ Sanoku	320		320
33		„ Stanisławowie	535		535
34		„ Starym Sączu	590		590
35		„ Stryju	680		680
36		„ Tarnopolu	486		486
37		„ Tarnowie (z kursem handlowym)	788		788
38		„ Wadowicach	365		365
39		„ Wieliczce	360		360
40		„ Żółkwi	360		360
41		Na nowe założyc się mające szkoły w roku 1894	—	2 500	2.500
		Razem	18.421	2 500	20.921
		Do przeniesienia	18.421	2.500	20.921

Preliminarz na rok 1894.

Wydatki.

Wy- nikłość z roku 1891.	Kwota uchwa- lona na r. 1893.	W y j a ś n i e n i a
—	550	
388	360	
—	500	
348	438	Wedle poszczególnych preliminarzy dołączonych do sprawozdania krajowej komisji dla spraw przemysłowych.
440	570	
—	540	
600	600	Jak na rok 1893.
418	418	Wedle szczegółowych preliminarzy dołączanych do sprawozdania krajowej komisji dla spraw przemysłowych.
464	515	
400	400	
400	400	Jak na rok 1893.
400	400	
400	400	
—	—	Szkola weszła dopiero w roku 1893 w życie.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Przekształcenie kursów dopełniających przy miejskich szkołach pospolitych we Lwowie na szkoły przemysłowe uzupełniające jest w toku wskutek uchwały sejmowej z dnia 20 maja 1893. O zasiłek ze skarbu państwa na każdą z tych szkół po 400 zł. udano się już do c. k. Rządu — tutaj preliminuje się zasiłki teje samej wysokości z funduszu krajowego.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
285	426	Jak na rok 1893.
580	600	
—	500	
—	365	Preliminuje się znacznie mniej, gdyż szkoła była w roku szkolnym 1892/3 przez pewien czas z powodu cholery zamknięta, w skutek czego zaoszczędzono 418 zł. 23 ct. na utrzymanie szkoły w roku 1893/94.
575	600	Jak poz. 1.
405	440	Więcej o 160 zł. z powodu konieczności pokrycia niedoboru z lat poprzednich.
—	500	Jak poz. 1.
—	—	Szkola wchodzi dopiero w r. szkolnym 1893/4 w życie.
590	590	Jak poz. 1.
470	480	Więcej z powodu znacznie większej liczby godzin.
—	500	Więcej z powodu bardzo znacznej liczby uczniów i potrzebnych dla nich oddziałów.
—	550	Jak poz. 1.
585	600	Więcej z powodu otwarcia dodatkowego kursu handlowego w r. 1892/93.
232	218	Nadwyżka wskutek większej liczby godzin.
—	360	Jak na rok 1893.
340	380	Jak poz. 1.
2 400	2 000	Więcej gdyż wskutek uchwały Wys. Sejmu z dnia 20. maja 1893 toczą się żywsze rokowania o zakładanie dalszych szkół przemysłowych uzupełniających.
10 720	15.200	
10.720	15.200	

Liczba		P o s z c z e g ół n i e n i e	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi		Złote austriackie		
			Z przeniesienia	18.421	2.500
II.		II. Szkoły przemysłowe zawodowe połączone z warsztatami naukowymi.			
		A) Dla wyrobów z drzewa i łożyny.			
42		Szkoła koszykarska w Czerwonej Woli	600	250	850
43		„ „ w Jaśle	380	80	460
44		Krajowa szkołka koszykarska w Dźurowie	336	30	366
45		Krajowy naukowy warsztat kołodziejski w Grybowie	1.740	230	1.970
46		Naukowy warsztat kołodziejski w Grzymałowie	1.260	4.910	6.170
47		Krajowy naukowy zakład kołodziejski i bednarski w połączeniu z kuźnią w Kamionce strumił.	2.960	160	3.120
48		Krajowy naukowy warsztat stolarski i tokarski w Stanisławowie	1.440	300	1.740
49		Krajowy naukowy warsztat stolarski i wyrobu zabawek w Żywcu	1.050	490	1.540
50		Zasilek dla warsztatu wyrobów drewnianych, utrzymywanych przez Spółkę huculską w Kołomyi.	1.300	—	1.300
		Razem	11.066	6.450	17.516
		B) Dla wyrobów garncarskich.			
51		Krajowa szkoła garncarska w Kołomyi	1.560	400	1.960
52		Zasilek na rozszerzenie budynku szkolnego w Kołomyi	—	1.000	1.000
53		Krajowy naukowy warsztat garncarski w Porembie	806	200	1.006
54		„ „ „ „ w Toustem	1.070	200	1.270
		Razem	3.436	1.800	5.236
		C) Dla wyrobów ze skóry.			
55		Krajowy naukowy warsztat szewski w Uhnowie	600	150	750
56		„ „ „ „ w Witkowie	380	200	580
		Razem	980	350	1.330
		Do przeniesienia	33.903	11.100	45.003

Preliminarz na rok 1894.

Wydatki.

Wy- nikłość z roku 1891.	Kwota uchwa- lona na r. 1893.	W y j a ś n i e n i a
10.720	15.200	
1.000	890) Nadwyżka w rubr. wydatków nadzw. z powodu kredytu na koszta obesłania wystawy kraj. przez Zakład, wydatki zaś zwyczajne według szczegółowego preliminarza. Szkoła wchodzi dopiero w życie.
350	400	
—	—	Jak poz. 42.
2.150	2.720) Dalsze koszta urządzenia staraniem powiatu przeniesionej i nowymi budynkami wyposażonej szkoły.
1.320	2.720	
3 326	3.011	Jak poz. 42.
1.270	1.160	Jak poz. 42. i wskutek podniesienia płacy instruktora.
1.335	800	Jak poz. 42.
1.300	1.300	
12.051	13 001	
3.100	1.700) Jak poz. 42. Czwarta rata zasiłku na wystawienie budynku w myśl uchw. sejm. z d. 18. listop. 1890. Jak poz. 42.
1.000	1.000	
2.348	1.036	
899	900	
7.347	4.636	
399	600) Jak poz. 42. Szkoła weszła dopiero w roku 1893 w życie.
—	—	
399	600	
30.517	33.437	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi				
Złote austriackie					
II.		Z przeniesienia	33.903	11.100	45.003
		D) Dla wyrobów tkackich.			
	57	Krajowa szkoła tkacka w Krośnie	3.748	600	4.348
	58	Zasiłek na budowę nowego budynku szkolnego	—	3.500	3.500
	59	Krajowy naukowy warsztat tkacki w Błażowej	870	150	1.020
	60	" " " " w Glinianach	530	400	930
	61	" " " " w Gerlicach	400	500	900
	62	" " " " w Korczyniu	750	150	900
	63	" " " " w Łańcucie	1.200	150	1.350
	64	" " " " w Rychwałdzie	900	150	1.050
	65	" " " " w Wilanowicach	590	270	860
	66	Naukowy " " w Koszowie	550	150	700
	67	Krajowa szkoła sukiennicza w Rakszawie	2.300	1.800	4.100
	68	Zasiłek na budowę szkoły tkackiej w Komarnie	—	2.000	2.000
		Razem	11.838	9.820	21.658
		E) Dla wyrobów powroźniczych.			
	69	Krajowy naukowy warsztat powroźniczy w Radymnie	350	450	800
		F) Dla wyrobów koronkarskich.			
	70	Szkoła koronkarska w Kańczudze	696	100	796
	71	Krajowa szkoła koronkarska w Muszynie	528	180	708
	72	" " " " w Zakopanem	2.040	200	2.240
	73	Szkółka koronkarska u SS. Miłosierdzia w Przeworsku	300	—	300
		Razem	3.564	480	4.044
		G) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych.			
	74	Szkoła wydziałowa im. św. Scholastyki w Krakowie	500	—	500
	75	Szkoła robót utrzymywana przez Towarzystwo Pracy kobiet we Lwowie	700	—	700
	76	Szkoła specjalna robót kobiecych u PP. Benedyktyn w Prze- myślu	250	—	250
	77	Towarzystwo pracy kobiet w Kołomyi	250	—	250
		Razem	1.700	—	1.700
		Do przeniesienia	51.355	21.850	73.205

Preliminarz na rok 1894.

Wydatki.

Wy- nikłość z roku 1891.	Kwota uchwa- lona na r. 1893	W y j a ś n i e n i a
30.517	33 437	
4.339	3 798	Jak poz. 42.
1.000	3.500	Zasiłki na budynek szkolny w myśl uchwał sejmowych z dnia 12 listopada 1890 i 24. września 1892
1.190	1.190	} Jak poz. 42.
900	800	
—	—	Szkoła wchodzi dopiero w życie.
970	1.140	} Jak poz. 42.
776	1.590	
870	700	
480	650	
960	650	
—	5.000	Preliminuje się 4.100 zł. na utrzymanie i urządzenie wewnętrzne budynku szkolnego i farbiarni.
—	—	Sprawa założenia szkoły w toku, kwota prelimitowana jest zasiłkiem dla gminy na wystawienie budynku.
11.485	19.018	
—	—	Dopiero w roku 1893 wprowadzony w życie.
1.163	763	} Jak poz 42.
763	688	
2.391	2.040	} Jak na rok 1893.
300	300	
4.617	3.791	
500	500	} Jak na rok 1893.
700	700	
500	420	Mniej z powodu zaoszczędzeń z lat przeszłych.
—	—	W roku 1893 otrzymało Stowarzyszenie zasiłek z ogólnej kwoty na zasiłki, obecnie przedstawia się je oddzielnie do zasiłku stałego.
1.700	1.620	
48.319	57.866	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi				
Złote austriackie					
II.		Z przeniesienia	51.355	21.850	73.205
		H) C. k. szkoły przemysłowe zawodowe subwencyonowane ze skarbu krajowego.			
	78	C. k. szkoła zawodowa dla przemysłu drzewnego w Zakopanem	1.650		1.650
	79	C. k. szkoła zawodowa ślusarska w Świątnikach	1.612		1.612
	80	Zasiłek na zapomogi dla majstrów kształcących się w szkole ślusarskiej w Świątnikach	500		500
	—	Reszta kredytu na wystawienie budynku dla szkoły ślusarskiej w Świątnikach	—		—
	81	Zasiłek na utrzymanie warsztatu kowalskiego w Sułkowicach	440		440
		Razem	4.202	—	4.202
III.		III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego.			
	82	Krajowa ceramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	4.350		4.350
	83	Na założenie stacyi doświadczalnej mechaniczno-technologicznej przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie ostatnia rata	—	2.500	2.500
	84	Muzeum przemysłowe we Lwowie	2.000		2.000
	85	Muzeum przemysłowe w Krakowie	2.000		2.000
	86	Na wydawnictwo wzorów rysunkowych dalsza rata	1.500		1.500
	87	Na stypendya przemysłowe:			
		a) na zasiłki dla kandydatów kształcących się na nauczy- cieli szkół przemysłowych uzupełniających	2.000		2.000
		b) na inne stypendya przemysłowe	8.000		8.000
	88	Na nowe warsztaty powstać mające w r. 1894	—	2.000	2.000
	—	Druki rachunkowe dla szkół zawodowych	—		—
	89	Koszta inspekcji i nadzoru szkół przemysłowych	1.600		1.600
		Razem	21.450	4.500	25.950
IV.		IV. Wydatki Komisji krajowej dla spraw prze- mysłowych.			
	90	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł	200		200
	91	Biuro komisji krajowej dla spraw przemysłowych:			
		a) Koszta podróży, dyety i inne wydatki 1.400			
		b) Płaca sekretarza 1.200			
		c) Dodatek osobisty do płacy sekretarza 600			
		d) Płaca pomocnika biurowego 480	3.680		3.680
		Razem	3.880	—	3.880
		Do przeniesienia	80.887	26.350	107.237

Preliminarz na rok 1894.

Wydatki.

Wy- nikłość z roku 1891.	Kwota uchwa- lona na r. 1893.	W y j a ś n i e n i a
48.319	57.866	
1.500	1 650	Jak na rok 1893.
1.138	667	Z powodu większych kosztów utrzymania nowego budynku.
—	500	Jak na rok 1893.
10.000	10.000	W roku 1893 wstawiono resztę przyznanego kredytu.
—	—	
12.638	12.817	
3.260	3 390	Więcej z powodu wprowadzenia nowej posady asystenta.
—	2.500	W myśl uchwały Sejmowej z 20. maja 1893 Ls. 1.177.
2.000	2.000	
2.000	2.000	
1.500	1.500	Jak na rok 1893.
2.000	2 000	
6.000	6.000	Wskutek znacznego pomnożenia się szkół i liczby uczniów wstawia się o 2.000 zł. więcej.
2.361	2 500	Więcej z powodu rokowań o zakładanie dalszych szkół zawodowych.
—	1 500	
1.034	1 600	Jak na rok 1893.
20.155	24.990	
200	200	Jak na rok 1893.
2 776	3.560	Więcej z powodu, że płacę pomocnika biurowego podwyższono o 120 zł. w skutek zwiększonych czynności.
2.976	3.760	
84.088	99.433	

Wydatki.

Fundusz krajowy.

Liczba		Poszczególnienie	Zwy-	Nadzw-	Razem
ru-	po-		czajne	czajne	
bryki	zyczy		Złote austriackie		
		Z przeniesienia	80.887	26.350	107.237
V.		V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe.			
	92	Na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe	7.000	—	7.000
	93	Dotacja krajowego funduszu przemysłowego	25.000	—	25.000
		Razem	32.000	—	32.000
VI.		VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego.			
	94.	Szkoła handlowa w Krakowie	1.000	—	1.000
	95	Na stypendya dla młodzieży handlowej	2.000	—	2.000
		Razem	3.000	—	3.000
		Suma rubryki XVI.	115.887	26.350	142.237
		Zestawienie.			
		I. Szkoły przemysłowe uzupełniające	18.421	2.500	20.921
		II. Szkoły zawodowe	37.136	19.350	56.486
		III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego.	21.450	4.500	25.950
		IV. Wydatki komisji krajowej dla spraw przemysłowych	3.880	—	3.880
		V. Zasiłki i pożyczki przemysłowe	32.000	—	32.000
		VI. Szkoły handlowe i zasiłki	3.000	—	3.000
		Razem	115.887	26.350	142.237
		W porównaniu z budżetem 1893 r.	138.663	30.770	169.433
		<i>mniej o</i>	22.776	4.420	27.196

Preliminarz na rok 1894.

Wydatki.

Wy- nikłość z roku 1891.	Kwota uchwa- lona na r. 1893.	W y j a s n i e n i a
84 088	99.433	
6.999 60.000	7.000 60 000	Jak na rok 1893. Wydatek ten uzasadniono osobnem sprawozdaniem z czynności krajowej komisji dla spraw przemysłowych.
66.999	67.000	
1.000 —	1.000 2.000	Jak na rok 1893.
1.000	3.000	
152.087	169.433	

